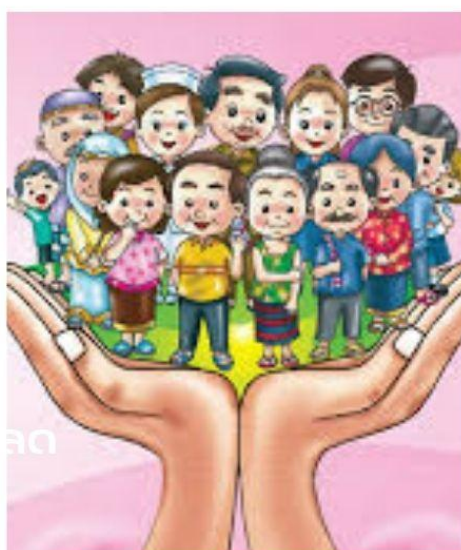

**แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต
ประชากรกลุ่มเปราะบาง
จังหวัดพะเยา
ปี พ.ศ. 2571-2575**

**จัดทำโดย
เครือข่ายภาคประชาสังคมจังหวัดพะเยา**

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
---------------------------------	---

บทที่ 2 สารสำคัญของแผน

- 2.1.1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา.....2 - 3
 - ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพะเยา
 - ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรในจังหวัดพะเยา
- 2.1.2 สถานการณ์ ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรม.....3 - 18
ของประชากรกลุ่มเปราะบาง
- 2.1.3 ฐานทุนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบาง.....19 - 20
 - หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
 - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ภาคประชาสังคมและเครือข่ายต่าง ๆ

บทที่ 3 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบาง.....21 – 22

บทที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบาง.....23 - 39

- 4.1 วิเคราะห์ต้นทุนการพัฒนาจังหวัด (จุดแข็ง, จุดอ่อน, โอกาส, อุปสรรค)
- 4.2 การวิเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยภายในและภายนอก (SO, ST, WO, WT Strategies)
- 4.3 ปัญหาสำคัญและแนวทางการพัฒนา
- 4.4 วิสัยทัศน์ และ 4.5 เป้าหมายการพัฒนา
- 4.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนา
- 4.7 กลุ่มประเด็นงานที่รองรับเป้าหมายการพัฒนา (จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย)

บทที่ 5 แผนพัฒนา/โครงการสำคัญของประชากรกลุ่มเปราะบาง.....40 – 139

บทที่ 6 การนำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ปฏิบัติการ.....140 - 142

- แนวทางการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ
- กลไกสนับสนุนการขับเคลื่อน
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบางจังหวัดพะเยา

ปี พ.ศ. 2571-2575

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเปราะบางเป็นประเด็นเชิงโครงสร้างที่มีความเชื่อมโยงกับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และการจัดการทรัพยากรในระดับพื้นที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับจังหวัดพะเยา แม้จะเป็นพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมเข้มแข็งและมีเครือข่ายภาคประชาชนที่ทำงานอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงปรากฏความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร โอกาส และบริการขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และครัวเรือนเปราะบาง ฯลฯ

ข้อจำกัดสำคัญของการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้อยู่เพียงที่ทรัพยากรไม่เพียงพอ หากแต่อยู่ที่ “ระบบการจัดการ” ที่ยังขาดการบูรณาการเชิงพื้นที่ ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และขาดกลไกที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้การดำเนินงานจำนวนไม่น้อยมีลักษณะเป็นโครงการเฉพาะกิจ แยกส่วน และไม่สามารถสร้างผลลัพธ์เชิงโครงสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภายใต้บริบทดังกล่าว เครือข่ายภาคประชาสังคมจังหวัดพะเยา จึงได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบาง พ.ศ. 2571 – 2575 โดยมุ่งเน้นการออกแบบ “ระบบการพัฒนา” ที่เชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า และลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน

แผนฉบับนี้พัฒนาขึ้นบนฐานของกรอบยุทธศาสตร์ระดับชาติและระดับพื้นที่ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ตลอดจนแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา โดยให้ความสำคัญกับการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกลไกของเครือข่ายองค์กรชุมชน

ในเชิงกระบวนการ แผนฉบับนี้สะท้อนการเปลี่ยนผ่านจาก “การวางแผนโดยหน่วยงาน” ไปสู่ “การวางแผนโดยระบบเครือข่าย” กล่าวคือ มีระดมความคิดเห็นนำไปสู่การจัดทำแผนจากเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ดำเนินงานเกี่ยวกับประชากรกลุ่มเฉพาะ และการดึงข้อมูลจากแผนพัฒนาของสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบลและอำเภอ มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเปิดพื้นที่ให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนา กระบวนการดังกล่าวช่วยให้แผนมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาจริง และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

หัวใจสำคัญของแผนจึงไม่ได้อยู่ที่จำนวนโครงการหรือกิจกรรม หากแต่อยู่ที่การออกแบบกลไกที่ทำให้หน่วยงานและเครือข่ายสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผล

2.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 735 กิโลเมตร แบ่งออกเป็น 9 อำเภอ 68 ตำบล 780 หมู่บ้าน 72 การปกครองส่วนท้องถิ่น มีประชากรจำนวน 466,220 คนประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก ได้แก่เกษตรกรรม สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัด มีระดับความสูงตั้งแต่ 300 ถึง 1,550 เมตรจากระดับน้ำทะเล นอกนั้นพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ดังนั้นมีลักษณะโดยทั่วไปของพื้นที่จังหวัดพะเยาจึงล้อมรอบไปด้วยเทือกเขา ทั้งด้านตะวันออก ด้านตะวันตก ด้านใต้ และตอนกลางของจังหวัดเทือกเขาเหล่านี้จะทอดตัวเป็นแนวยาวจากเหนือลงใต้ มีที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกอยู่สองข้างเทือกเขาและระหว่างลำน้ำ มีเนื้อที่ภูเขาสูงและสูงมากที่สุดประมาณร้อยละ 47 ของพื้นที่จังหวัด มีพื้นที่เนินเขาผสมที่ราบ ประมาณร้อยละ 35 และมีที่ราบลุ่มน้อยที่สุดประมาณร้อยละ 18

แผนที่จังหวัดพะเยา

ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรในจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 1 ประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามเพศ รายอำเภอ พ.ศ. 2562 - 2564

	2562			2563			2564		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
รวมยอด	472,356	230,476	241,880	467,356	227,686	239,670	464,505	225,943	238,562
อำเภอเมืองพะเยา	119,138	57,567	61,571	117,402	56,700	60,702	116,579	56,129	60,450
อำเภอจุน	49,323	23,727	25,596	48,698	23,409	25,289	48,292	23,190	25,102
อำเภอเชียงคำ	77,263	38,237	39,026	76,166	37,530	38,636	75,911	37,408	38,503
อำเภอเชียงม่วน	18,560	9,222	9,338	18,472	9,172	9,300	18,328	9,076	9,252
อำเภอดอกคำใต้	68,924	33,358	35,566	68,186	32,987	35,199	67,681	32,710	34,971
อำเภอปง	52,422	26,140	26,282	51,905	25,858	26,047	51,643	25,658	25,985
อำเภอแม่ใจ	33,431	16,293	17,138	33,167	16,082	17,085	32,884	15,950	16,934
อำเภอภูซาง	32,196	15,886	16,310	32,330	15,928	16,402	32,310	15,889	16,421
อำเภอภูพานยาว	21,099	10,046	11,053	21,030	10,020	11,010	20,877	9,933	10,944

ตารางที่ 2 ประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามช่วงอายุ รายอำเภอ พ.ศ. 2564

	Total	0-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80 และ มากกว่า	ผู้ไม่ใช่ สัญชาติไทย	อยู่ระหว่าง การย้าย	ในทะเบียน บ้านกลาง
รวมยอด	464,505	352,291	38,583	30,083	18,904	9,525	12,019	1,823	83	1,194
อำเภอเมือง พะเยา	116,579	86,940	10,086	7,955	5,052	2,392	3,506	298	39	311
อำเภอจุน	48,292	36,766	4,134	3,226	1,970	939	1,094	109	5	49
อำเภอเชียงคำ	75,911	58,734	5,884	4,424	2,665	1,481	1,638	513	24	548
อำเภอเชียงม่วน	18,328	13,558	1,622	1,283	796	486	492	82	4	5
อำเภอดอกคำใต้	67,681	50,249	5,739	4,678	3,290	1,583	1,933	134	2	73
อำเภอปง	51,643	41,245	3,584	2,869	1,595	958	1,088	208	3	93
อำเภอแม่ใจ	32,884	24,133	3,037	2,373	1,562	682	995	38	3	61
อำเภอภูซาง	32,310	25,178	2,544	1,868	1,014	574	688	399	1	44
อำเภอภูพานยาว	20,877	15,488	1,953	1,407	960	430	585	42	2	10

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

2.1.2 สถานการณ์ ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมของประชากรกลุ่มเปราะบางในจังหวัดพะเยา

จากการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ข้อมูลภาควิชาการ และเครือข่ายภาคประชาสังคม ตลอดจนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ สภาพปัญหา ประเด็นความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมที่เกิดกับประชากรกลุ่มเปราะบาง ในพื้นที่ของจังหวัดพะเยา โดยมีประเด็นการรวบรวมทั้งด้านข้อมูลเชิงสถิติ สถานการณ์ แนวโน้ม ขนาดความรุนแรงของปัญหาความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เป็นธรรมที่ประชากรกลุ่มเปราะบางได้รับ ในมิติหรือประเด็นต่าง ๆ เช่น สุขภาพ สถานะบุคคล สวัสดิการ การศึกษา ที่อยู่อาศัย หรือโอกาสในการเข้าถึงสิทธิอื่น ๆ เช่น สิทธิในที่ดินที่ทำกิน หรือการเข้าถึงฐานทรัพยากร เป็นต้น รวมถึงการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ชุมชนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ ในพื้นที่ต่อการแก้ไข

ปัญหาที่เกี่ยวกับประชากรกลุ่มเปราะบาง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการจัดทำข้อเสนอต่อบทบาทขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดให้สามารถนำไปขับเคลื่อนขยายผลต่อการเข้ามามีบทบาท การให้ความร่วมมือในการทำงานแก้ไขปัญหาของประชากรกลุ่มเปราะบาง จึงได้รวบรวมสถานการณ์ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมของกลุ่มประชากรเปราะบาง, บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม ในพื้นที่ต่อการแก้ปัญหา, ช่องว่างที่ยังเป็นปัญหาหรือยังไม่ถูกแก้ไข ตลอดจนข้อเสนอต่อบทบาทขององค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดต่อการเข้ามามีบทบาทความร่วมมือในการทำงานแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ยังคงอยู่ อันมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สถานการณ์ของกลุ่มเปราะบางแต่ละกลุ่มสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) กลุ่มคนพิการ

จากข้อมูลสถานการณ์ของคนพิการในจังหวัดพะเยา ลักษณะกลุ่มประชากรคนพิการ แบ่งเป็น 7 ประเภท ได้แก่ พิการทางการเห็น พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม พิการทางสติปัญญา และพิการทางการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พิการทางการเห็น จำนวน 1,314 คน
2. พิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย จำนวน 5,222 คน
3. พิการทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย จำนวน 13,790 คน
4. พิการทางจิตใจหรือ พฤติกรรม จำนวน 1,410 คน
5. พิการทางสติปัญญา จำนวน 1,299 คน
6. พิการทางการเรียนรู้ จำนวน 110 คน
7. พิการทางออทิสติก จำนวน 123 คน

โดยแบ่งเป็นเพศชาย 11,924 คน และเพศหญิง 12,063 คน รวมทั้งสิ้น 23,987 คน โดยที่ 70 เปอร์เซ็นต์เป็นผู้สูงอายุ สามารถพิจารณาได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 3 ข้อมูลคนพิการจังหวัดพะเยา

อำเภอ	ประเภทความพิการ																										
	ทางการเห็น			ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย			ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย			ทางจิตใจหรือพฤติกรรม			ทางสติปัญญา			ทางการเรียนรู้			ทางออทิสติก			พิการมากกว่า 1 ประเภท			รวม		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
จุน	58	68	126	238	216	454	712	810	1,522	106	69	175	77	62	139	12	8	20	16	1	17	83	51	134	1,302	1,285	2,587
ดอกคำใต้	142	133	275	273	204	477	1,446	2,095	3,541	123	92	215	115	90	205	19	6	25	21	2	23	82	82	164	2,221	2,704	4,925
ปง	79	50	129	307	277	584	684	616	1,300	69	48	117	69	78	147	9	5	14	11	-	11	58	53	111	1,286	1,127	2,413
ภูพานยาว	20	26	46	86	57	143	216	169	385	32	31	63	28	34	62	3	1	4	5	1	6	21	26	47	411	345	756
ภูซาง	55	42	97	295	279	574	451	548	999	46	29	75	70	49	119	2	4	6	4	2	6	39	36	75	962	989	1,951
เชียงคำ	81	90	171	712	689	1,401	1,019	1,181	2,200	137	99	236	107	100	207	4	2	6	9	1	10	106	72	178	2,175	2,234	4,409
เชียงม่วน	70	88	158	79	79	158	435	594	1,029	43	30	73	20	15	35	4	1	5	7	-	7	21	23	44	679	830	1,509
เมืองพะเยา	108	116	224	419	447	866	1,018	871	1,889	202	155	357	162	132	294	14	9	23	33	4	37	109	93	202	2,065	1,827	3,892
แม่ใจ	39	49	88	295	270	565	341	284	925	57	42	99	46	45	91	5	2	7	5	1	6	35	29	64	823	722	1,545
รวม	652	662	1,314	2,704	2,518	5,222	6,322	7,168	13,790	815	595	1,410	694	605	1,299	72	38	110	111	12	123	554	465	1,019	11,924	12,063	23,987

ที่มา: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.)

สถานการณ์ของคนพิการในจังหวัดพะเยาส่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเชิงโครงสร้างที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการเข้าถึงสิทธิ โดยจากข้อมูลพบว่ามีคนพิการในจังหวัดพะเยา จำนวน 23,987 คน และในจำนวนนี้กว่าร้อยละ 70 เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงลักษณะ “ความเปราะบางซ้ำซ้อน” (multiple vulnerability) กล่าวคือ เป็นทั้งผู้พิการและผู้สูงอายุในเวลาเดียวกัน ส่งผลให้มีข้อจำกัดทั้งด้านร่างกาย สุขภาพ และการดำรงชีวิตที่มากกว่ากลุ่มอื่น ดังนี้

1) มิติด้านสุขภาพ ข้อจำกัดของระบบบริการและความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง

ปัญหาด้านสุขภาพของคนพิการในจังหวัดพะเยาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงสภาพร่างกาย แต่เกี่ยวข้องกับ “ประสิทธิภาพของระบบบริการสุขภาพ” โดยตรง กลุ่มคนพิการบางประเภท เช่น พิการทางจิตใจ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ และ ออทิสติก ซึ่งมีจำนวนรวมกันหลายพันคน จำเป็นต้องได้รับการดูแลจากแพทย์เฉพาะทางและบริการฟื้นฟูที่ต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จังหวัดพะเยายังขาดบุคลากรเฉพาะทางในหลายสาขา ทำให้ผู้ป่วยและครอบครัวต้องเดินทางไปรับบริการในจังหวัดใกล้เคียง เช่น เชียงราย หรือเชียงใหม่ ส่งผลให้เกิดต้นทุนที่สูงขึ้น ทั้งด้านค่าใช้จ่าย เวลา และภาระของผู้ดูแล โดยเฉพาะในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย นอกจากนี้ กลุ่มคนพิการสูงอายุยังเผชิญปัญหาสุขภาพซ้ำซ้อน เช่น โรคเรื้อรังร่วมกับความพิการ ทำให้ต้องใช้บริการสุขภาพหลายระบบพร้อมกัน แต่ระบบบริการในปัจจุบันยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลและการดูแลแบบองค์รวม ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการดูแลลดลง ในด้านสุขภาพจิต คนพิการจำนวนไม่น้อยเผชิญกับการตีตราและการเลือกปฏิบัติจากสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะทางจิตใจ ความมั่นใจ และคุณภาพชีวิตโดยรวม รวมถึงส่งผลกระทบต่อผู้ดูแลที่ต้องแบกรับภาระทั้งทางร่างกายและอารมณ์

2) มิติด้านเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ ภาระครัวเรือนและการพึ่งพิง

โครงสร้างการดำรงชีวิตของครัวเรือนที่มีคนพิการมีลักษณะพึ่งพิงสูง เนื่องจากคนพิการจำนวนมากไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เต็มที่ และต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้สมาชิกในครัวเรือน โดยเฉพาะผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ต้องออกจากงานหรือไม่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างเต็มศักยภาพ สถานการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิด “วงจรความเปราะบางทางเศรษฐกิจ” กล่าวคือ รายได้ของครัวเรือนลดลง ขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการดูแลรักษาเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ครัวเรือนมีความเสี่ยงต่อภาวะยากจนหรือหนี้สินในระยะยาว แม้ว่าคนพิการในจังหวัดพะเยาจะสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานบางประการ เช่น เงินช่วยเหลือจากภาครัฐหรือกองทุนต่าง ๆ แต่เมื่อพิจารณาในเชิงลึกยังพบช่องว่างระหว่าง “สิทธิที่กำหนดไว้” กับ “การเข้าถึงจริง” โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลหรือกลุ่มที่ขาดข้อมูลข่าวสาร

3) มิติด้านการศึกษา ข้อจำกัดของระบบรองรับเฉพาะทาง

ระบบการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัดพะเยายังมีข้อจำกัดด้านความครอบคลุมและความเหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภท โรงเรียนเฉพาะทาง เช่น สำหรับผู้พิการทางการเห็น การได้ยิน หรือออทิสติก ยังมีจำนวนไม่เพียงพอ และกระจุกตัวในบางพื้นที่ข้อจำกัดดังกล่าวส่งผลให้เด็กพิการจำนวนหนึ่งไม่สามารถเข้าเรียนที่ศึกษาที่เหมาะสม จำเป็นต้องเข้าสู่ระบบการศึกษาทั่วไปที่ยังขาดความพร้อม ทั้งในด้านบุคลากร สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผลกระทบในระยะยาวคือการสูญเสียโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ และส่งผลต่อความสามารถในการประกอบอาชีพในอนาคต

4) มิติด้านอาชีพและการมีส่วนร่วมทางสังคม ช่องว่างระหว่างศักยภาพกับโอกาส

แม้ว่าคนพิการในจังหวัดพะเยาจะมีการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงกับหน่วยงานหรือกองทุนที่เกี่ยวข้องในระดับหนึ่ง แต่โอกาสในการประกอบอาชีพยังคงมีข้อจำกัดอย่างชัดเจน ทั้งจากข้อจำกัดทางร่างกาย และทัศนคติของนายจ้างที่ยังไม่เปิดรับการจ้างงานคนพิการยังไม่สอดคล้องกับสมรรถภาพที่แท้จริง ส่งผลให้คนพิการจำนวนมากอยู่ในภาวะว่างงานหรือทำงานที่มีรายได้ต่ำและไม่มั่นคง ในขณะเดียวกัน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อาคาร สถานที่สาธารณะ และระบบขนส่ง ยังไม่เอื้อต่อการเข้าถึงของคนพิการในหลายพื้นที่ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตประจำวัน และลดโอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคม

ข้อสังเกตเชิงระบบปัญหาเชื่อมโยงและข้อจำกัดของกลไกการจัดการ

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปัญหาของคนพิการในจังหวัดพะเยาไม่ได้เกิดจากการขาดทรัพยากรเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจาก “ข้อจำกัดของระบบการจัดการ” ที่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงบริการต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะสำคัญของปัญหา ได้แก่

- ระบบบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการยังทำงานแยกส่วน
- การกระจายบริการยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ห่างไกล
- ข้อมูลคนพิการยังไม่ถูกใช้เชิงวิเคราะห์เพื่อวางแผนอย่างเต็มที่
- ทัศนคติทางสังคมยังเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงโอกาส

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป จำเป็นต้องมุ่งเน้น “การออกแบบระบบที่ลดอุปสรรคในการเข้าถึง” ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกที่มีอยู่ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงข้อมูล การบูรณาการบริการ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตของคนพิการ

(2) กลุ่มผู้สูงอายุ

สำหรับผู้สูงอายุในสังคมนั้น สามารถแบ่งช่วงการพิจารณาได้เป็น สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และ สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ดังนี้

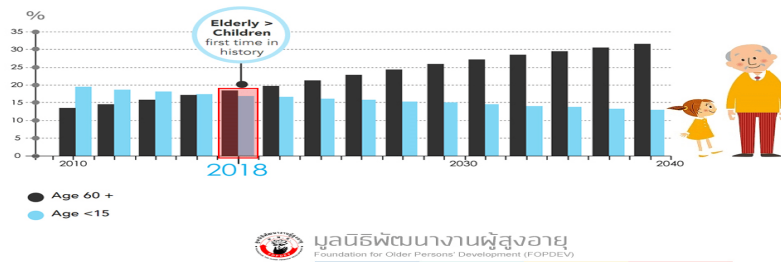
สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 7 ขึ้นไป

สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 14 ขึ้นไป¹ ซึ่งสอดคล้องกับการคาดการณ์ของประเทศไทย ว่าประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในปี 2565

แผนภูมิที่ 1 แผนภูมิแสดงแนวโน้มการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ของประเทศไทย

¹ มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ, สืบค้นจาก <https://fopdev.or.th/>, เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2565

Proportion of the Population under Age 15 and 60 Years or Over:
2010 - 2040

ที่มา: มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ²

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา ตามตารางที่ 4 พบว่าจังหวัดพะเยามีจำนวนผู้สูงอายุ 105,214 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 466,220 คน คิดเป็นร้อยละ 22.57 ด้วยเหตุนี้ จังหวัดพะเยาจึงเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป

โดยในจำนวนประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ 22.57 นี้ ในอำเภอภูกามยาว มีประชากรผู้สูงอายุโดยเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 25.79 ลำดับที่สองคือ อำเภอแม่ใจ คิดเป็นร้อยละ 25.05 อันดับที่สามคือ อำเภอเชียงม่วน คิดเป็นร้อยละ 24.91 อันดับที่สี่คือ อำเภอดอกคำใต้ คิดเป็นร้อยละ 24.21 อันดับที่ 5 คืออำเภอจุน คิดเป็นร้อยละ 22.45 อันดับหก คือ อำเภอเชียงคำ คิดเป็นร้อยละ 22.43 อันดับเจ็ดคือ อำเภอเมืองพะเยา คิดเป็นจำนวนร้อยละ 21.95 และอันดับสุดท้ายคืออำเภอภูซาง คิดเป็นร้อยละ 21.78 ซึ่งเหล่านี้อถือเป็นอำเภอที่เข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีเพียงอำเภอเดียวคืออำเภอปง ที่ในขณะนี้ยังคงเป็น สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) เนื่องจากมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป กล่าวคือ มีจำนวนผู้สูงอายุอยู่ที่ร้อยละ 19.35 ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วมีแนวโน้มว่าจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในไม่ช้า

ตารางที่ 4 ข้อมูลผู้สูงอายุ

ลำดับ	อำเภอ	ประชากรทั้งหมด (คน)	ผู้มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป (คน)	ร้อยละ	อันดับ
1	เมืองพะเยา	123,087	27,025	21.95	7
2	จุน	48,732	10,941	22.45	5
3	เชียงคำ	69,761	15,647	22.43	6
4	เชียงม่วน	18,452	4,597	24.91	3
5	ดอกคำใต้	68,391	16,568	24.21	4
6	ปง	51,773	10,022	19.35	9
7	แม่ใจ	33,266	8,338	25.05	2
8	ภูซาง	31,714	6,906	21.78	8
9	ภูกามยาว	20,044	5,170	25.79	1
รวม		466,220	105,214	22.57	

² เฟิงอ้าง

ที่มา : รวบรวมและคำนวณจำนวนร้อยละ จากข้อมูลของสาธารณสุขจังหวัด ปี พ.ศ. 2565

อำเภอ	จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง					ยังไม่ได้รับการคัดกรอง
		ติดสังคม (ADL 12-20)	ติดบ้าน (ADL 5-11)	ติดเตียง (ADL 0-4)	รวม	ร้อยละ	
เมืองพะเยา	27,025	1,482	18	21	1,521	5.63	25,504
จุน	10,941	1,767	92	19	1,878	17.16	9,063
เชียงคำ	15,647	2,515	48	29	2,592	16.57	13,055
เชียงม่วน	4,597	209	0	1	210	4.57	4,387
ดอกคำใต้	16,568	1,490	6	4	1,500	9.05	15,068
ปง	10,022	476	57	3	536	5.35	9,486
แม่ใจ	8,338	10	0	0	10	0.12	8,328
ภูซาง	6,906	589	139	19	747	10.82	6,159
ภูพานยาว	5,170	176	1	2	179	3.46	4,991
รวม	105,214	8,714	361	98	9,173	8.72	96,041

ตารางที่ 5 ข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองและยังไม่ได้รับการคัดกรอง

ที่มา : ข้อมูลรายงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปี พ.ศ. 2565

นอกจากนี้ จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยาพบว่า จังหวัดพะเยา มีจำนวนผู้สูงอายุที่ติดบ้านติดเตียงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปี พ.ศ.2560 จำนวน 2,931 คน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 2,699 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 2,780 คน ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 2,494 คน และใน ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 1,365 คน³ สำหรับระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care) อย่างเป็นระบบโดยหลัก 3 C คือ Care Manager/ Caregiver และ Care plan ให้การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเป็นรายบุคคล โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) ปี 2564

จังหวัดพะเยา มีตำบลที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ “การดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care)” จำนวน 65 ตำบล (ร้อยละ 95.56) จังหวัดพะเยามี จำนวน Care Manager 123 คน เป็น Care Manager บริหารจัดการ ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) 1 คน ในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (สสอ.) 43 คน เป็น Care Manager ปฏิบัติการ ในโรงพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 115 คน เกษียณราชการ 1 คน ลาออก 2 คน ย้ายที่ทำงาน 1 คน และ ยังมีบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็น Care Manager แต่ยังไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 6 คน รวมจำนวนที่ต้องการ Care Manager ทดแทนและเพิ่มเติมจำนวน 10 คน สำหรับส่วนของผู้ดูแลผู้สูงอายุ(Care giver) จังหวัดพะเยามี จำนวนรวมทั้งสิ้น 778 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุตาม Care plan จำนวน 766 คน ลาออกจำนวน 8 คน ยังไม่มีผู้สูงอายุที่ดูแลตาม Care

³ ข้อมูลจากการสำรวจในช่วงเดือน ตุลาคม 2563 ถึง 15 มกราคม 2564

Plan 4 คน สัดส่วนของ Care Manager : Care giver = 6.66 คน ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์ที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กำหนด กล่าวคือ อัตราส่วน 1 : 10 คน

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของจังหวัดพะเยา พบว่าจำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้จังหวัดเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างชัดเจน การเพิ่มขึ้นดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณ แต่ยังนำไปสู่ “ความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรม” ในหลายมิติ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดด้านสุขภาพ รายได้ และการพึ่งพิงทางสังคมเมื่อพิจารณาในเชิงระบบ จะพบว่าปัญหาของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยามีลักษณะเชื่อมโยงกันระหว่างระบบสุขภาพ ระบบเศรษฐกิจครัวเรือน และระบบการดูแลทางสังคม ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) มิติด้านสุขภาพภาวะโรคเรื้อรังและข้อจำกัดของระบบดูแลระยะยาว

ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางด้านสุขภาพสูง โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่ผ่านมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของระบบป้องกันและดูแลสุขภาพในกลุ่มนี้อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้สูงอายุมีภูมิคุ้มกันต่ำและมีโรคประจำตัวจำนวนมาก ในภาพรวม ผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยามีแนวโน้มเผชิญปัญหาโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง และภาวะทุพพลภาพ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรมสุขภาพและวิถีชีวิตในระยะยาว ส่งผลให้ความต้องการบริการด้านสุขภาพมีลักษณะ “ต่อเนื่องและระยะยาว” มากกว่าการรักษาแบบเฉียบพลันเช่นเดียวกัน จำนวนผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของ “ระบบการดูแลระยะยาว (Long-term care)” ที่ยังไม่สามารถรองรับได้อย่างเพียงพอ ทั้งในด้านบุคลากร การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการดูแลในระดับครัวเรือน

2) มิติด้านชีวิตความเป็นอยู่โครงสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงและภาวะพึ่งพิง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้แรงงานวัยทำงานต้องย้ายออกจากพื้นที่ไปประกอบอาชีพในเมือง ทำให้เกิด “ครัวเรือนผู้สูงอายุลำพัง” หรือครัวเรือนที่ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งต้องเผชิญกับความเสี่ยงหลายด้านพร้อมกัน ได้แก่

- การขาดผู้ดูแลในชีวิตประจำวัน
- ความไม่ปลอดภัยของที่อยู่อาศัย
- ภาวะโดดเดี่ยวทางสังคม
- การเข้าถึงบริการสุขภาพและสวัสดิการที่จำกัด

โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังหรือติดเตียง จะยิ่งเผชิญข้อจำกัดในการดำรงชีวิตมากขึ้น เนื่องจากต้องพึ่งพาการดูแลอย่างใกล้ชิด แต่ระบบสนับสนุนในระดับครัวเรือนและชุมชนยังมีข้อจำกัดในด้านประสิทธิภาพและความครอบคลุม

3) มิติด้านรายได้และอาชีพ: ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจในวัยสูงอายุ

ผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยาจำนวนมากเผชิญกับปัญหาความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีสาเหตุหลักจากการขาดการเตรียมความพร้อมด้านการเงินในวัยแรงงาน ส่งผลให้เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุมีเงินออมไม่เพียงพอแม้จะมีเบี้ยยังชีพจากภาครัฐเป็นกลไกช่วยเหลือพื้นฐาน แต่ยังไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งยังคงอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อความยากจนนอกจากนี้ โอกาสในการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุยังมีข้อจำกัด ทั้งในด้านสุขภาพ

สมรรถภาพ และโครงสร้างตลาดแรงงานที่ยังไม่รองรับแรงงานสูงวัยอย่างเหมาะสม รวมถึงการเข้าถึงแหล่งทุนหรือ กองทุนส่งเสริมอาชีพที่ยังไม่ทั่วถึงสถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึง “ช่องว่างของระบบเศรษฐกิจรองรับผู้สูงอายุ” ที่ยังไม่สามารถสร้างทางเลือกในการมีรายได้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การเชื่อมโยงของปัญหาและข้อจำกัดของกลไกการจัดการ

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปัญหาของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยามีลักษณะเป็น “วงจรเชื่อมโยง” กล่าวคือ

- ปัญหาสุขภาพ → ส่งผลต่อความสามารถในการทำงาน
- รายได้ลดลง → ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและการเข้าถึงบริการ
- การขาดผู้ดูแล → ทำให้ปัญหาสุขภาพรุนแรงขึ้น

วงจรดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาไม่ได้เกิดจากมิติใดมิติหนึ่ง แต่เป็นผลจากการทำงานของหลายระบบที่ยังไม่เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่

- ระบบดูแลผู้สูงอายุยังเน้นการช่วยเหลือปลายทาง มากกว่าการป้องกันและเตรียมความพร้อม
- การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานยังไม่สมบูรณ์
- กลไกชุมชนยังมีศักยภาพ แต่ขาดการสนับสนุนเชิงระบบ
- การออกแบบสภาพแวดล้อมและบริการยังไม่สอดคล้องกับสังคมสูงวัย

สถานการณ์ผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยาสะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านเชิงโครงสร้างของสังคม ที่ทำให้ผู้สูงอายุจำนวนมาก เผชิญกับความเปราะบางในหลายมิติพร้อมกัน ทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และการดำรงชีวิตแม้จะมีมาตรการรองรับในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาในระยะต่อไปจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้น “การจัดการเชิงระบบ” ที่เชื่อมโยงการดูแลสุขภาพ การสร้างรายได้ และการสนับสนุนทางสังคม เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของพื้นที่

แนวทางการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยาจำเป็นต้องเปลี่ยนจาก “การช่วยเหลือรายกรณี” ไปสู่ “การจัดการเชิงระบบ” ที่เชื่อมโยง 4 ระบบหลัก ได้แก่

- ระบบสุขภาพ
- ระบบเศรษฐกิจครัวเรือน
- ระบบการดูแลทางสังคม
- ระบบข้อมูลและการบริหารจัดการ

หัวใจสำคัญคือการเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกที่มีอยู่ และลดอุปสรรคในการเข้าถึงบริการ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ และลดความเหลื่อมล้ำในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

(3) กลุ่มแรงงานนอกระบบ

ในการประชุมนานาชาติ The 15th International Conference of Labour Statisticians (ICLS) ปีพ.ศ. 2536 ซึ่งในที่ประชุมนี้ได้ให้คำจำกัดความของ “แรงงานนอกระบบ” ไว้ว่าหมายถึง แรงงานที่ประกอบอาชีพเจ้าของกิจการ (Self - employed) หรือเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการที่จัดอยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ หรือเป็นแรงงานที่ช่วยเหลือกิจการของครอบครัวหรือลูกจ้างในสถานประกอบการที่จัดอยู่ในระบบแต่ไม่ได้รับการคุ้มครองทางสังคมหรือคนที่ทำงานบ้าน⁴ นอกจากนี้องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) ได้ให้ความหมายของ แรงงานนอกระบบ (Informal Workers) ไว้ว่าหมายถึง แรงงานที่อยู่ในการจ้างงานในภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการ (informal sector) ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจการขนาดเล็ก ตั้งได้ง่าย มีลักษณะเป็นธุรกิจชั่วคราวเรื้อรัง มักใช้วัตถุดิบในประเทศ มีการใช้แรงงานเป็นหลัก และมีการดัดแปลงเทคโนโลยีง่ายๆ มาใช้ เป็นแรงงานอิสระที่ทำกิจกรรมเพื่อความอยู่รอด เช่น หาบเร่ริมถนน คนขับรถแท็กซี่ คนเก็บขยะ คนเก็บเศษกระดาษและโลหะ แรงงานรับใช้ในบ้านที่รับค่าจ้างจากครัวเรือน ผู้รับงานไปทำที่บ้าน และคนงานในโรงงานที่ไม่ขึ้นทะเบียน ซึ่งเป็นลูกจ้างแอบแฝง (disguised wage workers) ในเครือข่ายการผลิตและเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระในสถานประกอบการขนาดเล็กมากซึ่งทำงานด้วยตนเอง หรือมีสมาชิกในครอบครัว หรือมีผู้ฝึกงานหรือมีลูกจ้างช่วย⁵

หากพิจารณาคำนิยาม “แรงงานนอกระบบ” ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ “แรงงานนอกระบบ” หมายถึง “ผู้มีงานทำที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายและไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงานเช่นเดียวกับแรงงานในระบบ”⁶

กระทรวงแรงงาน ได้ให้คำนิยามของ แรงงานนอกระบบไว้ในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ....ว่า “แรงงานนอกระบบ” หมายถึงคนทำงานที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งไม่ได้เป็นลูกจ้างตามกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน หรือไม่ได้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม รวมถึงผู้ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แต่มีให้หมายความรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐและของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมาย⁷

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีภารกิจแรงงานเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานแรงงาน การคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน การแรงงานสัมพันธ์ การแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ และการสวัสดิการแรงงาน โดยการพัฒนามาตรฐาน รูปแบบ กลไก มาตรการส่งเสริมสนับสนุน และแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันทางการค้าและพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานนอกระบบแล้ว 3 กลุ่มอาชีพ ได้แก่

- (1) ผู้รับงานไปทำที่บ้าน มีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. 2553

⁴ ถือเป็นการให้คำนิยามของ “แรงงานนอกระบบ” ขึ้นเป็นครั้งแรก

⁵ “แรงงานนอกระบบ”, กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงใหม่, สืบค้นจาก <https://chiangmai.labour.go.th/index.php/2018-10-31-08-11-28/408-2018-10-31-06-38-13>, เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2565.

⁶ “แรงงานนอกระบบ” การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560, โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, หน้า 21, สืบค้นจาก <https://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13.pdf>, เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2565.

⁷ แผนปฏิบัติการด้านแรงงาน (พ.ศ. 2563-2565)ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564 เพิ่มเติม, หน้า 73 สืบค้นจาก <https://www.mol.go.th/wp-content/uploads/sites/2/2022/03/.pdf>, เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2565.

(2) ลูกจ้างทำงานบ้าน มีกฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ.2555) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

(3) แรงงานในงานเกษตรกรรม (ซึ่งมิได้จ้างลูกจ้างตลอดปี) มีกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. 2557

จะเห็นได้ว่า มีการให้คำนิยามของแรงงานนอกระบบแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพันธกิจและภารกิจของแต่ละหน่วยงานนั้นว่าจะเกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบในเรื่องใด

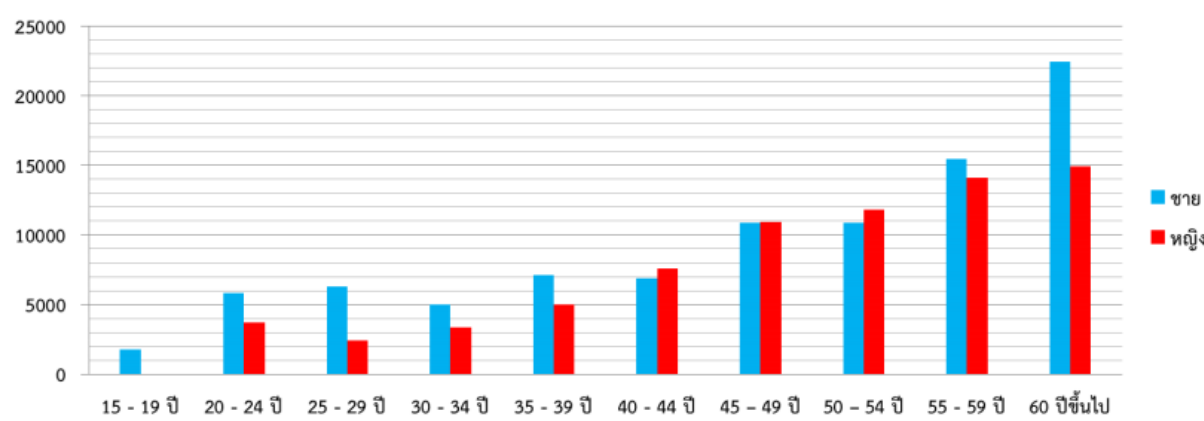
จากการสำรวจภาวะ การทำงานของประชากรในจังหวัดพะเยาของสำนักงานสถิติจังหวัดพะเยาไตรมาส 3 ปี 2565 พบว่าประชากรวัยแรงงานของจังหวัดพะเยา มีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานหรือผู้ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 306,694 คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 188,275 คน ประกอบด้วย ผู้มีงานทำ 186,613 คน ผู้ว่างงาน 1,567 คน และผู้ที่รอฤดูกาล 94 คน และเป็นผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 118,419 คน

เมื่อพิจารณาประกอบกับรายงานของสำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา พบว่า ปัจจุบันจังหวัดพะเยามีแรงงานนอกระบบ อยู่จำนวน 166,501 คน⁸ สามารถแบ่งการจำแนกออกเป็น 3 ประเภทได้แก่ แรงงานนอกระบบจำแนกตามช่วงอายุ แรงงานนอกระบบจำแนกตามระดับการศึกษา และแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพที่ทำ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แรงงานนอกระบบจำแนกตามช่วงอายุ

จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุ ในช่วง 60 ปีขึ้นไป กล่าวคือ ผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 37,392 คน (ร้อยละ 22.46) รองลงมาคือผู้ที่มี อายุ 55 – 59 ปี มีจำนวน 29,586 คน (ร้อยละ 17.77) และอายุ 50 - 54 ปี จำนวน 22,656 คน (ร้อยละ 13.61) ส่วนช่วงอายุ 15 – 19 ปี มีน้อยที่สุด จำนวน 1,776 คน (ร้อยละ 1.07) กล่าวคือ หากมีการจำแนกแรงงานนอกระบบ พิจารณารายละเอียดได้ตามแผนภูมิที่ 2 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2 แรงงานนอกระบบในจังหวัดพะเยา จำแนกตามช่วงอายุและเพศ ปี 2564

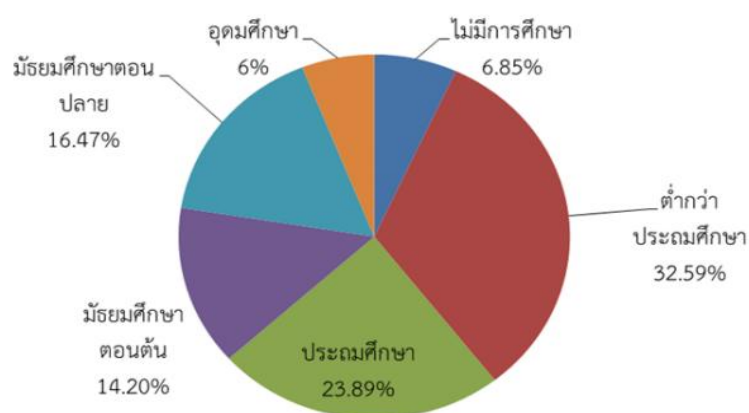
ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา

⁸ ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2564

2) แรงงานนอกระบบจำแนกตามระดับการศึกษา

กรณีแรงงานนอกระบบหากทำการจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา กล่าวคือ มีจำนวน 54,260 คน (ร้อยละ 32.59) รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษาจำนวน 39,776 คน (ร้อยละ 23.98) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 27,426 คน (ร้อยละ 16.47) โดยมีแรงงานนอกระบบที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอยู่เพียง ร้อยละ 6 เท่านั้น จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าระดับการศึกษาของแรงงานนอกระบบยังอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีการศึกษาไม่สูงนัก โดยสามารถพิจารณารายละเอียดได้ตามแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 แรงงานนอกระบบในจังหวัดพะเยา จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2564

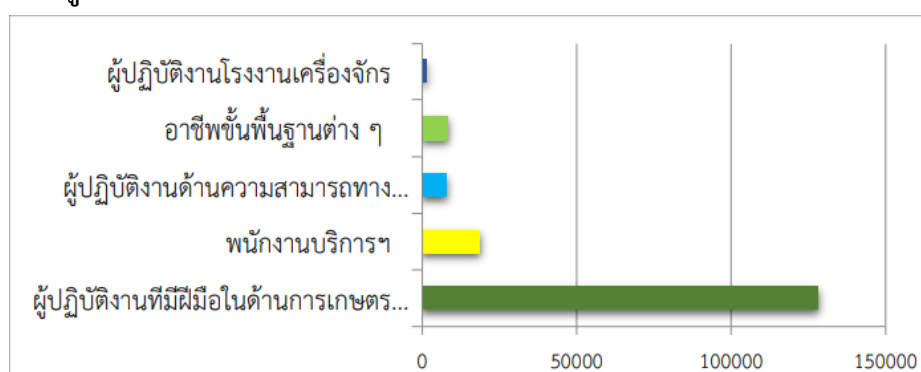

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา

3) แรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพที่ทำ

พิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ พบว่ามีงานทำในอาชีพต่าง ๆ สูงสุด 5 อันดับแรก คือ (1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านเกษตรและประมง จำนวน 128,160 คน (ร้อยละ 76.97) (2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด จำนวน 18,807 คน (ร้อยละ 11.29) (3) อาชีพพื้นฐานต่างๆ จำนวน 8,443 คน (ร้อยละ 5.07) (4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือ และธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7,960 คน (ร้อยละ 4.78) และ (5) ผู้ปฏิบัติงานโรงงานและเครื่องจักรจำนวน 1,577 คน (ร้อยละ 0.95)

แผนภูมิที่ 4 แรงงานนอกระบบในจังหวัดพะเยา จำแนกตามอาชีพที่ทำ ปี 2564

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา

แรงงานนอกระบบเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัดพะเยา ทั้งในภาคเกษตร การค้าขนาดเล็ก งานรับจ้างทั่วไป และงานผลิตในครัวเรือน อย่างไรก็ตาม กลุ่มแรงงานดังกล่าวยังคงเผชิญกับความเหลื่อมล้ำและข้อจำกัดในหลายมิติ โดยเฉพาะด้านการทำงาน การเข้าถึงสิทธิ และความมั่นคงในการดำรงชีวิตลักษณะสำคัญของแรงงานนอกระบบในจังหวัดพะเยาคือ “การกระจายตัวสูง และอยู่นอกระบบการคุ้มครอง” ส่งผลให้กลไกของรัฐไม่สามารถเข้าถึงและดูแลได้อย่างทั่วถึง ประกอบกับยังมีแรงงานจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน ทำให้เกิดช่องว่างของข้อมูล และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนเชิงนโยบาย

สถานการณ์ปัญหาที่พบสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบของจังหวัดพะเยา พบว่ายังมีแรงงานที่ไม่ขึ้นทะเบียนอีกจำนวนมาก และนอกจากนี้พบข้อมูลว่าแรงงานนอกระบบมีปัญหาความเหลื่อมล้ำดังต่อไปนี้

1) มิติด้านการทำงาน ความไม่เป็นธรรมและความไม่มั่นคง

แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เผชิญกับสภาพการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรมและขาดมาตรฐานที่ชัดเจน โดยมีลักษณะสำคัญได้แก่ การไม่ได้รับค่าจ้างที่เหมาะสมกับปริมาณงาน ไม่มีสวัสดิการ ไม่มีวันหยุด และต้องทำงานในชั่วโมงที่ยาวนานหรือไม่แน่นอนลักษณะการจ้างงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง “ข้อจำกัดของระบบคุ้มครองแรงงาน” ที่ยังไม่ครอบคลุมแรงงานนอกระบบอย่างแท้จริง ส่งผลให้แรงงานกลุ่มนี้ต้องแบกรับความเสี่ยงด้วยตนเอง ทั้งในด้านรายได้ สุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงานนอกจากนี้ ความไม่แน่นอนของรายได้อังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แรงงานนอกระบบมีความเปราะบางทางเศรษฐกิจสูง โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดวิกฤต เช่น ภัยธรรมชาติ หรือภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

2) มิติด้านการเข้าถึงสิทธิ ช่องว่างระหว่างกฎหมายกับการเข้าถึงจริง

แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายรองรับแรงงานนอกระบบในบางกลุ่ม เช่น ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ลูกจ้างทำงานบ้าน และแรงงานภาคเกษตรกรรม แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่าแรงงานจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงสิทธิดังกล่าวได้ สาเหตุสำคัญประกอบด้วย

- การให้คำนิยามแรงงานนอกระบบที่แตกต่างกันในแต่ละหน่วยงาน
- ขั้นตอนและเงื่อนไขการเข้าถึงสิทธิที่ซับซ้อน
- การขาดการรับรู้และความเข้าใจของแรงงานเกี่ยวกับสิทธิของตนเอง
- การประชาสัมพันธ์และการเข้าถึงข้อมูลที่ยังไม่ทั่วถึง

สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึง “ช่องว่างเชิงระบบ” ระหว่างการกำหนดนโยบายกับการนำไปปฏิบัติ ซึ่งส่งผลให้แรงงานนอกระบบยังคงอยู่นอกระบบการคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรม

3) มิติด้านข้อมูลและการบริหารจัดการข้อจำกัดของระบบฐานข้อมูล

อีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดูแลแรงงานนอกระบบ คือ การขาดฐานข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบันเกี่ยวกับจำนวน สถานะ และความต้องการของแรงงานในแต่ละพื้นที่การไม่มีข้อมูลที่ครบถ้วนทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถออกแบบมาตรการช่วยเหลือได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้การดำเนินงานมีลักษณะกระจาย และไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างแท้จริง

4) มิติด้านศักยภาพและทุนทางสังคม โอกาสในการพัฒนาเชิงระบบ

แม้แรงงานนอกระบบจะเผชิญข้อจำกัดหลายด้าน แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มนี้มี “ศักยภาพในการรวมตัว” และมีทุนทางสังคมในระดับชุมชนค่อนข้างเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มช่วยเหลือกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ หรือเครือข่ายแรงงาน ศักยภาพดังกล่าวถือเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาระบบการดูแลแรงงานนอกระบบในอนาคต หากได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะด้านข้อมูล สิทธิ และการพัฒนาทักษะ

5) ปัญหาเชิงโครงสร้างและทิศทางการพัฒนา

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปัญหาของแรงงานนอกระบบในจังหวัดพะเยามีลักษณะเป็น “ความไม่เชื่อมโยงของระบบ” กล่าวคือ

- ระบบคุ้มครองแรงงานไม่ครอบคลุมการจ้างงานรูปแบบใหม่
- ระบบข้อมูลไม่สามารถระบุและติดตามกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ
- ระบบสวัสดิการยังไม่เอื้อต่อแรงงานที่มีรายได้ไม่แน่นอน
- ระบบการพัฒนาทักษะยังไม่สอดคล้องกับบริบทการทำงานจริง

แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานนอกระบบในจังหวัดพะเยา ต้องมุ่ง “ดึงแรงงานเข้าสู่ระบบ” ควบคู่กับ “การปรับระบบให้เข้าถึงแรงงาน” โดยเน้น 3 แกนหลัก ได้แก่

1. ระบบข้อมูลที่แม่นยำ
2. ระบบสิทธิที่เข้าถึงง่าย
3. ระบบเศรษฐกิจและสวัสดิการที่รองรับความไม่แน่นอน

หัวใจสำคัญคือการเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกที่มีอยู่ และใช้ศักยภาพของชุมชนเป็นฐานในการขับเคลื่อน เพื่อให้แรงงานนอกระบบสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงมากขึ้น และลดความเหลื่อมล้ำในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

(4) กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ+⁹)

⁹ กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ+) หมายถึง

1. L - Lesbian กลุ่มผู้หญิงรักผู้หญิง
2. G - Gay กลุ่มชายรักชาย
3. B - Bisexual หรือกลุ่มที่รักได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง
4. T - Transgender คือกลุ่มคนข้ามเพศ จากเพศชายเป็นเพศหญิง หรือเพศหญิงเป็นเพศชาย
5. Q - Queer คือ กลุ่มคนที่พึงพอใจต่อเพศใดเพศหนึ่ง โดยไม่ได้จำกัดในเรื่องเพศ และความรัก
6. I - Intersex คือ คนที่ไม่สามารถระบุเพศของตัวเองได้อย่างชัดเจน มีทั้งคนที่เกิดมามีอวัยวะสืบพันธุ์ของทั้งสองเพศ ปริมาณฮอร์โมนหรือโครโมโซมเพศที่ผิดปกติ หรือแม้กระทั่งลักษณะด้านอื่นๆ ที่ค่อยๆ ปรากฏเมื่อถึงวัยเจริญพันธุ์ การเป็น Intersex มักจะหมายถึงลักษณะทางเพศที่แสดงออก ไม่ได้หมายถึงเพศสภาพหรือรสนิยมทางเพศ ซึ่งชาว Intersex ก็สามารถมีอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายได้เหมือนบุคคลทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ความสนใจหลากหลายทางเพศนี้จึงสามารถมีกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้มากกว่า 6 ประเภทดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศมีกระจายทุกหมู่บ้านในพื้นที่ของจังหวัดพะเยา ไม่สามารถระบุแน่ชัดได้ว่ามีจำนวนเท่าใด แต่ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระบุว่า มีกลุ่ม LGBTIQ+ ในพื้นที่จังหวัดพะเยา จำนวน 4,500 คน มีทั้งเปิดเผยและไม่เปิดเผย

จังหวัดพะเยาอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านของสังคม จากกรอบความคิดเดิมที่ยึดติดเพศชาย-หญิง ไปสู่ความเปิดกว้างและยอมรับความแตกต่างทางเพศมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ อย่างไรก็ตาม ในระดับครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานบางส่วนยังพบ การตีตรา การเลือกปฏิบัติ และความไม่เข้าใจในอัตลักษณ์ทางเพศ อย่างชัดเจน

ข้อจำกัดสำคัญของกลุ่มนี้อยู่ที่ การเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน อาทิ

- การบริการด้านสุขภาพที่มีความเข้าใจเฉพาะกลุ่ม
- การศึกษาที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้ง (bullying) และการถูกเลือกปฏิบัติ
- โอกาสในการประกอบอาชีพที่ไม่ถูกปิดกั้นจากอคติทางสังคม
- ขาดพื้นที่ปลอดภัยทั้งในเชิงกายภาพและเชิงสังคม ส่งผลต่อสุขภาวะทางจิตใจ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน

ในขณะเดียวกัน กลุ่ม LGBTIQ+ มี จุดแข็งด้านการรวมตัวและการสร้างเครือข่าย รวมถึงสามารถใช้ช่องทางสื่อออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนและสนับสนุนกันเอง นอกจากนี้ กระแสสังคมและนโยบายระดับประเทศที่เริ่มให้ความสำคัญกับสิทธิความหลากหลายทางเพศ เป็นโอกาสสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้และความร่วมมือ ดังนี้เมื่อพิจารณาสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ+) ในจังหวัดพะเยา พบปัญหาความเหลื่อมล้ำ ดังต่อไปนี้

ปัญหาด้านสุขภาพ กลุ่ม LGBTIQ+ พบความเสี่ยงสูงด้านสุขภาพจิต เนื่องจากการถูกตีตรา การล้อเลียน หรือการถูกเลือกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ภาวะเครียดเรื้อรัง ความวิตกกังวล และโรคซึมเศร้า ซึ่งเป็นปัญหาที่ซับซ้อนกว่าการเจ็บป่วยทางกายทั่วไป อีกทั้งการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางเพศยังมีข้อจำกัด ทำให้กลุ่มนี้ไม่สามารถเข้าถึงการรักษาและสนับสนุนที่เหมาะสมได้อย่างเต็มที่

ปัญหาด้านสังคมและสิทธิ การใช้ชีวิตในสังคมของกลุ่ม LGBTIQ+ ยังเผชิญอุปสรรคหลายประการ เช่น การถูกล้อเลียน กีดกันทางสังคม การละเมิดทางเพศ หรือการถูกจำกัดสิทธิในการเข้าถึงบริการของรัฐ เช่น การระบุค่านำหน้าชื่อในเอกสารราชการและการเข้าถึงสวัสดิการทางสังคม ปัญหาเหล่านี้สะท้อนถึงข้อจำกัดเชิงโครงสร้างและทัศนคติที่ยังไม่เปิดกว้างต่อความแตกต่างทางเพศ

ด้านการศึกษาและอาชีพ เยาวชนและผู้ใหญ่ในกลุ่ม LGBTIQ+ พบอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งหรือการเลือกปฏิบัติ รวมถึงโอกาสทางอาชีพที่ถูกจำกัดจากอคติของนายจ้างและสภาพแวดล้อมทางสังคม ส่งผลให้การพัฒนาทักษะ การประกอบอาชีพ และการสร้างรายได้ยังไม่เต็มศักยภาพ

การแก้ไขปัญหาคือความเหลื่อมล้ำและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับกลุ่ม LGBTIQ+ จำเป็นต้องดำเนินการในหลายระดับและหลายมิติ พร้อมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และชุมชน ดังนี้

1. การพัฒนาบริการสุขภาพและสุขภาวะจิตใจ
 - จัดตั้งคลินิกหรือบริการเฉพาะกลุ่มที่เข้าใจความหลากหลายทางเพศ
 - ฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขให้มีความเข้าใจและไม่เลือกปฏิบัติ
 - ส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพจิตและการสนับสนุนจิตวิทยาในชุมชน
2. การสร้างความเข้าใจและลดการตีตราในสังคม

- รมรณรงค์ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานรัฐ
 - สร้างพื้นที่ปลอดภัยทั้งทางกายภาพและออนไลน์ สำหรับการแลกเปลี่ยนและสนับสนุนซึ่งกันและกัน
 - ปรับปรุงนโยบายและเอกสารราชการให้รองรับอัตลักษณ์ทางเพศ เช่น การระบุค่านำหน้าชื่อในเอกสาร
3. การศึกษาและพัฒนาศักยภาพเยาวชน
- จัดหลักสูตรและกิจกรรมในโรงเรียนที่สร้างความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางเพศ
 - ป้องกันการกลั่นแกล้งและการเลือกปฏิบัติในสถาบันการศึกษา
4. การส่งเสริมโอกาสอาชีพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
- สนับสนุนการฝึกทักษะและการเข้าถึงงานที่เหมาะสมกับศักยภาพ
 - ส่งเสริมการจ้างงานโดยไม่เลือกปฏิบัติในภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ
 - เพิ่มความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพและการรวมตัวทางสังคมเพื่อสร้างเครือข่ายสนับสนุน
5. การสร้างกลไกการมีส่วนร่วมและเครือข่ายสังคม
- ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย LGBTIQ+ ในระดับชุมชน
 - พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมในระดับนโยบาย เพื่อให้เสียงของกลุ่ม LGBTIQ+ ถูกนำมาพิจารณาในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

(5) กลุ่มเด็กและเยาวชน

จังหวัดพะเยามีประชากรเด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 0–24 ปี ประมาณ 95,000–120,000 คน คิดเป็นสัดส่วนราว 20–25% ของประชากรทั้งหมด โดยสามารถจำแนกกลุ่มอายุและแนวโน้มสำคัญได้ดังนี้

- **เด็กปฐมวัย (0–6 ปี):** มีแนวโน้มลดลงตามอัตราการเกิดที่ลดลง
- **เด็กวัยเรียน (7–18 ปี):** ส่วนใหญ่ยังอยู่ในระบบการศึกษา แต่มีเด็กบางส่วนหลุดออกจากระบบ
- **เยาวชน (15–24 ปี):** เผชิญความเสี่ยงด้านอาชีพ รายได้ และพฤติกรรมทางสังคม

การวิเคราะห์เชิงลึกพบประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเยาวชนในจังหวัดดังนี้

1. การหลุดออกจากระบบการศึกษา แม้ระบบการศึกษาของจังหวัดยังสามารถรองรับเด็กส่วนใหญ่ได้ แต่มีเด็กบางกลุ่มหลุดออกจากระบบ โดยเฉพาะในระดับมัธยมและอาชีวศึกษา สาเหตุหลักประกอบด้วย

- ปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัว ทำให้ต้องออกไปช่วยหารายได้
- การย้ายถิ่นของผู้ปกครอง ส่งผลต่อความต่อเนื่องในการเรียน
- ระบบการศึกษาบางส่วนไม่สอดคล้องกับความสนใจหรือความถนัดของผู้เรียน

เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เข้าสู่แรงงานนอกระบบตั้งแต่อายุยังน้อย เพิ่มความเสี่ยงต่อความเปราะบางทางสังคม

2. ผลกระทบจากโครงสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนแปลง พบแนวโน้มครอบครัวข้ามรุ่นและครอบครัวที่พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกพื้นที่ ทำให้

- เด็กขาดการดูแลใกล้ชิด
- มีความเสี่ยงด้านพฤติกรรม เช่น การใช้สื่อออนไลน์เกินพอดี หรือมีปัญหาสุขภาพจิต
- ขาดพื้นที่เรียนรู้และพัฒนาศักยภาพ

3. ความเสี่ยงด้านพฤติกรรมและสุขภาวะเยาวชนบางส่วนเผชิญปัญหาที่ซับซ้อน เช่น

- การใช้สารเสพติด
- การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
- ปัญหาสุขภาพจิต เช่น ความเครียด ซึมเศร้า
- การใช้สื่อออนไลน์ไม่เหมาะสม

ปัญหาเหล่านี้สะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ ครอบครัว การศึกษา และสภาพแวดล้อมทางสังคม

4. การขาดพื้นที่สร้างสรรค์และการมีส่วนร่วม

หลายพื้นที่ยังขาด “พื้นที่กิจกรรมสำหรับเยาวชน” เช่น

- พื้นที่เรียนรู้นอกห้องเรียน
- พื้นที่แสดงออกเชิงสร้างสรรค์
- พื้นที่มีส่วนร่วมในชุมชน

เยาวชนบางส่วนใช้เวลาว่างไปกับกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อพฤติกรรมและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง

5. ศักยภาพเยาวชนที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมเต็มที่แม้เยาวชนในจังหวัดมีศักยภาพสูงด้านการเรียนรู้ เทคโนโลยี และ การทำกิจกรรมสาธารณะ แต่ยังขาดเวทีและโอกาสในการแสดงบทบาทในระดับชุมชนและพื้นที่พลังของเยาวชนยังไม่ ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาพื้นที่อย่างเต็มที่

จากสถานการณ์เด็กและเยาวชนในจังหวัดพะเยา พบว่าปัญหาหลักเชื่อมโยงกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว การศึกษา และสภาพแวดล้อมทางสังคม ดังนั้นแนวทางแก้ไขจึงต้องดำเนินงานแบบองค์รวม ครอบคลุมทั้งระดับ บุคคล ครอบครัว ชุมชน และนโยบาย

แนวทางแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัดพะเยาจำเป็นต้องดำเนินงานแบบ บูรณาการหลายมิติ ครอบคลุม

1. การศึกษาและสวัสดิการเชิงเศรษฐกิจ
2. การเสริมสร้างโครงสร้างครอบครัวและชุมชนที่เข้มแข็ง
3. การสร้างพื้นที่สร้างสรรค์และเวทีมีส่วนร่วม
4. การส่งเสริมสุขภาวะและป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง
5. การพัฒนาศักยภาพและทักษะเพื่อการมีส่วนร่วมในชุมชน

การพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพต้องเชื่อมโยงระหว่างนโยบายระดับจังหวัด ชุมชน และครอบครัว พร้อมสร้างระบบสนับสนุนแบบครบวงจร เพื่อให้เยาวชนสามารถเติบโตเป็นกำลังหลักของสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.1.3 ฐานทุนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบาง

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเปราะบางในจังหวัดพะเยา จำเป็นต้องอาศัยต้นทุนที่มีอยู่ในพื้นที่ ทั้งเชิงวัตถุและเชิงโครงสร้าง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้นทุนเหล่านี้สามารถแบ่งตามกลุ่มหน่วยงานได้ดังนี้

(1) หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีบทบาทในพื้นที่จังหวัดพะเยา ได้แก่

ก. กรมพัฒนาชุมชน ดำเนินการโดยศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัด (ศจพ.จ.) และศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอ (ศจพ.อ.) ซึ่งมีภารกิจในการดำเนินงานจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย ในจังหวัดพะเยาทั้ง 9 อำเภอ โดยดำเนินการใน 5 มิติ ได้แก่ 1) มิติสุขภาพ 2) มิติความเป็นอยู่ 3) มิติการศึกษา 4) มิติรายได้ 5) มิติการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ข. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพะเยา (พมจ.) ซึ่งมีแผนงานสนับสนุนประเด็นการขับเคลื่อนประเด็นสังคม ในจังหวัดพะเยาในจังหวัดพะเยา เช่น การพัฒนาด้านสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยประกาศเป็นวาระของจังหวัด เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2562

ค. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา สนับสนุนบุคลากรเข้ามาร่วมเป็นคณะทำงาน เช่นมีการนำข้อมูลสถานการณ์ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุและมลภาวะฝุ่นควันในจังหวัดมาเป็นข้อมูลประกอบในการขับเคลื่อนงาน

ง. สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) พะเยา เข้าร่วมเป็นคณะทำงานจังหวัด ให้เครือข่ายสร้างบ้านแปงเมือง ใช้สถานที่ เป็นศูนย์ประสานงานของ เครือข่าย รวมทั้งการใช้ห้องประชุม ในการจัดการประชุมในแต่ละครั้ง

จ. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เข้าร่วมร่วมเป็นคณะทำงาน และเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินงานภาคประชาสังคมที่ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณยุทธศาสตร์จังหวัด

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนงานเกี่ยวกับกลุ่มประชากรเฉพาะ ได้แก่

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา มีบทบาทส่งเสริมการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล ทั้งทางด้านสวัสดิการของรัฐ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาความเข้มแข็งในแต่ละชุมชน

ข. องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดในพื้นที่ที่มีบทบาทต่อประชากรกลุ่มเฉพาะ เช่น การให้เบี้ยผู้สูงอายุ (600-1,000 บาท/คน/เดือน) เบี้ยคนพิการ (อายุ 18 ปี ลงมา จำนวน 1,000 บาท/คน/เดือน อายุมากกว่า 18 ปี จำนวน 800 บาท/คน/เดือน) การส่งเสริมอาชีพ โดยการจัดฝึกอบรมและสนับสนุนกองทุนเศรษฐกิจชุมชน รวมถึงประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(3) ภาคประชาสังคม

ภาคประชาสังคมที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนงานเกี่ยวกับกลุ่มประชากรเฉพาะ ในจังหวัดพะเยา ได้แก่

ก. เครือข่ายสร้างบ้านแปงเมือง มีกลไกในการดำเนินงาน พัฒนาจังหวัดพะเยา ในทุกมิติ โดยดำเนินการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ เอกชน วิชาการ และภาคีต่างๆทั้งภายในและภายนอก มีการหนุนเสริมทั้งเชิงพื้นที่และเชิงประเด็น

ข. สภาองค์กรชุมชนตำบล ซึ่งเป็นกลไกหลัก ในการประสานงาน ขับเคลื่อนงาน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้เป็นพื้นที่รูปธรรมในการขับเคลื่อนงานประเด็นต่างๆ ของจังหวัด

ค. สถาบันส่งเสริมภาคประชาสังคม สนับสนุนส่งเสริมพัฒนาศักยภาพกลไก การขับเคลื่อนคณะทำงาน
ง. มูลนิธิพะเยาเพื่อการพัฒนา มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับงานคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนงานเด็กเยาวชนและครอบครัว

จ. สถาบันครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดพะเยา มีบทบาทร่วมขับเคลื่อนแผนงานกลไกระดับจังหวัด กับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ฉ. เครือข่ายแรงงานนอกระบบจังหวัดพะเยา มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบจังหวัดพะเยา กล่าวคือ การดำเนินการจัดหน่วยบริการแรงงานนอกระบบ เพื่อส่งเสริมข้อมูลความรู้ และการเข้าถึงสิทธิที่พึงมีของแรงงานนอกระบบในจังหวัดพะเยา

ช. เครือข่ายคนพิการจังหวัดพะเยา มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับคนพิการในจังหวัดพะเยา เช่น ใช้หลัก EQUAL ในการส่งเสริมคนพิการ, การสนับสนุนเบี้ยคนพิการ, การปรับสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมต่อคนพิการ, กองทุนกู้ยืมคนพิการ ตลอดจนการส่งเสริมอาชีพให้แก่คนพิการ

ซ. เครือข่ายน้ำกว๊านสีรุ้ง จังหวัดพะเยา มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับ กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดพะเยา ได้แก่ ส่งเสริมความปลอดภัย และการคุ้มครองสิทธิในกลุ่มประชากรผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ), จัดตั้งศูนย์บริการที่เป็นมิตร น้ำกว๊านสีรุ้งพะเยา โดย ให้ความรู้และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ให้บริการเกี่ยวกับ สุขภาวะทางเพศการรับเรื่องร้องเรียน จากการถูกละเมิดสิทธิ, รณรงค์สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียม และ ส่งเสริมอาชีพแรงงานนอกระบบ เป็นต้น

ณ. เครือข่ายผู้สูงอายุจังหวัดพะเยา
ต้นทุนที่มีอยู่ในจังหวัดพะเยา ทั้งในรูปแบบทรัพยากรบุคคล งบประมาณ ข้อมูล เครือข่าย และความเข้มแข็งของชุมชน เป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเปราะบาง การใช้ต้นทุนเหล่านี้อย่างบูรณาการจะช่วยให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่และเชิงประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการสวัสดิการและสิทธิขั้นพื้นฐานของประชากรกลุ่มเปราะบาง

บทที่ 3 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบาง จังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยาเป็นพื้นที่ที่มีพัฒนาการของภาคประชาชนและภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่องยาวนาน การรวมตัวของกลุ่ม องค์กร และเครือข่ายต่าง ๆ เกิดขึ้นจาก **ฐานปัญหาและความต้องการจริงของคนในพื้นที่** ทั้งในรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มชาวบ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มจิตอาสา และในรูปแบบทางการ เช่น สมาคม มูลนิธิ หรือเครือข่ายความร่วมมือเฉพาะประเด็น ซึ่งทั้งหมดมีเป้าหมายร่วมกันในการ **แก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตในหลายมิติ**

ต้นทุนและศักยภาพของภาคประชาสังคม กลไกสำคัญในการ เชื่อมโยงพลังของภาคประชาสังคม คือ เครือข่ายสร้างบ้านแปงเมืองพะเยา ซึ่งทำหน้าที่เป็นพื้นที่กลางในการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และผู้นำชุมชนจากเครือข่ายต่าง ๆ การทำงานในลักษณะ จิตอาสาและความร่วมมือแนวราบ ทำให้เกิด กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และการออกแบบแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ประสบการณ์ที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ศักยภาพของเครือข่ายภาคประชาสังคมเป็นต้นทุนสำคัญ ที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบางได้ แต่ยังมี ช่องว่างและข้อจำกัด ที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

ช่องว่างและปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขจากการรวบรวมข้อมูลและการประชุมหารือกับภาคีเครือข่ายคณะทำงานทุกภาคส่วน พบว่า การดำเนินงานเพื่อประชากรกลุ่มเปราะบางยังมีช่องว่างสำคัญ ดังนี้

1. **ขาดการบริหารจัดการข้อมูลที่ดี**
 - หน่วยงานหลักไม่มีระบบจัดเก็บข้อมูลหรืออัปเดตข้อมูลอย่างเป็นปัจจุบัน
 - การดำเนินงานแก้ไขปัญหาจึงขาดข้อมูลรองรับ ทำให้การตัดสินใจและการออกแบบกิจกรรมไม่ตรงกับความเป็นจริง
2. **ช่องว่างด้านการดำเนินงาน**
 - การดำเนินงานยังไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากขึ้นอยู่กับบุคคลผู้รับผิดชอบที่มีวาระการทำงาน
 - เมื่อมีการโยกย้ายหรือหมดวาระ การแก้ไขปัญหาบางประเด็นหยุดชะงัก
3. **ขาดการสร้างการรับรู้**
 - ประชากรกลุ่มเฉพาะและบางหน่วยงานยังไม่ทราบสิทธิและสวัสดิการที่กฎหมายคุ้มครอง
 - ทำให้สิทธิที่พึงมีไม่ได้ถูกนำไปใช้ และเกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการ
4. **ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน**
 - แม้จะมีหลายเครือข่ายภาคีทำงานร่วมกัน แต่การดำเนินงานส่วนใหญ่ยังเน้นภารกิจของตนเอง
 - ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือขาดการประสานงานเชิงระบบ
5. **ข้อจำกัดด้านงบประมาณ**
 - การแก้ไขปัญหาบางกรณีต้องใช้งบประมาณสนับสนุน แต่จำนวนงบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานเชิงพื้นที่และการสร้างความยั่งยืน

หลักการสำคัญในการจัดทำแผน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบางในจังหวัดพะเยา **ตอบโจทย์** ปัญหาเชิงพื้นที่และเชิงโครงสร้าง แผนงานต้องมีหลักการดังนี้

1. ชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
 - การพัฒนาต้องตั้งอยู่บนความต้องการและศักยภาพของชุมชน
 - ชุมชนเป็นเจ้าของกระบวนการตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การออกแบบกิจกรรม ไปจนถึงการติดตามและประเมินผล
2. การจัดการตนเองของชุมชน
 - ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการทรัพยากรและแก้ไขปัญหาของตนเองได้
 - ชุมชนเป็นทั้ง “ห้องเรียน” และ “ห้องทดลอง” ในการเรียนรู้ร่วมกัน
3. การบูรณาการและเชื่อมโยงทุกภาคส่วน
 - ประสานพลังของภาครัฐ ท้องถิ่น ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม
 - ลดความซ้ำซ้อน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสร้างผลกระทบเชิงระบบ

กระบวนการทำงานเชิงยุทธศาสตร์

- บูรณาการประเด็นเศรษฐกิจ สังคม สุขภาวะ ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม
- ใช้กระบวนการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง (Action Research) เพื่อปรับกลยุทธ์ตามบริบท
- เน้นชุมชนเป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลง และสร้างศักยภาพผู้คนและระบบในระยะยาว
- แก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างและช่องว่างที่สำคัญ เช่น การบริหารจัดการข้อมูล การบูรณาการหน่วยงาน และการสร้างการรับรู้สิทธิ

ผลลัพธ์เชิงยุทธศาสตร์ที่คาดหวัง

- ชุมชนและประชากรกลุ่มเปราะบางสามารถจัดการตนเองได้
- เครือข่ายภาคประชาสังคมและภาครัฐทำงานร่วมอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
- การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของประชากรถูกต้องและเท่าเทียม
- การพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบคลุมและยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

บทที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบาง จังหวัดพะเยา

4.1 วิเคราะห์ต้นทุนการพัฒนาจังหวัด

จุดแข็ง	จุดอ่อน
- มีการรวมตัวของเครือข่ายภาคประชาชนที่หลากหลาย ครอบคลุมหลายประเด็น เช่น เด็ก และเยาวชน ความหลากหลายทางเพศ คนพิการ แรงงานนอกระบบ ผู้หญิง และกลุ่มเปราะบาง - เครือข่ายภาคประชาสังคมส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกับชุมชน เนื่องจากสมาชิกเป็นคนในพื้นที่ จึงมีความเข้าใจปัญหา สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมในระดับลึก สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดแนวทางการดำเนินงานได้อย่างตรงจุด อีกทั้งยังสามารถสร้างความไว้วางใจจากคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการทำงานเชิงพื้นที่ - มีผู้นำชุมชนและแกนนำที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนงานในระดับตำบลและอำเภอ - ในบางพื้นที่ เครือข่ายมีความร่วมมือเบื้องต้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ ทำให้สามารถเชื่อมโยงการทำงานระหว่างภาคประชาชนกับภาครัฐได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาความร่วมมือเชิงนโยบายและการสนับสนุนทรัพยากรในอนาคต - ความร่วมมือกับสถาบันวิชาการ พื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ได้แก่ มหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางปัญญาของชุมชน และมีการประสานความร่วมมือกับสถาบันวิชาการภายนอก อาทิ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนางานด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง - มีประเด็นการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมพื้นที่มีประเด็นการดำเนินงานที่สามารถขับเคลื่อนได้ เป็นรูปธรรม สะท้อนถึงความเข้มแข็งของ	- ขาดงบประมาณสนับสนุนโดยตรง และไม่สามารถเข้าถึงงบประมาณภาครัฐได้โดยตรง ต้องผ่านหน่วยงานตัวกลาง - การดำเนินงานของหลายกลุ่มยังพึ่งพาบุคคลหรือแกนนำหลัก ทำให้ความต่อเนื่องมีความเสี่ยง - การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ยังไม่เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย - การมีส่วนร่วมของบางกลุ่ม เช่น เยาวชน หรือแรงงานเคลื่อนย้าย ยังมีข้อจำกัด - การเชื่อมโยงการทำงานระหว่างเครือข่ายและหน่วยงานยังไม่ต่อเนื่อง - ขาดการพัฒนาศักยภาพในด้านการบริหารจัดการ การวางแผน และการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย - การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับจังหวัดบ่อยครั้ง ส่งผลต่อความต่อเนื่องของนโยบายและแนวทางสนับสนุนจากภาครัฐ - กรอบระเบียบราชการไม่เอื้อต่อภาคประชาชน กฎระเบียบหรือกระบวนการทางราชการบางประการยังไม่เปิดพื้นที่หรือสนับสนุนการทำงานของภาคประชาชนอย่างเพียงพอ - ความขัดแย้งทางการเมืองในท้องถิ่น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานขององค์กรชุมชนในบางพื้นที่ - หน่วยงานภาครัฐขาดการบูรณาการร่วมยังไม่มีการทำงานแบบร่วมมือหรือบูรณาการอย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ - ขาดระบบข้อมูลกลางและการแบ่งปันข้อมูลร่วมกัน การขับเคลื่อนงานยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และเครือข่ายอื่น ๆ

เครือข่าย การบูรณาการระหว่างภาคประชาชน ภาควิชาการ และภาครัฐ ที่สามารถร่วมกันขับเคลื่อนงานพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- ทักษะกระบวนการทำงานของภาคประชาชนยังไม่เพียงพอ ขาดการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และกลไกการทำงานที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง - คนรุ่นใหม่ในการพัฒนามีน้อยลง มีจำนวนเยาวชนหรือคนรุ่นใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในงานพัฒนาชุมชนลดลงอย่างต่อเนื่อง
<u>โอกาส</u> - นโยบายภาครัฐให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบางและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่ - ภาครัฐมีความเข้าใจและเปิดรับบทบาทของเครือข่ายภาคประชาสังคมมากขึ้น โดยเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในการขับเคลื่อนงานพัฒนาพื้นที่ มีการเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนระดับจังหวัด ทั้งในฐานะคณะทำงานจัดทำแผน และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคมได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในระดับจังหวัด (กบจ.) จำนวนถึง 12 คน สะท้อนถึงการยอมรับบทบาทของภาคประชาชนในเชิงนโยบายภาคประชาสังคมได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในระดับจังหวัด (กบจ.) จำนวนถึง 12 คน สะท้อนถึงการยอมรับบทบาทของภาคประชาชนในเชิงนโยบาย - มีแหล่งทุนและหน่วยงานสนับสนุนจากภายนอก เช่น กองทุน องค์กรพัฒนา และภาควิชาการ - มีแหล่งทุนและหน่วยงานสนับสนุนจากภายนอก เช่น กองทุน องค์กรพัฒนา และภาควิชาการ - เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ช่วยให้เครือข่ายสามารถสื่อสารและขยายการทำงานได้ง่ายขึ้น - มีโอกาสเชื่อมโยงแผนพัฒนาตำบลและแผนท้องถิ่น เพื่อผลักดันงานให้เกิดผลในพื้นที่ - แนวโน้มการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาคีมีมากขึ้น	<u>อุปสรรค</u> - การดำเนินงานในระดับจังหวัดมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดในแต่ละวาระ ส่งผลให้การขับเคลื่อนงานพัฒนาขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถวางแผนระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ - การขับเคลื่อนและผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาสังคม เช่น ร่างพระราชบัญญัติภาคประชาสังคม ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้บทบาท สถานะ และกลไกการสนับสนุนของภาคประชาสังคมยังไม่ชัดเจนในเชิงกฎหมาย การขาดกฎหมายรองรับโดยตรง ทำให้ภาคประชาสังคมยังเผชิญข้อจำกัดในการเข้าถึงงบประมาณ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ส่งผลให้การขับเคลื่อนงานยังต้องพึ่งพานโยบายหรือความร่วมมือเฉพาะกิจ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทและผู้บริหาร - นโยบายภาครัฐยังไม่เอื้อต่อการเสริมสร้างภาคประชาสังคม นโยบายหลักในหลายด้านยังไม่ตอบสนองต่อบริบทของภาคประชาชน เช่น การจัดสวัสดิการสังคม ที่การจัดสวัสดิการยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเปราะบางอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ชุมชนชายขอบ หรือกลุ่มประชากรพิเศษ - การเข้าถึงสิทธิด้านสาธารณสุข ยังคงมีข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการ โดยเฉพาะในกลุ่มคนไร้รัฐ คนไร้สัญชาติ และประชากรชายขอบ ซึ่งไม่สามารถใช้สิทธิพื้นฐานด้านสุขภาพได้อย่างเท่าเทียม

- กระแสสังคมที่สอดคล้องกับเป้าหมายของเครือข่ายทิศทางของสังคมในพื้นที่มีแนวโน้มตอบรับกับเป้าหมายและภารกิจของเครือข่าย อันส่งผลให้การดำเนินงานสามารถเกิดแรงสนับสนุนจากคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี	ด้านคุณภาพชีวิต นโยบายในหลายด้านยังไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในภาวะเปราะบางทั้งในด้านสุขภาพ อาชีพ ความมั่นคงในที่อยู่อาศัย และสิทธิขั้นพื้นฐาน - ขั้นตอนการเข้าถึงงบประมาณจากภาครัฐมีความซับซ้อน และต้องผ่านหน่วยงานตัวกลาง - สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้ประชาชนต้องให้ความสำคัญกับการดำรงชีพมากกว่าการมีส่วนร่วม - ทศนคติของสังคมในบางประเด็น เช่น ความหลากหลายทางเพศ ผู้ใช้สารเสพติด ยังเป็นอุปสรรค - การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น โครงสร้างครอบครัว การย้ายถิ่น ทำให้ปัญหาซับซ้อนขึ้น - ภาระงานของอาสาสมัครและแกนนำมีมาก อาจส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงาน
--	---

4.2 การวิเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

กลยุทธ์	ปัจจัยภายนอก: โอกาส (O)	ปัจจัยภายนอก: อุปสรรค (T)
ปัจจัยภายใน: จุดแข็ง (S)	SO (กลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็งต่อยอดโอกาส) - ใช้ความเข้มแข็งของเครือข่ายที่มีความหลากหลายและใกล้ชิดพื้นที่ เชื่อมโยงกับนโยบายภาครัฐที่เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะบทบาทในคณะกรรมการจัดทำแผนและคณะกรรมการ กบจ. เพื่อผลักดันข้อเสนอจากพื้นที่เข้าสู่การกำหนดนโยบาย - ใช้ความร่วมมือกับสถาบันวิชาการ เช่น มหาวิทยาลัยพะเยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ในการพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และข้อมูลเชิงพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและยกระดับข้อเสนอเชิงนโยบาย - ขยายผลประเด็นการดำเนินงานที่มีรูปธรรมในพื้นที่ ให้เชื่อมโยงกับแหล่งทุนภายนอก	ST (กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค) - ใช้ความเข้มแข็งของเครือข่ายและความใกล้ชิดชุมชน สร้างกลไกขับเคลื่อนงานที่ต่อเนื่อง แม้มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือทิศทางนโยบาย - ใช้บทบาทในคณะกรรมการระดับจังหวัด เป็นช่องทางในการผลักดันให้เกิดการสนับสนุนที่ต่อเนื่อง และลดผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบาย - ใช้ความร่วมมือกับสถาบันวิชาการในการพัฒนาข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อสนับสนุนการผลักดัน

	และนโยบายภาครัฐ เพื่อเพิ่มขนาดและผลกระทบของการดำเนินงาน - ใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ เพื่อขยายการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และการรับรู้ของสังคมต่อบทบาทของเครือข่าย - ใช้ความไว้วางใจจากชุมชนเป็นฐานในการสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และขยายเครือข่ายไปยังกลุ่มที่ยังเข้าถึงยาก	เชิงนโยบาย และรองรับการเปลี่ยนแปลงในระดับกฎหมาย - ใช้พลังของชุมชนในการสร้างความเข้าใจ ลดอคติ และเปลี่ยนทัศนคติของสังคมต่อกลุ่มเปราะบาง - ใช้โครงสร้างผู้นำในพื้นที่ สร้างกลไกความร่วมมือระยะยาวที่ไม่ขึ้นกับบุคคล - ใช้การรวมกลุ่มของเครือข่ายในการกระจายภาระงาน ลดภาระของแกนนำ และสร้างการทำงานแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น - สื่อสารสร้างความเข้าใจในสังคม เพื่อลดอคติในประเด็นเปราะบาง
ปัจจัยภายใน: จุดอ่อน (W)	WO (กลยุทธ์เชิงแก้ไข ใช้โอกาสแก้จุดอ่อน) - ใช้โอกาสจากการที่ภาครัฐเปิดรับภาคประชาสังคม พัฒนาแนวทางการเข้าถึงงบประมาณผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลไกจังหวัด เพื่อลดข้อจำกัดการเข้าถึงโดยตรง - ใช้แหล่งทุนภายนอกและความร่วมมือกับภาควิชาการ เพื่อพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในด้านการบริหารจัดการ การวางแผน และการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และพัฒนาทักษะการระดมทุน - ใช้กระแสสังคมและแนวโน้มการมีส่วนร่วมสร้างพื้นที่และกลไกให้เยาวชนและคนรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา - พัฒนาศักยภาพบุคลากรและผู้นำรุ่นใหม่ ลดการพึ่งพาแกนนำหลัก - ใช้เทคโนโลยี พัฒนาการสื่อสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น - ใช้โอกาสจากการมีส่วนร่วมของภาครัฐ สร้างระบบความร่วมมือและฐานข้อมูลกลาง	WT (กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค) - พัฒนากลไกการทำงานที่ไม่พึ่งพาบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากเกินไป เพื่อรองรับความเสี่ยงจากภาระงานและการเปลี่ยนแปลงบุคลากร - วางแผนการดำเนินงานที่ยืดหยุ่น สามารถปรับตัวตามนโยบายภาครัฐ และสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง - พัฒนาทักษะของเครือข่ายในด้านการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการ เพื่อลดข้อจำกัดจากระเบียบและขั้นตอน - สร้างระบบข้อมูลภายในเครือข่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้แม้ขาดการเชื่อมโยงจากภายนอก - ส่งเสริมการดูแลแกนนำและอาสาสมัคร เพื่อลดความเหนื่อยล้า และรักษาความต่อเนื่องของการทำงาน

4.3 ปัญหาสำคัญและแนวทางการพัฒนา

ปัญหาสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. ปัญหาการเข้าถึงงบประมาณและทรัพยากร สถานการณ์ปัญหา แม้เครือข่ายภาคประชาชนจะมีความเข้มแข็งและมีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในหลายพื้นที่ แต่ยังไม่สามารถเข้าถึงงบประมาณจากภาครัฐได้โดยตรง ต้องผ่านหน่วยงานตัวกลาง อีกทั้งขั้นตอนมีความซับซ้อน ประกอบกับการขาดกฎหมายรองรับบทบาทภาคประชาสังคม ทำให้การสนับสนุนยังไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง	1. พัฒนากลไกการเข้าถึงงบประมาณผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลไกระดับจังหวัด 2. ใช้โอกาสจากการมีตัวแทนภาคประชาสังคมในคณะกรรมการระดับจังหวัด (กบจ.) เพื่อผลักดันการจัดสรรงบประมาณ 3. เชื่อมโยงแหล่งทุนภายนอก เช่น กองทุน และภาควิชาการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน 4. พัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการเขียนโครงการและบริหารงบประมาณ
2. ปัญหาการขาดความต่อเนื่องของนโยบายและการสนับสนุน สถานการณ์ปัญหา การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับจังหวัด และทิศทางนโยบายที่ไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานของเครือข่ายภาคประชาสังคมขาดความชัดเจนในระยะยาว อีกทั้งการไม่มีกรอบกฎหมายรองรับภาคประชาสังคม ทำให้การสนับสนุนขึ้นอยู่กับบริบทเฉพาะช่วงเวลา	1. สร้างกลไกความร่วมมือระยะยาวระหว่างภาคประชาชนและหน่วยงานรัฐ 2. ใช้บทบาทในคณะกรรมการระดับจังหวัดผลักดันให้เกิดนโยบายที่ต่อเนื่อง 3. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายจากข้อมูลพื้นที่เพื่อสร้างความต่อเนื่อง 4. พัฒนาเครือข่ายให้สามารถดำเนินงานได้แม้มีการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย
3. ปัญหาการทำงานที่ยังขาดการเชื่อมโยงและบูรณาการ สถานการณ์ปัญหา การดำเนินงานของหน่วยงานและเครือข่ายยังมีลักษณะแยกส่วน ขาดการบูรณาการร่วมกัน อีกทั้งยังไม่มีระบบข้อมูลกลาง ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือช่องว่างในการช่วยเหลือ	1. พัฒนาระบบข้อมูลกลางระดับจังหวัดที่เชื่อมโยงทุกภาคส่วน 2. ประสานงานและแลกเปลี่ยนระหว่างเครือข่ายและหน่วยงาน 3. เชื่อมโยงแผนพัฒนาตำบลกับแผนระดับจังหวัด 4. ใช้ความร่วมมือกับสถาบันวิชาการในการพัฒนาระบบข้อมูลและการวิเคราะห์
4. ปัญหาศักยภาพของเครือข่ายและการพึ่งพาแกนนำ สถานการณ์ปัญหา หลายเครือข่ายยังพึ่งพาแกนนำหลัก ทำให้มีความเสี่ยงด้านความต่อเนื่อง ขณะเดียวกันยังขาดทักษะด้านการบริหารจัดการ การวางแผน และการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย	1. พัฒนาศักยภาพแกนนำในด้านการบริหารจัดการและการวางแผน 2. สร้างผู้นำรุ่นใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน 3. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันวิชาการ 4. กระจายบทบาทหน้าที่ภายในเครือข่าย ลดการพึ่งพาบุคคลเดียว

ปัญหาสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
5. ปัญหาการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่ม สถานการณ์ปัญหา กลุ่มบางกลุ่ม เช่น เยาวชน แรงงานเคลื่อนย้าย และกลุ่มเปราะบาง ยังเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้น้อย ส่งผลให้ความต้องการของกลุ่มเหล่านี้ไม่ถูกสะท้อนอย่างเต็มที่	1. สร้างพื้นที่การมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม 2. ใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย 3. สนับสนุนกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนและคนรุ่นใหม่มีบทบาท 4. ใช้ความใกล้ชิดของเครือข่ายในพื้นที่สร้างความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วม
6. ปัญหาความต่อเนื่องของนโยบายและกรอบระเบียบราชการที่ไม่เอื้อต่อภาคประชาชน สถานการณ์ปัญหา เปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับจังหวัดบ่อยครั้งทำให้นโยบายขาดความต่อเนื่อง กฎระเบียบราชการบางอย่างยังไม่สนับสนุนการทำงานของภาคประชาชนเต็มที่ รวมถึงความขัดแย้งทางการเมืองในท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรชุมชน	1. ส่งเสริมการสร้างความเข้าใจและเจรจาระหว่างภาคประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อปรับปรุงกรอบระเบียบและนโยบายให้เอื้อต่อการทำงานขององค์กรชุมชน 2. สร้างกลไกความต่อเนื่องของนโยบายผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาในระยะยาว 3. พัฒนาระบบการแก้ไขความขัดแย้งและเสริมสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ผ่านกลไกชุมชนและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
7. ปัญหาทัศนคติทางสังคมและความซับซ้อนของปัญหา สถานการณ์ปัญหา ทัศนคติของสังคมในบางประเด็น เช่น ความหลากหลายทางเพศ และผู้ใช้สารเสพติด ยังคงเป็นอุปสรรค ขณะเดียวกัน ปัญหาสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างครอบครัวและเศรษฐกิจ	1. สร้างความเข้าใจและลดอคติผ่านกระบวนการสื่อสารในชุมชน 2. ส่งเสริมบทบาทของเครือข่ายในการเป็นกลไกเชื่อมโยงคนในสังคม 3. พัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ 4. ใช้พลังของชุมชนและเครือข่ายในการดูแลกลุ่มเปราะบาง
8. ปัญหาภาระงานและแรงจูงใจของอาสาสมัคร สถานการณ์ปัญหา อาสาสมัครและแกนนำมีภาระงานจำนวนมาก ขณะที่การสนับสนุนยังจำกัด ส่งผลต่อแรงจูงใจและความต่อเนื่องของการทำงาน	1. สนับสนุนทรัพยากรและค่าดำเนินงาน 2. สร้างแรงจูงใจและการยกย่องบทบาทของอาสาสมัคร 3. กระจายภาระงานภายในเครือข่าย 4. พัฒนากลไกดูแลและสนับสนุนแกนนำในพื้นที่

4.4 วิสัยทัศน์

“กลุ่มเปราะบางในจังหวัดพะเยา เข้าถึงสิทธิ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและชุมชน”

4.5 เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบางจังหวัดพะเยา

มุ่งให้ประชากรกลุ่มเปราะบางในจังหวัดพะเยาสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคีที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายหลัก (เชิงประเด็น)

1. การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการพื้นฐานประชากรกลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมได้อย่างทั่วถึง
2. การพัฒนาอาชีพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ กลุ่มเปราะบางมีโอกาสนในการประกอบอาชีพ มีรายได้ และสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น
3. การเสริมสร้างศักยภาพและการมีส่วนร่วม กลุ่มเปราะบางมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการพัฒนาชุมชน
4. การพัฒนากลไกและเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ เกิดความร่วมมือระหว่างเครือข่ายภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคีต่าง ๆ ในการดูแลและพัฒนากลุ่มเปราะบาง
5. การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผน มีข้อมูลกลุ่มเปราะบางที่ถูกต้อง เชื่อมโยง และสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและติดตามผลได้

4.6 ยุทธศาสตร์/ประเด็นยุทธศาสตร์ที่รองรับเป้าหมายการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของกลุ่มเปราะบาง

- พัฒนาระบบการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคม
- ลดข้อจำกัดในการเข้าถึงสิทธิของกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ห่างไกลและกลุ่มเฉพาะ
- ส่งเสริมการรับรู้สิทธิและการเข้าถึงบริการของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาอาชีพและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

- ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ในระดับชุมชน
- พัฒนาทักษะอาชีพให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่
- สนับสนุนกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การเสริมสร้างศักยภาพและการมีส่วนร่วมของกลุ่มเปราะบาง

- เปิดพื้นที่ให้กลุ่มเปราะบางมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
- พัฒนาแกนนำและผู้รุ่นใหม่ โดยเฉพาะเยาวชน
- ส่งเสริมบทบาทของเครือข่ายภาคประชาชนในระดับพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนากลไกและความร่วมมือระหว่างภาคี

- สร้างความร่วมมือระหว่างภาคประชาชน ภาครัฐ และภาควิชาการ
- เชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานและเครือข่าย

- พัฒนากลไกระดับตำบลและจังหวัดในการขับเคลื่อนงานร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนาระบบข้อมูลและการจัดการความรู้

- จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเปราะบางในระดับพื้นที่
- เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานและเครือข่าย
- ใช้ข้อมูลในการวางแผน ติดตาม และประเมินผล

ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อกลุ่มเปราะบาง

- สร้างความเข้าใจและลดอคติในสังคม
- ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลในชุมชน
- สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4.7 กลุ่มประเด็นงานที่รองรับเป้าหมายการพัฒนาประชากรกลุ่มเปราะบางจังหวัดพะเยา

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
1.กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ จังหวัดพะเยา+	1. การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน (Safe Space) แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมให้ชุมชน โรงเรียน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ เป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยจากการล้อเลียน ดูถูก และคุกคาม • พัฒนาหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่เคารพความหลากหลายทางเพศในองค์กร เช่น โรงเรียนและที่ทำงาน • สนับสนุนให้บุคคลสามารถแสดงอัตลักษณ์ของตนเองได้อย่างมั่นใจ โดยไม่เกิดผลกระทบด้านลบ • สร้างเครือข่าย “พื้นที่ปลอดภัย” ในระดับตำบล/อำเภอ ที่กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงได้จริง 2. การสร้างความเข้าใจและการยอมรับในครอบครัวและสังคม แนวทางการพัฒนา • จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับพ่อแม่ ครู ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางเพศ • รณรงค์ลดการบูลลี่ การตีตรา และการเลือกปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมในชุมชนและสื่อสารสาธารณะ • สนับสนุนบทบาทของเครือข่ายภาคประชาชนในการสื่อสารสร้างความเข้าใจในระดับพื้นที่ • พัฒนา “ต้นแบบชุมชนเข้าใจความหลากหลาย” เพื่อขยายผลไปยังพื้นที่อื่น 3. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่เป็นมิตร (LGBTQ+ Friendly Health Services) แนวทางการพัฒนา • สนับสนุนให้สถานพยาบาลมีบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	• พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และไม่เลือกปฏิบัติ • ขยายการเข้าถึงบริการสำคัญ เช่น PREP/PEP, การตรวจ HIV, การดูแลด้านฮอร์โมน (HRT) และสุขภาพจิต • สร้างระบบส่งต่อบริการที่สะดวกและเป็นมิตรในระดับพื้นที่ 4. การส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและอาชีพที่เท่าเทียม แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมให้สถานศึกษามีนโยบายที่ไม่จำกัดสิทธิจากเพศสภาพ เช่น การแต่งกายและการใช้ชีวิตในโรงเรียน • สนับสนุนโอกาสในการเข้าถึงงานที่มั่นคง โดยไม่เลือกปฏิบัติจากอัตลักษณ์ทางเพศ • พัฒนาและส่งเสริมอาชีพสำหรับกลุ่มเปราะบาง เช่น เยาวชน LGBTQ+ และผู้สูงอายุ • เชื่อมโยงกับภาคเอกชนและหน่วยงานที่สนับสนุนการจ้างงานอย่างเท่าเทียม 5. การพัฒนาระบบคุ้มครองและช่วยเหลือเมื่อเกิดการเลือกปฏิบัติหรือความรุนแรง แนวทางการพัฒนา • จัดตั้งหรือพัฒนาช่องทางร้องเรียนที่ปลอดภัย เข้าถึงง่าย และไม่เปิดเผยตัวตน • พัฒนาระบบส่งต่อผู้ได้รับผลกระทบไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านกฎหมาย สุขภาพ และสังคม • จัดตั้งกลไก “เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Support)” ในระดับอำเภอ เพื่อให้คำปรึกษาและดูแลกันในชุมชน • สนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่พักพิงหรือพื้นที่ปลอดภัยสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากครอบครัวหรือสังคม
2.กลุ่มคนพิการทุกประเภทจังหวัดพะเยา	1. การส่งเสริมการยอมรับและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของคนพิการ แนวทางการพัฒนา • สร้างความตระหนักรู้ในสังคมให้เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการ • รณรงค์ลดการตีตราและการเลือกปฏิบัติในทุกมิติ • ส่งเสริมบทบาทของคนพิการในกิจกรรมชุมชนและเวทีสาธารณะ • สนับสนุนการมีส่วนร่วมของคนพิการในการกำหนดทิศทางการพัฒนาในพื้นที่ 2. การพัฒนาการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และบริการของรัฐ แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของรัฐได้อย่างทั่วถึง • ปรับปรุงช่องทางการเข้าถึงบริการให้สะดวกและเหมาะสมกับประเภทความพิการ • สนับสนุนการให้ข้อมูลข่าวสารสิทธิในรูปแบบที่เข้าถึงได้ เช่น สื่อเสียง ภาษามือ หรือสื่อที่เข้าใจง่าย • พัฒนากลไกในระดับพื้นที่เพื่อช่วยเหลือและติดตามการเข้าถึงสิทธิ 3. การพัฒนาศักยภาพและการสร้างโอกาสทางอาชีพ แนวทางการพัฒนา

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	• ส่งเสริมการฝึกอาชีพและพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับศักยภาพของคนพิการ • สนับสนุนการจ้างงานและการประกอบอาชีพอิสระ • เชื่อมโยงกับภาคเอกชนและหน่วยงานที่สนับสนุนการจ้างงานคนพิการ • ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพและการสร้างรายได้ในชุมชน 4. การพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบองค์รวม แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของคนพิการ • สนับสนุนการเข้าถึงบริการฟื้นฟูสมรรถภาพและอุปกรณ์ช่วยเหลือ • ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคม เช่น กิจกรรมชุมชน การศึกษา และวัฒนธรรม • พัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตของคนพิการ 5. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี แนวทางการพัฒนา • เปิดโอกาสให้คนพิการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจระดับชุมชน • สนับสนุนการรวมกลุ่มและเครือข่ายของคนพิการ • ส่งเสริมบทบาทผู้นำของคนพิการในพื้นที่ • สร้างพื้นที่ที่เอื้อต่อการแสดงศักยภาพและการมีส่วนร่วมของคนพิการ
3. กลุ่มแรงงานนอกระบบ จังหวัดพะเยา	1. ความมั่นคงทางรายได้ แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและทักษะที่สอดคล้องกับบริบทของแรงงานนอกระบบ • สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ/วิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและลดต้นทุน • ส่งเสริมช่องทางการตลาด ทั้งในพื้นที่และออนไลน์ • สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุน เช่น กองทุนชุมชน หรือแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ • พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการรายได้และการออม 2. ความมั่นคงทางสุขภาพ แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพและบริการสาธารณสุข • พัฒนาความรู้ด้านการดูแลสุขภาพและการป้องกันโรคจากการทำงาน • สนับสนุนการจัดระบบดูแลสุขภาพแรงงานในชุมชน เช่น อาสาสมัครหรือกลไกชุมชน • เชื่อมโยงบริการสุขภาพกับหน่วยงานในพื้นที่ให้เข้าถึงได้ง่าย • ส่งเสริมการดูแลสุขภาพจิตควบคู่กับสุขภาพกาย 3. ความมั่นคงทางกฎหมายและสิทธิ แนวทางการพัฒนา • ให้ความรู้ด้านสิทธิแรงงานนอกระบบและสิทธิทางกฎหมาย • สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิประกันสังคม (มาตรา 40) และสิทธิอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • พัฒนาช่องทางให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและการร้องเรียน

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	• ส่งเสริมบทบาทเครือข่ายในการคุ้มครองสิทธิของสมาชิก • ผลักดันให้เกิดนโยบายหรือมาตรการที่รองรับแรงงานนอกระบบในระดับพื้นที่ 4. ความมั่นคงทางสังคม แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายแรงงานนอกระบบ • สร้างกลไกช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน เช่น กองทุนช่วยเหลือ • ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนและการพัฒนาพื้นที่ • พัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคี • สร้างการยอมรับในสังคมต่อบทบาทของแรงงานนอกระบบ
4. เครือข่ายอาสาสมัคร คุ้มครองประพฤติ (อ.ส.ค.)	1. การดูแล เยียวยา และติดตามช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนา • พัฒนาระบบดูแลและเยียวยาผู้พ้นโทษ/ผู้ถูกคุมความประพฤติในระดับพื้นที่อย่างทั่วถึง • จัดให้มีทีมสหวิชาชีพ (สังคมสงเคราะห์ สาธารณสุข ชุมชน) ในการติดตามและให้คำปรึกษา • สร้างกลไกการส่งต่อระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • สนับสนุนการฟื้นฟูสภาพจิตใจและการปรับตัวหลังพ้นโทษ 2. การปรับปรุงพฤติกรรมและพัฒนาทักษะการใช้ชีวิต แนวทางการพัฒนา • จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมและทัศนคติในการดำเนินชีวิต • ส่งเสริมทักษะชีวิต เช่น การจัดการอารมณ์ การตัดสินใจ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น • สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในชุมชน • ใช้กลไก “เพื่อนช่วยเพื่อน” และพี่เลี้ยง (Mentor) ในการดูแล 3. การส่งเสริมอาชีพและความมั่นคงทางรายได้ แนวทางการพัฒนา • พัฒนาทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย • สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งงานหรือการประกอบอาชีพอิสระ • ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพและการสร้างรายได้ในชุมชน • เชื่อมโยงกับภาคเอกชนและหน่วยงานที่เปิดโอกาสในการจ้างงาน 4. การลดการตีตราและสร้างการยอมรับในสังคม แนวทางการพัฒนา • สร้างความเข้าใจในชุมชนเพื่อลดการตีตราและการเลือกปฏิบัติ • ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้พ้นโทษในกิจกรรมสาธารณะ • สร้างพื้นที่ต้นแบบของการอยู่ร่วมกันในชุมชน • ใช้สื่อและกิจกรรมสาธารณะในการเปลี่ยนทัศนคติของสังคม

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	5. การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด แนวทางการพัฒนา • จัดโปรแกรมฟื้นฟูและป้องกันการกลับไปใช้สารเสพติด • สนับสนุนการเข้าถึงบริการบำบัดรักษา • สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในชุมชน • ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยง 6. การลดความรุนแรงในครอบครัวและสังคม แนวทางการพัฒนา • พัฒนาทักษะการจัดการอารมณ์และความขัดแย้ง • จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว • สนับสนุนการให้คำปรึกษาด้านครอบครัว • สร้างกลไกเฝ้าระวังและช่วยเหลือในระดับชุมชน 7. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในการดูแลและสนับสนุน • จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว • สนับสนุนครอบครัวให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยและเป็นกำลังใจ • พัฒนาคอร์ปครัวต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้ 8. การสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมในสังคม แนวทางการพัฒนา • เปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน • สนับสนุนบทบาทในงานสาธารณะหรือกิจกรรมจิตอาสา • ส่งเสริมการเป็นต้นแบบในชุมชน • สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่
5. กลุ่มเครือข่ายเยาวชนและครอบครัว	1. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมทักษะการดำเนินชีวิตและการจัดการปัญหาในครอบครัว • พัฒนาความรู้ด้านการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวทุกช่วงวัย • สนับสนุนกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจในครอบครัว • ส่งเสริมครอบครัวต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์สู่ชุมชน 2. การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการอย่างทั่วถึง แนวทางการพัฒนา • พัฒนากลไกช่วยเหลือครอบครัวกลุ่มเปราะบางให้เข้าถึงสิทธิได้ครบถ้วน • ส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิและสวัสดิการ • เชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นให้เข้าถึงประชาชนในระดับพื้นที่

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	- ติดตามและดูแลครอบครัวที่มีความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง 3. การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมในระดับครอบครัวและชุมชน แนวทางการพัฒนา - ส่งเสริมบทบาทครอบครัวในการดูแลเด็กและเยาวชน - พัฒนากลไกเฝ้าระวังปัญหา เช่น ความรุนแรงในครอบครัว ยาเสพติด และความยากจน - สนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน - จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมร่วมกัน 4. การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ แนวทางการพัฒนา - สร้างความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน - พัฒนาเครือข่ายระดับตำบลและจังหวัดในการดูแลครอบครัว - สนับสนุนเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน - เชื่อมโยงแผนพัฒนาครอบครัวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น 5. การเสริมสร้างความมั่นคงของครอบครัวในทุกมิติ แนวทางการพัฒนา - ส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว เช่น การสร้างอาชีพและรายได้ - สนับสนุนการดูแลสุขภาพกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว - ส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เช่น ความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันในชุมชน - พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของครอบครัว
6.กลุ่มเครือข่ายสมาคมชีวิตที่ปลอดภัย	1. การพัฒนาความรู้และทักษะด้านสิทธิและความปลอดภัยให้ประชาชน แนวทาง - จัดอบรมและพัฒนาหลักสูตรด้านความปลอดภัยในชีวิตประจำวันสำหรับชุมชนและโรงเรียน - พัฒนาสื่อการเรียนรู้ เช่น คู่มือ คลิปวิดีโอ Infographic เพื่อให้เข้าถึงง่าย - ส่งเสริมอาสาสมัครด้านสิทธิและความปลอดภัยในการช่วยเหลือและสนับสนุนกลุ่มเป้าหมาย - จัดกระบวนการกลุ่มสนับสนุน (Support Group) สำหรับผู้เผชิญปัญหา เช่น เด็กสตรี ผู้สูงอายุ 2. การสร้างพื้นที่ชุมชนปลอดภัยและระบบเตรียมพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉิน แนวทาง - พัฒนาชุมชนต้นแบบปลอดภัย (Safety Model Communities) เป็นแบบอย่างในการจัดการความเสี่ยง - จัดทำและฝึกซ้อมแผนจัดการภัยพิบัติระดับชุมชน - จัดอบรมการช่วยเหลือฉุกเฉินและปฐมพยาบาลให้กับชุมชน

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	• ประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น (อปท.) 3. การบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย แนวทาง • ประชุมและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ จังหวัด และประเทศ • บันทึกความร่วมมือกับโรงพยาบาล สถานศึกษา อปท. และภาคประชาสังคม • จัดโครงการร่วมรณรงค์วันสำคัญด้านสิทธิมนุษยชนและความปลอดภัย 4. การส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมความปลอดภัย แนวทาง • พัฒนาหัวข้อวิจัยเกี่ยวกับความเสี่ยงและความปลอดภัย เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ สุขภาพ สิทธิ • จัดประกวดนวัตกรรมเพื่อความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน • พัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการความปลอดภัย (Safety Intelligence System) 5. การพัฒนาศักยภาพองค์กรและสมาชิก แนวทาง • จัดอบรมพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการและสมาชิก • พัฒนาระบบบริหารจัดการ การเงินและบัญชีให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล • จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และขยายสมาชิกเครือข่าย • หาทุนสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ เอกชน และระหว่างประเทศ
7.กลุ่มเครือข่ายแม่หญิงจังหวัดพะเยา	1. การขับเคลื่อนงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้หญิง ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาสังคม • เปิดพื้นที่ให้สตรีและกลุ่มเปราะบางมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ • พัฒนากลไกการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายในระดับตำบลและจังหวัด • สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความเข้มแข็งภายในเครือข่าย 2. การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ แนวทางการพัฒนา • ส่งเสริมการทำงานร่วมกับเครือข่ายอื่น ๆ ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน • พัฒนาความร่วมมือในประเด็นสตรี ครอบครัว และสังคมปลอดภัยความรุนแรง • เชื่อมโยงการดำเนินงานกับแผนพัฒนาระดับพื้นที่ • สร้างเครือข่ายพันธมิตรเพื่อขยายผลการดำเนินงาน 3. การเสริมพลังและสนับสนุนจากภาครัฐ แนวทางการพัฒนา

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	• ผลักดันให้ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนเครือข่ายในด้านงบประมาณ องค์ความรู้ และกลไกการทำงาน • สร้างช่องทางการประสานงานระหว่างเครือข่ายกับหน่วยงานรัฐอย่างต่อเนื่อง • ส่งเสริมบทบาทของเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในเวทีนโยบายระดับพื้นที่ • พัฒนาศักยภาพเครือข่ายให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากร 4. การดูแลและช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางอย่างทั่วถึง แนวทางการพัฒนา • พัฒนากลไกช่วยเหลือฉุกเฉินสำหรับกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก • สร้างระบบเฝ้าระวังและติดตามปัญหาในระดับชุมชน • เชื่อมโยงการช่วยเหลือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุข สังคม และกฎหมาย • ส่งเสริมบทบาท “เครือข่ายแม่หญิง” เป็นด่านหน้าในการเข้าถึงและช่วยเหลือ 5. การสร้างสังคมปลอดความรุนแรงและครอบครัวเข้มแข็ง แนวทางการพัฒนา • รณรงค์และสร้างความตระหนักเรื่องการลดความรุนแรงในครอบครัวและสังคม • ส่งเสริมบทบาทสตรีในการดูแลและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว • จัดกิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน • สนับสนุนการสร้างต้นแบบ “สตรีเด่น ครอบครัวเข้มแข็ง” ในพื้นที่
8. ประเด็นกลุ่มผู้ใช้สารเสพติดทุกวิธี	1. การพัฒนาระบบบริหารจัดการระดับจังหวัด แนวทางการพัฒนา • จัดตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดที่บูรณาการทุกภาคส่วน (สาธารณสุข ตำรวจ ท้องถิ่น ภาคประชาชน) • จัดทำแผนจังหวัดด้านยาเสพติดและสุขภาพจิตที่เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน • พัฒนากลไกขับเคลื่อนในระดับอำเภอและตำบล • สนับสนุนบทบาทภาคประชาชนและเครือข่ายชุมชนในการร่วมออกแบบและดำเนินงาน 2. การพัฒนาระบบข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวทางการพัฒนา • สำนวจสถานการณ์ผู้ใช้สารเสพติดในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง • จัดทำฐานข้อมูลกลางระดับจังหวัดที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน • ใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงและวางแผนเชิงรุก • พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน 3. การพัฒนาระบบบริการที่เป็นมิตรและเข้าถึงได้ (Harm Reduction) แนวทางการพัฒนา • จัดตั้งจุดบริการเป็นมิตรสำหรับผู้ใช้สารเสพติดในระดับชุมชน • ขยายบริการให้ครอบคลุมทุกอำเภอ

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	- ส่งเสริมการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ เช่น การบำบัดรักษา การให้คำปรึกษา และสุขภาพจิต - พัฒนาระบบบริการที่ไม่ตีตราและเคารพศักดิ์ศรีของผู้ใช้สาร 4. การพัฒนาระบบ Case Management และการดูแลรายบุคคล แนวทางการพัฒนา - จัดทีม Case Manager ในระดับพื้นที่ เพื่อดูแลผู้ใช้สารเสพติดอย่างต่อเนื่อง - พัฒนาระบบดูแลรายบุคคลที่ครอบคลุมทั้งสุขภาพ สังคม และอาชีพ - เชื่อมโยงระบบส่งต่อระหว่างชุมชน โรงพยาบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สนับสนุนการติดตามและฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง 5. การเสริมสร้างระบบสุขภาพจิตในชุมชน แนวทางการพัฒนา - พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสุขภาพจิตในระดับชุมชน - เพิ่มการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิต โดยเฉพาะในโรงพยาบาลชุมชน - สนับสนุนการให้คำปรึกษาและการดูแลด้านจิตใจ - เชื่อมโยงบริการสุขภาพจิตกับการดูแลผู้ใช้สารเสพติด 6. การลดการตีตราและสร้างความเข้าใจในสังคม แนวทางการพัฒนา - สร้างความเข้าใจในชุมชนว่าผู้ใช้สารเสพติดคือผู้ที่ต้องการดูแล ไม่ใช่การตีตรา - ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานรัฐ - พัฒนากิจกรรมรณรงค์และสื่อสารสาธารณะ - สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัวและผู้นำชุมชน 7. การป้องกันและลดปัญหาเสพยาเสพติดในชุมชน แนวทางการพัฒนา - พัฒนากลไกเฝ้าระวังในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน - ส่งเสริมบทบาทเยาวชนและชุมชนในการป้องกัน - สนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยง - เชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานด้านความมั่นคง 8. การเสริมสร้างโอกาสในการฟื้นฟูและคืนคนสู่สังคม แนวทางการพัฒนา - ส่งเสริมการฝึกอาชีพและการสร้างรายได้ - สนับสนุนการจ้างงานและการประกอบอาชีพ - พัฒนากลไกช่วยเหลือหลังการบำบัด - สร้างโอกาสให้ผู้ผ่านการฟื้นฟูมีส่วนร่วมในสังคม 9. การพัฒนาระบบตอบสนองเหตุฉุกเฉิน แนวทางการพัฒนา

ประเด็นงาน	แนวทางการพัฒนา
	• จัดระบบตอบสนองกรณีใช้สารเกินขนาดหรือภาวะฉุกเฉิน • พัฒนาศักยภาพบุคลากรและอาสาสมัครในชุมชน • เชื่อมโยงการช่วยเหลือฉุกเฉินกับระบบสาธารณสุข • ลดการสูญเสียชีวิตจากการใช้สารเสพติด
9.กลุ่มผู้สูงอายุ	1. พัฒนาระบบบริการและศูนย์บริการผู้สูงอายุระดับชุมชนให้เข้มแข็งและครอบคลุม 2. ส่งเสริมกิจกรรมและโครงการสร้างคุณค่า ความสุข และการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ 3. เตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักรู้ในสังคมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างยั่งยืน 4. พัฒนาระบบสวัสดิการและบริการดูแลสุขภาพเฉพาะทางที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ 5. พัฒนาเศรษฐกิจรองรับสังคมสูงวัย 6. ส่งเสริมการออมและสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณ 7. สร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกระดับเกี่ยวกับสังคมผู้สูงวัย

บทที่ 5 แผนพัฒนา/โครงการสำคัญของประชากรกลุ่มเปราะบางจังหวัดพะเยา

1. กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศจังหวัดพะเยา+

เป้าหมาย (Goal)

ยกระดับจังหวัดพะเยาให้เป็น “จังหวัดปลอดภัย เท่าเทียม และไม่เลือกปฏิบัติ” สำหรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) โดยให้ทุกคนสามารถเข้าถึงสิทธิ โอกาส บริการสุขภาพ การศึกษา และอาชีพอย่างเท่าเทียม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกช่วงวัย

วิสัยทัศน์ (Vision)

“พะเยาเป็นจังหวัดปลอดภัย เท่าเทียม และเปิดพื้นที่ให้ทุกความหลากหลายทางเพศเติบโตอย่างมีศักดิ์ศรี”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างสังคมปลอดภัยและลดการเลือกปฏิบัติ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่เป็นมิตร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3: การสร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนาระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนากลไกเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างสังคมปลอดภัยและลดการเลือกปฏิบัติ	1.โครงการพะเยาเมืองเท่าเทียม (Inclusive Phayao Policy)	1. เพื่อจัดทำแนวทางและนโยบายระดับจังหวัดที่รองรับความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) อย่างเป็นรูปธรรม 2. เพื่อสร้างความตระหนักรู้และปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความเข้าใจและบริการประชาชนอย่างเท่าเทียม (SOGIESC Literacy) 3. เพื่อลดการตีตราและการเลือกปฏิบัติในหน่วยงานราชการและพื้นที่สาธารณะ	กิจกรรมที่ 1: จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายความเท่าเทียมระดับจังหวัด (รวมภาคีรัฐ เอกชน และประชาสังคม) กิจกรรมที่ 2: การจัดทำ "ธรรมนูญเมืองพะเยาเพื่อความเท่าเทียม" กิจกรรมที่ 3: หลักสูตรอบรมความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางเพศสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ กิจกรรมที่ 4: การประเมินและมอบตราสัญลักษณ์ "หน่วยงานต้นแบบด้านความเท่าเทียม"	1. จำนวนคณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้ง (1 ชุด) 2. จำนวนหน่วยงานที่ผ่านการอบรม 3. จำนวนหน่วยงานที่ได้รับตราสัญลักษณ์ "หน่วยงานต้นแบบ" (5-10 แห่ง/ปี) 4. สถิติข้อร้องเรียนเรื่องการเลือกปฏิบัติลดลง (ร้อยละ 50 ใน 5 ปี)	1. นโยบายได้รับการยอมรับและมีผลบังคับใช้จริงในระดับจังหวัด 2. เจ้าหน้าที่มีทัศนคติเชิงบวกและให้บริการโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ 3. เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นมิตรสำหรับ LGBTQ+ ในที่สาธารณะ 4. ความพึงพอใจของกลุ่มความหลากหลายทางเพศต่อการบริการภาครัฐเพิ่มขึ้น	แต่งตั้งคณะทำงานและร่างธรรมนูญฯ	อบรมเจ้าหน้าที่รัฐและภาคเอกชน 100%	อบรมเจ้าหน้าที่รัฐและภาคเอกชน 100%	ประเมินผลและมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ	สรุปผลสัมฤทธิ์และขยายผลสู่ธรรมนูญฉบับถาวร	700,000 บาท	1.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) 2.สำนักงานจังหวัด / ท้องถิ่นจังหวัด 3.คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ / 4.ภาคประชาสังคม 5.สถาบันการศึกษาในพื้นที่ (เช่น ม.พะเยา) 6.หน่วยงานภาคประชาสังคมในพื้นที่จังหวัดพะเยา
ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาระบบบริการ	โครงการคลินิกสุขภาพเป็นมิตร	1. เพื่อให้กลุ่ม LGBTQ+ ในจังหวัดพะเยาเข้าถึงบริการ	กิจกรรมที่ 1: เปิดศูนย์บริการ LGBTQ+ Friendly Clinic ในโรงพยาบาลนาร่อง	1.จำนวนผู้เข้ารับบริการ PrEP/PEP และ HRT (เพิ่มขึ้น 15% ต่อปี)	1.ผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นและรู้สึกปลอดภัยจากทัศนคติของ	เปิดนาร่อง 1 แห่ง (รพ.พะเยา/รพ.มพ.)	ขยายผลไปยัง รพ.ประจำอำเภอ และจัดตั้ง	ขยายผลไปยัง รพ.ประจำอำเภอ และจัดตั้ง	ติดตามประเมินผลและสร้างศูนย์การเรียนรู้สุขภาพทางเพศ	1.ติดตามประเมินผลและสร้างศูนย์การ	3,300,000 บาท	1.สสจ. พะเยา / รพ.พะเยา 2.มหาวิทยาลัยพะเยา (คณะ

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
สุขภาพที่เป็นมิตร		สุขภาพที่เข้าใจความหลากหลายปราศจากการตีตราและการเลือกปฏิบัติ 2. เพื่อส่งเสริมการป้องกันการติดเชื้อ HIV และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ผ่านบริการเชิงรุก (PrEP/PEP) 3. เพื่อจัดระบบการดูแลสวัสดิการด้านสุขภาพเฉพาะทาง เช่น การใช้ฮอร์โมน (HRT) และสุขภาพจิต (Mental Health) อย่างปลอดภัยโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ	(เช่น รพ.พะเยา หรือ รพ.มหาวิทยาลัยพะเยา) โดยจัดทางเข้าหรือพื้นที่บริการที่ให้ความเป็นส่วนตัว กิจกรรมที่ 2: บริการป้องกันและรักษา (PrEP/PEP) จัดระบบให้คำปรึกษา การตรวจหาเชื้อ และการจ่ายยาป้องกันการติดเชื้อ HIV ทั้งแบบก่อนสัมผัส (PrEP) และหลังสัมผัสเชื้อ (PEP) กิจกรรมที่ 3: บริการดูแลสุขภาพเฉพาะทาง (Gender Affirming Care) HRT (Hormone Replacement Therapy): บริการให้คำปรึกษาและติดตามผลการใช้ฮอร์โมนเพื่อการข้ามเพศอย่างปลอดภัย Mental Health: บริการปรึกษาจิตแพทย์	2.จำนวนบุคลากร (แพทย์/พยาบาล) ที่ผ่านการอบรมเฉพาะทาง LGBTQ+ Health 3.อัตราการตรวจพบเชื้อ HIV รายใหม่ลดลงในกลุ่มเสี่ยง 4.เครือข่ายสุขภาพในจังหวัดพะเยาเข้าร่วมกิจกรรมและเข้าถึงบริการตรวจคัดกรองหรือส่งต่อสุขภาพ ไม่น้อยกว่า 150 คนต่อปี	บุคลากรทางการแพทย์ 2.ระบบการส่งต่อ (Referral System) ระหว่าง รพ.สต. และ รพ.หลัก มีประสิทธิภาพ 3.กลุ่มเป้าหมายมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้นและลดภาวะ Minority Stress 4.เครือข่ายสุขภาพในจังหวัดพะเยาสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพและระบบส่งต่อได้อย่างเหมาะสมและมีความเชื่อมั่นต่อหน่วยบริการสุขภาพในพื้นที่เพิ่มขึ้น		เครือข่ายภาคประชาชน	เครือข่ายภาคประชาชน		เรียนรู้สุขภาพทางเพศ 2..กลุ่ม ความหลากหลายทางเพศ ในจังหวัดพะเยา ประมาณ 500 คน 2.แกนนำชุมชนและอาสาสมัครด้านสุขภาพ ประมาณ 100 คน 3.อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเครือข่ายภาคประชาชน ประมาณ 150 คน 4.บุคลากรจาก รพ.สต. และหน่วยบริการสุขภาพในพื้นที่ ประมาณ 80 คน 5.เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคีในจังหวัดพะเยา		แพทยศาสตร์/พยาบาลศาสตร์) 3.กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด อปท. สสจ.พะเยา 4.สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา 5.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในพื้นที่ 6.โรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลพะเยา 7.องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา 8.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			และนักจิตวิทยาด้าน ความหลากหลายทาง เพศ ความเครียดจาก การถูกกีดกันทางสังคม (Minority Stress) และ การยอมรับตนเอง กิจกรรมที่ 4: เครือข่าย สุขภาพชุมชน เชื่อมต่อ กับ รพ.สต. ในพื้นที่เพื่อ การส่งต่อผู้ป่วยและการ ตรวจคัดกรองเบื้องต้น							ประมาณ 20 หน่วยงาน		9.ภาคประชาชน และเครือข่าย ชุมชน 10.มูลนิธิ กวี้นสีรุ่ง 11.กลุ่ม อาสาสมัครและ แกนนำชุมชน 12.อาสาสมัคร สาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน (อสม.) 13.องค์กรภาค ประชาสังคมด้าน สุขภาพและสิทธิ มนุษยชน 14.สถานศึกษา และมหาวิทยาลัย ในพื้นที่ 15.หน่วยงาน สนับสนุนด้าน สุขภาพจิตและ สังคมสงเคราะห์ 16.เครือข่าย เยาวชนและกลุ่ม พัฒนาคุณภาพ ชีวิตในชุมชน

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 3: การสร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ	โครงการพัฒนาอาชีพและรายได้	1. เพื่อยกระดับทักษะฝีมือและโอกาสในการประกอบอาชีพให้กับกลุ่มเปราะบางทางการเงินและกลุ่ม LGBTQ+ 2. เพื่อส่งเสริมระบบนิเวศทางธุรกิจ (Ecosystem) ที่เอื้อต่อผู้ประกอบการรายย่อย (SME) และธุรกิจเกิดใหม่ (Startup) ที่ขับเคลื่อนโดยความหลากหลาย 3. เพื่อลดการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและส่งเสริมการรับเข้าทำงานด้วยระบบความสามารถ	กิจกรรมที่ 1: ฝึกทักษะอาชีพแห่งอนาคต (Reskilling & Upskilling) -จัดอบรมอาชีพตามความต้องการของตลาด เช่น Digital Marketing, การติดต่อวิดีโอ (Content Creator), งานฝีมือสมัยใหม่ หรือทักษะการบริการระดับสูง กิจกรรมที่ 2: สนับสนุน SME / Startup LGBTQ+ จัดโปรแกรมบ่มเพาะธุรกิจ ให้คำปรึกษาด้านการวางแผนธุรกิจ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการสร้างแบรนด์ที่มีอัตลักษณ์ความหลากหลาย กิจกรรมที่ 3: โครงการ "สถานประกอบการเท่า"	1.จำนวนผู้ผ่านการอบรมทักษะ Digital/Service (50 คน/ปี) 2.จำนวน SME/Startup ที่เข้าสู่ระบบนิเวศธุรกิจ (5 แห่ง/ปี) 3.จำนวนบริษัทที่เซ็น MOU ยอมรับสวัสดิการเท่าเทียม	1.ผู้เข้ารับการอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้นหรือสามารถประกอบอาชีพใหม่ได้จริง 2.เกิดเครือข่ายธุรกิจที่เป็นมิตรและมีการจ้างงานอย่างเป็นธรรม (Inclusive Hiring) 3.องค์กรเอกชนในพะเยามีความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางเพศในที่ทำงาน	เน้นการฝึกทักษะ (Reskill) และหาตลาดรองรับ	เน้นการฝึกทักษะ (Reskill) และหาตลาดรองรับ	จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนหรือ Matching Fund	จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนหรือ Matching Fund	จัดงาน Inclusive Trade Fair และมอบรางวัลธุรกิจดีเด่น	1,400,000 บาท	1.กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน / พาณิชย์จังหวัด 2.หอการค้าจังหวัด / ธนาคาร SME 3.จังหวัด / แรงงานจังหวัด

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			เทียม" (Inclusive Workplace) -ร่วมกับหอการค้า จังหวัดพะเยา รมรงค์ ให้บริษัทเอกชนลดการใช้เงินโฆษณาทางเพศในการรับสมัครงาน และสร้างสวัสดิการที่ครอบคลุม (เช่น ลาไป ผ่าตัดยืนยันเพศ หรือ ลาเพื่อดูแลคู่ชีวิต) กิจกรรมที่ 4: ตลาดนัด อาชีพและนวัตกรรม (Inclusive Trade Fair) -พื้นที่จำหน่ายสินค้าและบริการจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างรายได้จริงและเพิ่มโอกาสจับคู่ธุรกิจ (									
ยุทธศาสตร์ที่ 3: การสร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ	โครงการโรงเรียนปลอดภัย	1. เพื่อสร้างความตระหนักรู้แก่ครูและผู้บริหารในการรับมือและป้องกันการกลั่นแกล้ง (Bullying) ทุกรูปแบบ	กิจกรรมที่ 1: อบรมครูและผู้บริหาร (Capacity Building) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การจัดการความขัดแย้งในโรงเรียน" และ "ความไวทางเพศ	1.ร้อยละของสถานศึกษาที่นำหลักสูตร CSE ไปใช้ (เป้าหมาย 100% ใน 5 ปี) 2.จำนวน "กล่องรับเรื่องร้องเรียน"	1.บรรยากาศในสถานศึกษามีความปลอดภัย ลดปัญหาการบูลลี่ และการใช้ความรุนแรง	อบรมครูแกนนำและปรับปรุงสื่อการสอน	อบรมครูแกนนำและปรับปรุงสื่อการสอน	ติดตั้งระบบแจ้งเหตุออนไลน์และประเมินผล	ติดตั้งระบบแจ้งเหตุออนไลน์และประเมินผล	ประกาศเกียรติคุณ "โรงเรียนต้นแบบความเท่าเทียม"	900,000	1.ศึกษาธิการจังหวัด (ศจ.) / สพป. / สพม. 2.กรมสุขภาพจิต / สถานักเรียน / สสจ.พะเยา / ศึกษาธิการ

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		โดยเฉพาะการบูลลี่ด้วยเหตุแห่งเพศ 2. เพื่อจัดตั้งระบบและพื้นที่ปลอดภัย (Safe Space) ให้แก่นักเรียนในการขอความช่วยเหลือและปรึกษาปัญหา 3. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษารอบด้าน (Comprehensive Sexuality Education: CSE) ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสิทธิมนุษยชน	สภาพ" เพื่อให้ครูสามารถระบุการบูลลี่และเข้าไกล่เกลี่ยได้อย่างถูกวิธี กิจกรรมที่ 2: การสร้างพื้นที่ปลอดภัย (Safe Space & Support System) จัดตั้ง "กล่องรับเรื่องราวเรียนลับ" (Anonymous Reporting) ทั้งแบบกายภาพและออนไลน์ พัฒนาระบบ "เพื่อนช่วยเพื่อน" (Peer Support) เพื่อคอยสอดส่องและให้กำลังใจภายในกลุ่มนักเรียน กิจกรรมที่ 3: พัฒนาหลักสูตร CSE (Comprehensive Sexuality Education) -ปรับปรุงเนื้อหาเพศวิถีศึกษาให้นำไปสู่การเคารพความหลากหลายสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย	และระบบ Peer Support ในโรงเรียน. 3.จำนวนโรงเรียนที่ประกาศใช้ "ธรรมนูญโรงเรียน" ปลอดภัย	2.นักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศมีความกล้าที่จะปรึกษาปัญหาและเข้าถึงความช่วยเหลือ 3.มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นธรรมเนียมในการคุ้มครองสิทธินักเรียนทุกเพศสภาพ							จังหวัด (ศจ.) / สพป. / สพม. ประชาสัมพันธ์จังหวัด 3.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) / ม.พะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			และการยินยอม (Consent) -สนับสนุนสื่อการสอนที่ ทันสมัยและเป็นมิตรต่อ ความหลากหลาย (LGBTQ+ Inclusive Media) กิจกรรมที่ 4: การ ประกาศรณรงค์ โรงเรียน (Anti- Bullying Policy) ออก กฎระเบียบโรงเรียนที่ ชัดเจนเกี่ยวกับการห้าม กลั่นแกล้งกัน และ กำหนดขั้นตอนการ ลงโทษเชิงบวก									
ยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนาระบบ คุ้มครองและ ช่วยเหลือ	โครงการ ฐานข้อมูล และระบบ ช่วยเหลือ	1. เพื่อจัดสรร ระบบจัดเก็บข้อมูล (Data Center) สำหรับ สถานการณ์ความ หลากหลายทาง เพศและการ ละเมิดสิทธิใน จังหวัดพะเยา อย่างเป็นระบบ	กิจกรรมที่ 1: การจัดทำ Data Center และ Platform จังหวัด -พัฒนาฐานข้อมูลดิจิทัล เพื่อเก็บสถิติประชากร กลุ่มเป้าหมาย (ตาม ความสนใจ) และ สถิติการถูกรังแก ความรุนแรง/เลือก ปฏิบัติ	1.แพลตฟอร์มแจ้ง เหตุออนไลน์ (Line OA/App) เปิดใช้งาน 100% 2.จำนวนเคสที่ ได้รับการ ช่วยเหลือผ่าน ระบบ SOP (ร้อยละ 90 ของการ แจ้งเหตุ)	1.ข้อมูลความ รุนแรงถูกจัดเก็บ อย่างเป็นระบบ (Big Data) เพื่อใช้ แก้ปัญหาได้ตรงจุด 2.ผู้เสียหายได้รับการ คุ้มครองสิทธิ และความลับอย่าง สูงสุดตาม มาตรฐานสากล	พัฒนา Platform และระบบ จัดเก็บข้อมูล ดิจิทัล	อบรม อาสาสมัคร เฝ้าระวังและ จัดทำคู่มือ SOP ร่วมกับ ตำรวจ	อบรม อาสาสมัคร เฝ้าระวังและ จัดทำคู่มือ SOP ร่วมกับ ตำรวจ	วิเคราะห์ข้อมูล Big Data เพื่อ วางแผน งบประมาณปีต่อๆ ไป	วิเคราะห์ข้อมูล Big Data เพื่อ วางแผน งบประมาณปีต่อๆ ไป	900,000 บาท	1.สถิติจังหวัด / พมจ. พะเยา / ม.พะเยา 2.ตำรวจภูธร จังหวัด / สภา ทนายความ 3.มหาวิทยาลัย พะเยา / สำนักงานสถิติ จังหวัด /

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			-ประมวลผลข้อมูลรายปีเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการจังหวัดสำหรับปรับปรุงมาตรการความปลอดภัยให้ตรงจุด									
ยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนาระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ	โครงการศูนย์ Safe Hub	1. เพื่อจัดตั้งพื้นที่ปลอดภัยเชิงกายภาพสำหรับการให้คำปรึกษาและพักพิงฉุกเฉิน 2. เพื่อสร้างระบบการดูแลตนเองในชุมชน (Peer Support Network) ให้ครอบคลุมทุกอำเภอในจังหวัดพะเยา 3. เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่างภาคประชาชนและหน่วยงานรัฐในระดับท้องถิ่น	กิจกรรมที่ 1: จัดตั้งศูนย์ Safe Hub ระดับอำเภอ (9 อำเภอ) -พัฒนาพื้นที่นำร่องในชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นจุดบริการที่เข้าถึงง่ายและเป็นมิตร (Drop-in Center) -จัดหาเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่ผ่านการอบรมเพื่อแสดงตนบายให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมที่ 2: บริการที่พักฉุกเฉิน (Emergency Shelter) -จัดเตรียมระบบที่พักชั่วคราว (Short-term Stay) สำหรับกลุ่ม LGBTQ+ หรือคนใน	1.จำนวนศูนย์ Safe Hub ที่จัดตั้งขึ้น (ครบ 9 อำเภอ) 2.จำนวนที่พักฉุกเฉิน (Emergency Shelter) ที่พร้อมใช้งาน 3.จำนวนกลุ่ม Peer Support ที่ทำกิจกรรมต่อเนื่อง (อย่างน้อย 1 กลุ่ม/อำเภอ)	1.มีพื้นที่ปลอดภัยที่เป็นมิตร (Gender-neutral Space) ให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง 2.ผู้ที่ประสบความสำเร็จในครอบครัวมีที่พักพิงที่เข้าใจวิถีทางเพศ (Sensitive Care) 3.เกิดเครือข่ายความช่วยเหลือแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เข้มแข็งในระดับชุมชน	เปิดศูนย์นำร่องใน อ. เมือง และ อ. เชียงคำ	เปิดศูนย์นำร่องใน อ. เมือง และ อ. เชียงคำ	ขยายผลระบบที่พักชั่วคราวร่วมกับเครือข่ายบ้านพักเด็กฯ	กิจกรรมกลุ่มบำบัดและเสริมพลัง (Empowerment) สม่่าเสมอ	กิจกรรมกลุ่มบำบัดและเสริมพลัง (Empowerment) สม่่าเสมอ	1,700,000 บาท	1.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 2.บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด 3.องค์การบริหารส่วนจังหวัด / สำนักงานจังหวัด / พัฒนสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ / NGO ในพื้นที่

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			ชุมชนที่ประสบปัญหา ความรุนแรงใน ครอบครัวจนไม่สามารถ อาศัยอยู่ได้ -เชื่อมโยงกับ "บ้านพัก เด็กและครอบครัว" เพื่อ ส่งต่อกรณีที่ต้องได้รับ การดูแลระยะยาว กิจกรรมที่ 3: เครือข่าย เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Support Group) -จัดตั้งกลุ่มสนับสนุน ทางจิตใจในทุกอำเภอ โดยใช้โมเดล "คนใน กลุ่มดูแลกันเอง" เพื่อ ลดช่องว่างระหว่าง เจ้าหน้าที่กับ ผู้รับบริการ -จัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด (Group Therapy) หรือวงพูดคุยเพื่อเสริม พลังใจ (Empowerment) เป็น ประจำทุกเดือน									
ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนา กลไก	โครงการ พะเยาไพรด์ Phayao	1. เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์และ	กิจกรรมที่ 1: การจัด งานมหกรรมประจำปี (Annual Pride Event)	มีประชาชน นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ	จังหวัดพะเยามี ภาพลักษณ์เป็น พื้นที่เปิดกว้างและ	กลุ่ม LGBTQ ผู้ประกอบการ ท้องถิ่น	กลุ่ม LGBTQ ผู้ประกอบการ ท้องถิ่น	กลุ่ม LGBTQ ผู้ประกอบการ ท้องถิ่น	กลุ่ม LGBTQ ผู้ประกอบการ ท้องถิ่น เยาวชน	กลุ่ม LGBTQ ผู้ประกอบการ ท้องถิ่น เยาวชน	700,000 บาท/ปี	ภาครัฐและ ท้องถิ่น จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
เครือข่ายและ การมีส่วนร่วม	Pride Festival	กระตุ้นเศรษฐกิจ ในจังหวัดพะเยา ผ่านกิจกรรมทาง วัฒนธรรม 2. เพื่อสร้างพื้นที่ การแสดงออก อย่างสร้างสรรค์ และรณรงค์ความ เท่าเทียมทางเพศ ในระดับสากล 3. เพื่อสร้างความ ตระหนักรู้แก่สังคม และผลักดัน นโยบายสวัสดิการ ที่ครอบคลุมกลุ่ม หลากหลายทาง เพศ	-จัดขบวนพาเหรดรอบ กว๊านพะเยา พร้อมการ แสดงแสงสีเสียงและ สื่อผสมที่สะท้อนอัต ลักษณ์ล้านนาและ ความหลากหลาย กิจกรรมที่ 2: ตลาดนัด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Pride Creative Market) พื้นที่จำหน่าย สินค้า Craft, แฟชั่น, และอาหารจาก ผู้ประกอบการท้องถิ่น และเครือข่ายความ หลากหลาย เพื่อ กระจายรายได้สู่ชุมชน กิจกรรมที่ 3: แคมเปญ "Phayao Welcome All" ความร่วมมือกับโรงแรม ร้านอาหาร และสถาน ประกอบการในพะเยา จัดโปรโมชันต้อนรับ นักท่องเที่ยวในช่วง เทศกาลเพื่อเพิ่มยอด เข้าพักและยอดจับจ่าย	และเครือข่าย ความหลากหลาย ทางเพศเข้าร่วม กิจกรรมพะเยา ไพรด์และตลาด สร้างสรรค์ ไม่น้อย กว่า 2,000 คนต่อ ปี และมีสถาน ประกอบการเข้า ร่วมแคมเปญ “Phayao Welcome All” ไม่น้อยกว่า 30 แห่ง	เป็นมิตรต่อความ หลากหลายทาง เพศ ส่งเสริม เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยว และ การยอมรับความ หลากหลายใน สังคมมากขึ้น	เยาวชน ประชาชน นักท่องเที่ยว และเครือข่าย ภาครัฐ- เอกชนใน จังหวัดพะเยา รวมประมาณ 3,000 คน/ ราย	เยาวชน ประชาชน นักท่องเที่ยว และเครือข่าย ภาครัฐ- เอกชนใน จังหวัดพะเยา รวมประมาณ 3,000 คน/ ราย	เยาวชน ประชาชน นักท่องเที่ยว และเครือข่าย ภาครัฐ- เอกชนใน จังหวัดพะเยา รวมประมาณ 3,000 คน/ ราย	ประชาชน นักท่องเที่ยว และ เครือข่ายภาครัฐ- เอกชนในจังหวัด พะเยา รวม ประมาณ 3,000 คน/ราย	ประชาชน นักท่องเที่ยว และ เครือข่ายภาครัฐ- เอกชนในจังหวัด พะเยา รวม ประมาณ 3,000 คน/ราย		องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด พะเยา เทศบาลเมือง พะเยา สำนักงานการ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด พะเยา การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย (ททท.) ภาคเอกชนและ ผู้ประกอบการ โรงแรม ร้านอาหาร คาเฟ่ และธุรกิจ ท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ประกอบการ สินค้า Craft และ ตลาดชุมชน ภาคประชาชน และเครือข่าย เครือข่าย LGBTQ จังหวัด พะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
												กลุ่มเยาวชนและ ศิลปินท้องถิ่น องค์กรภาค ประชาสังคมด้าน สิทธิมนุษยชน และวัฒนธรรม

2. กลุ่มคนพิการทุกประเภทจังหวัดพะเยา

เป้าหมาย (Goal)

พัฒนาคนพิการทุกประเภทในจังหวัดพะเยาให้มีคุณค่า เข้าถึงสิทธิ บริการ และโอกาสอย่างเท่าเทียม สามารถพึ่งพาตนเอง มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ พร้อมสามารถมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างเต็มศักดิ์ศรี

วิสัยทัศน์ (Vision)

“คนพิการมีคุณค่า เข้าถึงสิทธิและบริการ มีอาชีพ พึ่งพาตนเองได้ และมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การเข้าถึงสิทธิและบริการสาธารณะอย่างเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาศักยภาพและอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาเมืองและสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตร

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างเจตคติที่ดีและการมีส่วนร่วมในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนากลไกเครือข่ายและนโยบายที่สนับสนุนคนพิการ

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 1: การเข้าถึงสิทธิและ บริการสาธารณะ อย่างเท่าเทียม	โครงการเสริม พลังคนพิการ (Empowerment Program)	1.เพื่อส่งเสริมให้ คนพิการเข้าถึง สิทธิ สวัสดิการ และบริการภาครัฐ อย่างเท่าเทียม 2.เพื่อพัฒนา ความรู้ด้าน กฎหมาย สิทธิ และการดูแล ตนเองของคน พิการ 3.เพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพผู้นำคน พิการในระดับ ชุมชน	1.จัดอบรมความรู้เรื่องสิทธิคน พิการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2.จัดเวทีให้คำปรึกษาด้าน สวัสดิการและการเข้าถึงบริการ 3. พัฒนาศักยภาพแกนนำคน พิการระดับตำบล 4. ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านและ ติดตามการเข้าถึงสิทธิ	1.คนพิการเข้าร่วม กิจกรรมไม่น้อยกว่า 300 คน 2.มีแกนนำคนพิการ ได้รับการพัฒนาไม่น้อย กว่า 30 คน 3. คนพิการเข้าถึงสิทธิ และสวัสดิการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 70	1.คนพิการมีความรู้ความ เข้าใจเรื่องสิทธิมากขึ้น 2. คนพิการสามารถ เข้าถึงบริการภาครัฐได้ สะดวกขึ้น 3.เกิดเครือข่ายแกนนำ คนพิการในพื้นที่	1.คน พิการทุก ประเภท ในจังหวัด พะเยา 2. ครอบครัว และ ผู้ดูแลคน พิการ 3.แกนนำ องค์กร คนพิการ					500,000 บาท	1.สำนักงาน พัฒนาสังคม และความ มั่นคงของ มนุษย์จังหวัด พะเยา 2.องค์กรคน พิการจังหวัด พะเยา 3. องค์กร บริหารส่วน จังหวัดพะเยา 4. โรงพยาบาล ส่งเสริม สุขภาพตำบล 5.องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนา ศักยภาพและ อาชีพ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเข้าถึงสิทธิและ บริการสาธารณะ อย่างเท่าเทียม	โครงการส่งเสริม อาชีพแก่ผู้ดูแลคน พิการและผู้พิการ	1.เพื่อส่งเสริม อาชีพและสร้าง รายได้ให้แก่คน พิการและผู้ดูแล คนพิการ 2.เพื่อพัฒนา ทักษะอาชีพที่	1.สำรวจความต้องการด้านอาชีพ ของคนพิการและผู้ดูแล 2.ฝึกอบรมอาชีพ เช่น งาน หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การขายออนไลน์ และเกษตร ปลอดภัย 3.สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ประกอบ อาชีพเบื้องต้น	1.มีผู้เข้าร่วมฝึกอาชีพ ไม่น้อยกว่า 150 คน ต่อปี 2.ผู้เข้าร่วมอย่างน้อย ร้อยละ 70 มีอาชีพ หรือรายได้เพิ่มขึ้น	1.คนพิการและผู้ดูแลมี คุณภาพชีวิตดีขึ้น 2.ผู้เข้าร่วมสามารถนำ ความรู้ไปประกอบอาชีพ ได้จริง 3.ครัวเรือนคนพิการมี รายได้เสริมเพิ่มขึ้น	1.คน พิการทุก ประเภท 2. ผู้ดูแล คนพิการ 3. ครอบครัว คนพิการ	1.คน พิการทุก ประเภท 2. ผู้ดูแล คนพิการ 3. ครอบครัว คนพิการ	1.คนพิการ ทุกประเภท 2. ผู้ดูแล คนพิการ 3. ครอบครัว คนพิการ รวม	1.คน พิการทุก ประเภท 2. ผู้ดูแล คนพิการ 3. ครอบครัว คนพิการ	1.คน พิการทุก ประเภท 2. ผู้ดูแล คนพิการ 3. ครอบครัว คนพิการ	400,000 บาท/ปี	1.สำนักงาน พัฒนาสังคม และความ มั่นคงของ มนุษย์จังหวัด พะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		เหมาะสมกับ บริบทพื้นที่ 3.เพื่อเพิ่มโอกาส ทางเศรษฐกิจและ ลดภาระค่าใช้จ่าย ในครัวเรือน	4.พัฒนาช่องทางการตลาด ออนไลน์และออฟไลน์ 5.ติดตามและให้คำปรึกษาด้าน อาชีพ	3.เกิดกลุ่มอาชีพคน พิการอย่างน้อย 5 กลุ่ม		รวม ประมาณ ปีละ 150 คน	รวม ประมาณ ปีละ 150 คน	ประมาณ ปี ละ 150 คน	รวม ประมาณ ปีละ 150 คน	รวม ประมาณ ปีละ 150 คน		2.สำนักงาน แรงงาน จังหวัดพะเยา 3.สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัดพะเยา 4.องค์การ บริหารส่วน จังหวัดพะเยา
ยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาเมือง และสิ่งแวดล้อมที่ เป็นมิตร	โครงการพัฒนา เมืองและ สิ่งแวดล้อมที่เป็น มิตร	1.เพื่อส่งเสริมการ ออกแบบพื้นที่ สาธารณะที่เอื้อต่อ คนพิการ 2.เพื่อพัฒนา สภาพแวดล้อมที่ ปลอดภัยและ เข้าถึงได้ 3.เพื่อสนับสนุน การใช้ชีวิตอย่าง อิสระของคนพิการ	1.สำรวจจุดเสี่ยงและอุปสรรคใน การเข้าถึงพื้นที่สาธารณะ 2.ปรับปรุงทางลาด ห้องน้ำ และ ป้ายสัญลักษณ์ 3. รณรงค์ “เมืองเป็นมิตรสำหรับ ทุกคน” 4.จัดอบรม Universal Design ให้หน่วยงานท้องถิ่น	1.มีพื้นที่สาธารณะ ได้รับการปรับปรุงไม่ น้อยกว่า 20 แห่ง 2. หน่วยงานเข้าร่วม อบรมไม่น้อยกว่า 50 หน่วยงาน 3. คนพิการเข้าถึง สถานที่สาธารณะ เพิ่มขึ้นร้อยละ 70	1 พื้นที่สาธารณะมีความ ปลอดภัยและเหมาะสม กับคนพิการ 2 คนพิการสามารถใช้ บริการสาธารณะได้ สะดวกขึ้น 3. หน่วยงานมีความรู้ ด้าน Universal Design มากขึ้น			-คนพิการ ทุกประเภท -หน่วยงาน ท้องถิ่น -ประชาชน ทั่วไป			600,000 บาท	1.องค์การ บริหารส่วน จังหวัดพะเยา 2. เทศบาล/ องค์การ บริหารส่วน ตำบล 3.แขวงทาง หลวง 4.สำนักงาน โยธาธิการและ ผังเมือง 4. องค์กรคน พิการ
ยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างเจตคติที่ดี	โครงการสร้างเจต คติที่ดีในสังคม	1.เพื่อสร้างความ เข้าใจและลดการตี	1. จัดกิจกรรมรณรงค์วันคน พิการสากล	1.ประชาชนเข้าร่วม กิจกรรมไม่น้อยกว่า 1,000 คน	1. ประชาชนมีทัศนคติ เชิงบวกต่อคนพิการ เพิ่มขึ้น				-คนพิการ ทุก ประเภท		600,000 บาท	1.สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
และการมีส่วนร่วม ในสังคม		ตราคนพิการในสังคม 2. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการในกิจกรรมสาธารณะ 3.เพื่อสร้างสังคมแห่งความเท่าเทียมและเคารพความหลากหลาย	2.ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเรื่องคนพิการ 3.จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนพิการและชุมชน 4.ส่งเสริมกิจกรรมอาสาสมัครและการมีส่วนร่วมทางสังคม	2. ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ไม่น้อยกว่า 10 ชุด 3. โรงเรียน/ชุมชนเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 30 แห่ง	2. คนพิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมมากขึ้น 3. ชุมชนเกิดความเข้าใจเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีของคนพิการ				-เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ทั่วไป			2.สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 3.สื่อมวลชนท้องถิ่น 4.องค์กรคนพิการ 5.ภาคประชาสังคม
ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนากลไกเครือข่ายและนโยบายที่สนับสนุนคนพิการ	โครงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและระบบสนับสนุนคนพิการจังหวัดพะเยา	1.เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านคนพิการ 2.เพื่อผลักดันนโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการระดับจังหวัด 3.เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการติดตามช่วยเหลือคนพิการ	1.จัดตั้งและพัฒนาคณะทำงานเครือข่ายคนพิการระดับจังหวัดและระดับอำเภอ 2.จัดประชุมบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม 3.พัฒนาระบบฐานข้อมูลคนพิการและระบบส่งต่อการช่วยเหลือในพื้นที่ 4.จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนการดำเนินงานด้านคนพิการ 5.จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแบบบูรณาการระดับจังหวัด	1. มีเครือข่ายความร่วมมือไม่น้อยกว่า 20 หน่วยงาน 2. จัดประชุมเครือข่ายไม่น้อยกว่า 4 ครั้งต่อปี 3.มีฐานข้อมูลคนพิการระดับจังหวัด 1 ระบบ	1.หน่วยงานเกิดการบูรณาการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม 2. คนพิการได้รับการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องและทั่วถึง 3. จังหวัดมีข้อมูลสำหรับวางแผนนโยบายด้านคนพิการ				1.องค์กรคนพิการ 2.หน่วยงานภาครัฐและเอกชน 3.ภาคีเครือข่ายด้านสังคมและสุขภาพ	800,000 บาท	1.จังหวัดพะเยา 2.สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา 3.สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 4.องค์กรคนพิการทุกประเภท 5.ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม	

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			6.ติดตาม ประเมินผล และ สรุปผลการดำเนินงานร่วมกับ ภาคีเครือข่าย 7.สนับสนุนการเชื่อมโยง เครือข่ายคนพิการทุกประเภท เพื่อเข้าถึงสิทธิและบริการอย่าง ทั่วถึง 8.ผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบาย ด้านคนพิการสู่ระดับท้องถิ่นและ ระดับจังหวัด									
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเจตคติที่ดี และการมีส่วนร่วม ในสังคม และ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากลไก เครือข่ายและ นโยบายที่ สนับสนุนคนพิการ	โครงการสมัชชา สุขภาพคนพิการ	1.เพื่อเปิดพื้นที่ให้ คนพิการและภาคี เครือข่ายมีส่วน ร่วมในการกำหนด แนวทางพัฒนา คุณภาพชีวิตคน พิการจังหวัด พะเยา 2.เพื่อรวบรวม ข้อเสนอเชิง นโยบายด้านคน พิการสู่การ ขับเคลื่อนระดับ จังหวัด 3.เพื่อสร้าง เครือข่ายความ	1.จัดเวทีสมัชชาสุขภาพคนพิการ ระดับจังหวัด 2.จัดประชุมระดมความคิดเห็น และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย 3.จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเครือข่ายคนพิการ 4.จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์สร้าง ความเข้าใจเรื่องสิทธิคนพิการ 5.ติดตามผลการขับเคลื่อน ข้อเสนอเชิงนโยบาย	1.มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่า 300 คน ต่อปี 2.มีข้อเสนอเชิง นโยบายด้านคนพิการ อย่างน้อย 3 ประเด็น 3.มีภาคีเครือข่ายเข้า ร่วมไม่น้อยกว่า 20 หน่วยงาน	1.คนพิการสามารถ สะท้อนปัญหาและความ ต้องการของตนเองได้ 2.เกิดความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานและ เครือข่ายคนพิการ เพิ่มขึ้น 3.ข้อเสนอเชิงนโยบาย ได้รับการผลักดันสู่ แผนพัฒนาระดับจังหวัด	1.คน พิการทุก ประเภท ในจังหวัด พะเยา 2.ผู้ดูแล คนพิการ 3.องค์กร คนพิการ 4. หน่วยงาน ภาครัฐ และภาคี เครือข่าย รวม ประมาณ	1.คน พิการทุก ประเภท ในจังหวัด พะเยา 2.ผู้ดูแล คนพิการ 3.องค์กร คนพิการ 4. หน่วยงาน ภาครัฐ และภาคี เครือข่าย รวม ประมาณ	1.คนพิการ ทุกประเภท ในจังหวัด พะเยา 2.ผู้ดูแล คนพิการ 3.องค์กร คนพิการ 4. หน่วยงาน ภาครัฐและ ภาคี เครือข่าย รวม ประมาณปี ละ 500 คน	1.คน พิการทุก ประเภท ในจังหวัด พะเยา 2.ผู้ดูแล คนพิการ 3.องค์กร คนพิการ 4. หน่วยงาน ภาครัฐ และภาคี เครือข่าย รวม ประมาณ	1.คน พิการทุก ประเภท ในจังหวัด พะเยา 2.ผู้ดูแล คนพิการ 3.องค์กร คนพิการ 4. หน่วยงาน ภาครัฐ และภาคี เครือข่าย รวม ประมาณ	300,000 บาท / ปี	1.สำนักงาน พัฒนาสังคม และความ มั่นคงของ มนุษย์จังหวัด พะเยา 2.สำนักงาน หลักประกัน สุขภาพ แห่งชาติ (สปสช.) 3.องค์กร บริหารส่วน จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		ร่วมมือระหว่าง หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรคน พิการ				ปีละ 500 คน	ปีละ 500 คน		ปีละ 500 คน	ปีละ 500 คน		
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนา ศักยภาพและ อาชีพ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเจตคติที่ดี และการมีส่วนร่วม ในสังคม	โครงการพัฒนา ศักยภาพผู้พิการ	1.เพื่อพัฒนา ศักยภาพคนพิการ ให้มีความรู้ ทักษะ และภาวะผู้นำ 2.เพื่อส่งเสริมการ มีส่วนร่วมของคน พิการในการ พัฒนาชุมชนและ สังคม 3.เพื่อสร้างแกนนำ คนพิการระดับ พื้นที่	1.อบรมพัฒนาศักยภาพและ ภาวะผู้นำ 2.ฝึกทักษะการสื่อสาร การใช้ เทคโนโลยี และการเข้าถึงสิทธิ 3.ศึกษาดูงานต้นแบบการพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ 4.จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเครือข่ายคนพิการ 5.สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มแกนนำ ระดับอำเภอ	1.มีผู้เข้าร่วมอบรมไม่ น้อยกว่า 200 คนต่อปี 2.มีแกนนำคนพิการ ระดับพื้นที่อย่างน้อย 9 อำเภอ 3.มีการจัดกิจกรรมต่อ ยวดในพื้นที่อย่างน้อย อำเภอละ 1 กิจกรรม	1.คนพิการมีความมั่นใจ ในการแสดงออกและมี ส่วนร่วมทางสังคม เพิ่มขึ้น 2.เกิดแกนนำคนพิการที่ สามารถขับเคลื่อนงานใน พื้นที่ได้ 1.เครือข่ายคนพิการมี ความเข้มแข็งมากขึ้น	1.คน พิการทุก ประเภท 2.แกนนำ องค์กร คนพิการ 3.เยาวชน พิการ รวม ประมาณ ปีละ 400 คน	1.คน พิการทุก ประเภท 2.แกนนำ องค์กร คนพิการ 3.เยาวชน พิการ รวม ประมาณ ปีละ 400 คน	1.คนพิการ ทุกประเภท 2.แกนนำ องค์กรคน พิการ 3. เยาวชน พิการ รวม ประมาณปี ละ 400 คน	1.คน พิการทุก ประเภท 2.แกนนำ องค์กรคน พิการ 3.เยาวชน พิการ รวม ประมาณ ปีละ 400 คน	1.คน พิการทุก ประเภท 2.แกนนำ องค์กร คนพิการ 3.เยาวชน พิการ รวม ประมาณ ปีละ 400 คน	250,000 บาท / ปี	1.กองทุน ส่งเสริมและ พัฒนา คุณภาพชีวิต คนพิการ 2.องค์กร บริหารส่วน จังหวัดพะเยา 3.สำนักงาน พัฒนาสังคม และความ มั่นคงของ มนุษย์จังหวัด พะเยา

3.กลุ่มแรงงานนอกระบบ จังหวัดพะเยา

เป้าหมาย (Goal)

สร้างแรงงานนอกระบบในจังหวัดพะเยาให้มั่นคงทางรายได้ สุขภาพ สิทธิ และสังคม เพิ่มศักยภาพทักษะอาชีพ ลดภาระหนี้ และเข้าถึงสวัสดิการอย่างเท่าเทียม
ตลอดจนสร้างชุมชนแรงงานที่เข้มแข็งและมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง

วิสัยทัศน์ (Vision)

“แรงงานพะเยามั่นคง แข็งแรง เข้าถึงสิทธิ และมีรายได้ที่มั่นคง”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างความมั่นคงทางรายได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาทักษะและศักยภาพแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การเข้าถึงสิทธิและหลักประกันทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การเสริมสร้างสุขภาพและคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนาระบบข้อมูลและกลไกขับเคลื่อน

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเข้าถึงสิทธิและ หลักประกันทาง สังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาระบบ ข้อมูลและกลไก ขับเคลื่อน	โครงการวาง ระบบและเก็บ ข้อมูลแรงงาน นอกระบบ จังหวัดพะเยา	1. เพื่อสำรวจและ จัดทำฐานข้อมูล แรงงานนอกระบบ ทั้ง 9 อำเภอของ จังหวัดพะเยา 2. เพื่อส่งเสริมให้ แรงงานนอกระบบ เข้าถึงสิทธิและ หลักประกันทาง สังคม 3. เพื่อพัฒนากลไก บริการและระบบ ข้อมูลแรงงานนอก ระบบระดับ จังหวัด	1.สำรวจแรงงานนอกระบบทั้ง 9 อำเภอ 2.ตั้งศูนย์บริการ One Stop Service 3.เปิดรับสมัครประกันสังคม ม. 40 แบบเชิงรุก 4.อบรมอาชีพระยะสั้นตาม ฤดูกาล 5.ตรวจสุขภาพแรงงานชุดแรก 6.อบรมบัญชีครัวเรือนและการ ออม	1.สำรวจข้อมูลแรงงาน นอกระบบไม่น้อยกว่า 5,000 คน 2.จัดตั้งศูนย์บริการ One Stop Service อย่างน้อย 5 ศูนย์ 3. สมัครประกันสังคม ม.40 เพิ่มขึ้นไม่น้อย กว่า 1,000 คน	1.แรงงานนอกระบบ เข้าถึงสิทธิและบริการ ภาครัฐเพิ่มขึ้น 2.มีฐานข้อมูลแรงงานที่ สามารถนำไปใช้วางแผน ระดับจังหวัดได้	แรงงาน นอก ระบบทั้ง 9 อำเภอ จำนวน ประมาณ 5,000 คน					2,500,000 บาท	1.สำนักงาน แรงงานจังหวัด พะเยา 2.สำนักงาน ประกันสังคม จังหวัดพะเยา 3.สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดพะเยา 4. อปท. 5.สปสช. 6.พัฒนาชุมชน จังหวัดพะเยา
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างความ มั่นคงทางรายได้ และยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนา ทักษะและ ศักยภาพแรงงาน	โครงการพัฒนา ทักษะและ สร้างกลุ่ม ต้นแบบ	1.เพื่อพัฒนา ทักษะอาชีพและ ทักษะดิจิทัลของ แรงงานนอกระบบ 2.เพื่อสร้างกลุ่ม อาชีพต้นแบบใน พื้นที่ 3.เพื่อส่งเสริม รายได้และลด	1.Digital Upskill (การตลาด ออนไลน์, ขายของออนไลน์) เริ่ม 3 กลุ่มอาชีพต้นแบบนำร่อง 2. ขยายการสมัคร ม.40 ในระดับ ตำบล 3.อบรมช่างฝีมือ 4.โครงการลดหนี้นอกระบบเฟส แรก	1.ผู้เข้ารับการอบรมไม่ น้อยกว่า 500 คน 2.เกิดกลุ่มอาชีพต้น แบบอย่างน้อย 3 กลุ่ม 3.ครัวเรือนเข้าร่วม โครงการลดหนี้ไม่น้อย กว่า 300 ครัวเรือน	1.แรงงานสามารถสร้าง รายได้ผ่านช่องทาง ออนไลน์ได้ 2. กลุ่มอาชีพมีความ เข้มแข็งและบริหาร จัดการตนเองได้		แรงงาน นอก ระบบ กลุ่ม อาชีพ และ ครัวเรือน เปราะบาง จำนวน				3,000,000 บาท	1.สำนักงาน พัฒนาฝีมือ แรงงานพะเยา 2. พาณิชย์ จังหวัดพะเยา 3. ฅ.ก.ส. 4. ธนาคาร ออมสิน 5. สกร.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		ปัญหาหนี้ ระบบ					ประมาณ 3,000 คน					6.อปท.
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้าง ความมั่นคง ทางรายได้ และยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนา ระบบข้อมูลและ กลไกขับเคลื่อน	โครงการเชื่อม ตลาดและสร้าง มูลค่าเพิ่ม	1.เพื่อเพิ่มมูลค่า สินค้าและ ผลิตภัณฑ์ของ แรงงานนอกระบบ 2.เพื่อพัฒนา ช่องทางตลาด ออนไลน์ 3. เพื่อพัฒนา ระบบข้อมูล แรงงานดิจิทัล	1.พัฒนาแบรนด์ “สินค้าเกษตร พะเยา” 2.ส่งเสริมเกษตรกรแปรรูป 12 กลุ่ม 3.เปิดตลาดออนไลน์สินค้าแรงงาน นอกระบบ (E-Market พะเยา) 4.ระบบข้อมูลแรงงานออนไลน์เฟส 1	1.พัฒนาผลิตภัณฑ์ ต้นแบบไม่น้อยกว่า 20 ผลิตภัณฑ์ 2.กลุ่มเกษตรกรแปรรูป เข้าร่วม 12 กลุ่ม 3.มีผู้ใช้งานตลาด ออนไลน์ไม่น้อยกว่า 2,000 คน	1.สินค้าชุมชนมี มูลค่าเพิ่มและเป็นที่รู้จัก มากขึ้น 2.แรงงานสามารถใช้ เทคโนโลยีในการ จำหน่ายสินค้าได้			กลุ่ม เกษตรกร วิสาหกิจ ชุมชน และ แรงงาน นอก ระบบ จำนวน ประมาณ 2,500 คน			4,000,000 บาท	1. พาณิชย์ จังหวัดพะเยา 2. เกษตร จังหวัดพะเยา 3. มหาวิทยาลัย พะเยา 4. สำนักงาน ดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและ สังคม 5.อปท.
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้าง ความมั่นคง ทางรายได้ และยุทธศาสตร์ที่ 4 : การเสริมสร้าง สุขภาพและ คุณภาพชีวิต	โครงการขยาย เครือข่ายอาชีพ และคุณภาพ ชีวิตแรงงาน นอกระบบสู่ 9 อำเภอ	1.เพื่อขยายกลุ่ม อาชีพต้นแบบสู่ทุก อำเภอ 2. เพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจฐานราก และการท่องเที่ยว ชุมชน 3.เพื่อเพิ่มการ เข้าถึงสินเชื่อและ บริการสุขภาพ	1 : ขยายและพัฒนากลุ่มอาชีพ ต้นแบบระดับอำเภอ - คัดเลือกกลุ่มแรงงาน นอกระบบต้นแบบใน ทั้ง 9 อำเภอ - จัดอบรมการบริหาร จัดการกลุ่ม การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ และการ วางแผนธุรกิจ	1. มีกลุ่มอาชีพต้นแบบ ครบทั้ง 9 อำเภอ 2. แรงงานนอกระบบ เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อย กว่า 5,000 คน 3. มีผู้เข้าถึงสินเชื่อใน ระบบไม่น้อยกว่า 1,000 คน 4.มีผู้เข้ารับการตรวจ สุขภาพไม่น้อยกว่า 4,000 คน	1. แรงงานนอกระบบมี รายได้และคุณภาพชีวิตดี ขึ้น 2. กลุ่มอาชีพสามารถ บริหารจัดการและ พัฒนาต่อยอดได้ 3. ครีวเรือนมีความรู้ด้าน การเงินและลดการพึ่งพา หนี้้นอกระบบ			1.แรงงาน นอก ระบบ จังหวัด พะเยา 2.กลุ่ม อาชีพ ชุมชน 3. วิสาหกิจ ชุมชน			5,000,000 บาท	1.สำนักงาน แรงงานจังหวัด พะเยา 2.สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดพะเยา 3.สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			- สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์พื้นฐานในการประกอบอาชีพ - ติดตามและให้คำปรึกษาโดยทีมพี่เลี้ยงระดับจังหวัด 2 : พัฒนาตลาดท่องเที่ยวชุมชนและตลาดแรงงานนอกระบบ - จัดกิจกรรมตลาดนัดชุมชนและถนนคนเดินในพื้นที่นาร่อง - ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าแรงงานนอกระบบร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชน - พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์และออฟไลน์ - เชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการชุมชนกับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว 3 : ส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อและการลดหนี้นอกระบบ	5.จัดกิจกรรมตลาดชุมชนไม่น้อยกว่า 9 ครั้ง	4. เกิดเครือข่ายแรงงานนอกระบบที่เข้มแข็งในระดับจังหวัด				4.ครัวเรือนเปราะบางจำนวนประมาณ 5,000 คน		4.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 5.ธ.ก.ส. 6.ธนาคารออมสิน 7.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8.มหาวิทยาลัยพะเยา 9.เครือข่ายแรงงานนอกระบบจังหวัดพะเยา	

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			• ส่งต่อผู้มีความเสี่ยงเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข 5 : จัดเวทีสรุปบทเรียนและสร้างเครือข่ายแรงงานนอกระบบจังหวัดพะเยา • จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มอาชีพทั้ง 9 อำเภอ • นำเสนอผลสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของแต่ละพื้นที่ • จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านแรงงานนอกระบบระดับจังหวัด • สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน									
ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาระบบข้อมูลและกลไกขับเคลื่อน	โครงการประเมินผลและพัฒนาความยั่งยืนเครือข่ายแรงงานนอก	1.เพื่อประเมินผลการดำเนินงานระยะ 5 ปี	1 : ประเมินผลการดำเนินงานเครือข่ายแรงงานนอกระบบระยะ 5 ปี	1. มีรายงานประเมินผลการดำเนินงาน 1 ฉบับ 2. จัดเวทีสรุปบทเรียนไม่น้อยกว่า 3 เวที	1. เกิดข้อเสนอเชิงนโยบายด้านแรงงานนอกระบบระดับจังหวัด 2.เครือข่ายแรงงานนอกระบบมีความเข้มแข็ง					1.เครือข่ายแรงงานนอกระบบจังหวัดพะเยา	1,500,000 บาท	1.สำนักงานแรงงานจังหวัดพะเยา 2. สำนักงานพัฒนาสังคม

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
	ระบบจังหวัด พะเยา	2.เพื่อจัดทำ แผนพัฒนาระยะ ต่อไป 3.เพื่อเผยแพร่ ต้นแบบเศรษฐกิจ ฐานรากจังหวัด พะเยา	- จัดเก็บข้อมูลผลการ ดำเนินงานจากทั้ง 9 อำเภอ - สำรวจข้อมูลรายได้ คุณภาพชีวิต การ เข้าถึงสิทธิ และการ ประกอบอาชีพของ แรงงานนอกระบบ - ประเมินผลสัมฤทธิ์ของ โครงการตาม ยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน - วิเคราะห์จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรค และ โอกาสในการพัฒนา - จัดทำรายงานสรุปผล การดำเนินงานระดับ จังหวัด 2 : จัดเวทีสรุปบทเรียนและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด - จัดเวทีประชุม เครือข่ายแรงงานนอก ระบบจากทั้ง 9 อำเภอ - นำเสนอผลสำเร็จ ตัวอย่างต้นแบบ และ	2.มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่า 500 คน 3.จัดทำแผนพัฒนา แรงงานนอกระบบ ระยะ 5 ปี จำนวน 1 ฉบับ 4. ผลิตสื่อเผยแพร่ ต้นแบบไม่น้อยกว่า 10 ชิ้น	และทำงานร่วมกันอย่าง ต่อเนื่อง 3. หน่วยงานภาคีมี การบูรณาการการ ทำงานร่วมกันมากขึ้น 4. เกิดต้นแบบเศรษฐกิจ ฐานรากที่สามารถขยาย ผลได้					2. กลุ่ม อาชีพและ วิสาหกิจ ชุมชน 3.หน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค ประชาสังคม จำนวน ประมาณ 500 คน		และความ มั่นคงของ มนุษย์จังหวัด พะเยา 3. มหาวิทยาลัย พะเยา 4.สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดพะเยา 5. องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น 6.เครือข่าย แรงงานนอก ระบบจังหวัด พะเยา 7.ภาคประชา สังคมและ ภาคเอกชนใน พื้นที่

4. เครือข่ายอาสาสมัครคุมประพฤติ (อ.ส.ค.) (กลุ่มผู้พ้นโทษ และผู้ถูกคุมความประพฤติ)

เป้าหมาย (Goal)

1. ลดปัญหาเสพติดและอาชญากรรมในชุมชน
2. ส่งเสริมผู้พ้นโทษและผู้ถูกคุมความประพฤติให้ปรับพฤติกรรม มีอาชีพ รายได้มั่นคง และกลับสู่สังคมอย่างมีคุณค่า
3. สร้างครอบครัวและชุมชนที่ปลอดภัย พร้อมเป็นต้นแบบด้านชีวิตที่ดีในสังคม

วิสัยทัศน์ (Vision)

“คนพะเยาไม่เสพ ไม่ค้ำ ใช้ชีวิตปลอดภัย ผู้พ้นโทษมีอาชีพ รายได้มั่นคง และกลับคืนสู่สังคมอย่างมีคุณค่า”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: การฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 2: การป้องกันและลดปัญหาเสพติด
- ยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิต
- ยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนาอาชีพและความมั่นคงทางรายได้
- ยุทธศาสตร์ที่ 5: การสร้างสังคมไม่ตีตรา
- ยุทธศาสตร์ที่ 6: การเสริมสร้างศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติ
- ยุทธศาสตร์ที่ 7: การพัฒนากลไกเครือข่ายและการบูรณาการ

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การป้องกันและ ลดปัญหายาเสพติด ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนา พฤติกรรมและ ทักษะชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การสร้างสังคมไม่ ติดยา	โครงการ รณรงค์และ ป้องกันยาเสพติด	1. เพื่อสร้างความ ตระหนักรู้ เกี่ยวกับพิษภัย และผลกระทบ ของยาเสพติดแก่ ผู้พันโทฯ ผู้ถูกคุม ความประพฤติ และประชาชน ทั่วไป 2. เพื่อส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของ ชุมชนในการ ป้องกันและเฝ้า ระวังปัญหา ยาเสพติด 3. เพื่อลดโอกาส การกลับไป กระทำผิดซ้ำที่ เกี่ยวข้องกับยา เสพติด	1. จัดกิจกรรมรณรงค์ในวัน ต่อต้านยาเสพติดโลก 2. จัดบูธประชาสัมพันธ์ในงาน ฤดูหนาวและงานวันเอดส์ โลก 3. จัดกิจกรรมต่อต้านความ รุนแรงและสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคม 4. จัดกิจกรรมเยาวชนและ ชุมชนสร้างสรรค์	1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่า 500 คนต่อปี 2. จัดกิจกรรมรณรงค์ ไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง ต่อปี	1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมี ความรู้และทัศนคติ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับ ยาเสพติดเพิ่มขึ้น 2. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การป้องกันปัญหา ยาเสพติดมากขึ้น	-ผู้พันโทฯ -ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ -เยาวชน และ ประชาชน ในชุมชน จำนวน ประมาณ 500 คน	-ผู้พันโทฯ -ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ -เยาวชน และ ประชาชน ในชุมชน จำนวน ประมาณ 500 คน	-ผู้พันโทฯ -ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ -เยาวชน และ ประชาชน ในชุมชน จำนวน ประมาณ 500 คน	-ผู้พันโทฯ -ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ -เยาวชน และ ประชาชน ในชุมชน จำนวน ประมาณ 500 คน	-ผู้พันโทฯ -ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ -เยาวชน และ ประชาชน ในชุมชน จำนวน ประมาณ 500 คน	150,000 บาท / ปี	1.สำนักงานคุม ประพฤติจังหวัด พะเยา 2.สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด พะเยา 2.สำนักงานพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพะเยา 3.องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพะเยา 4.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (เทศบาล / อบต.) 5.สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัด พะเยา โรงเรียนและ สถานศึกษาในพื้นที่ 6.กองทุน หลักประกันสุขภาพ ระดับท้องถิ่น (กปท.)

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
												7.ภาคประชาสังคม และเครือข่าย เยาวชน
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนา การฟื้นฟูและ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนา พฤติกรรมและ ทักษะชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การสร้างสังคมไม่ ตีตรา	โครงการฟื้นฟู ผู้พ้นโทษและ ปรับพฤติกรรม	1.เพื่อฟื้นฟูสภาพ จิตใจและพฤติกรรม ของผู้พ้นโทษและผู้ ถูกคุมความ ประพฤติ 2.เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตและการ ปรับตัวในสังคม 3.เพื่อลดอัตราการ กระทำผิดซ้ำ	1.การให้คำปรึกษาเชิง จิตวิทยาและทักษะชีวิต 2.การจัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างผู้พ้นโทษและ อาสาสมัคร 3.การติดตามและประเมิน พฤติกรรมรายบุคคล	1.ผู้เข้าร่วมโครงการไม่ น้อยกว่า 200 คน 2. มีการติดตาม พฤติกรรมรายบุคคล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมาย	1.ผู้เข้าร่วมสามารถ ปรับตัวและดำรงชีวิต ในสังคมได้ดีขึ้น 2.อัตราการกระทำผิด ซ้ำลดลง	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 200 คน	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 200 คน	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 200 คน	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 200 คน	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 200 คน	200,000 บาท / ปี	1.สำนักงานคุม ประพฤติจังหวัด พะเยา 2.สำนักงานพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพะเยา 3.สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด พะเยา 4.โรงพยาบาล พะเยา และ โรงพยาบาลชุมชน 5.โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ตำบล (รพ.สต.) 6.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
												7.สำนักงาน ยุติธรรมจังหวัด พะเยา 8.สภาองค์กรชุมชน ตำบล 9.เครือข่าย อาสาสมัครคุม ประพฤติ
ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การพัฒนาอาชีพ และความมั่นคง ทางรายได้ ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การสร้างสังคมไม่ ติตรา ยุทธศาสตร์ที่ 7 : การพัฒนากลไก เครือข่ายและ การบูรณาการ	โครงการฝึก อาชีพและ ส่งเสริมการมี งานทำ	1.เพื่อพัฒนาทักษะ อาชีพให้แก่ผู้พ้น โทษและผู้ถูกคุม ความประพฤติ 2.เพื่อสร้างโอกาส ในการประกอบ อาชีพและมีรายได้ที่ มั่นคง 3.เพื่อส่งเสริมการ รวมกลุ่มอาชีพใน ชุมชน	1.อบรมอาชีพพระยะสั้นและ ช่างฝีมือ 2.สนับสนุนการเข้าถึง ตลาดแรงงานและธุรกิจชุมชน 3.จัดตั้งกลุ่มอาชีพต้นแบบใน แต่ละอำเภอ	1. ผู้เข้ารับการอบรม ไม่น้อยกว่า 150 คน 2.เกิดกลุ่มอาชีพ ต้นแบบไม่น้อยกว่า 3 กลุ่ม	1.ผู้เข้าร่วมมีทักษะ อาชีพและสามารถ สร้างรายได้ได้จริง 2.ผู้เข้าร่วมมีคุณภาพ ชีวิตและความมั่นคง ทางรายได้ดีขึ้น	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 150 คน	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 150 คน	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 150 คน	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 150 คน	1.ผู้พ้นโทษ 2.ผู้ถูกคุม ความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 150 คน	300,000 บาท/ปี	1.สำนักงานพัฒนา ฝีมือแรงงานจังหวัด พะเยา 2.สำนักงานจัดทา งานจังหวัดพะเยา 3.สำนักงานพัฒนา ชุมชนจังหวัด พะเยา 4.สำนักงานคุม ประพฤติจังหวัด พะเยา 5.องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพะเยา 6.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 7.สำนักงานเกษตร จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
												8.สถาบันการศึกษา และวิทยาลัย อาชีวศึกษา 9.ธนาคารเพื่อ การเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) 10.ภาคเอกชนและ สถานประกอบการ ในพื้นที่
ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การเสริมสร้าง ศักยภาพ อาสาสมัคร ชุมชน ประเพณี ยุทธศาสตร์ที่ 7 : การพัฒนากลไก เครือข่ายและ การบูรณาการ	โครงการเสริม ศักยภาพ อาสาสมัคร ชุมชน ประเพณี	1.เพื่อพัฒนา ศักยภาพ อาสาสมัคร ชุมชน ประเพณีให้มีความรู้ และทักษะในการ ปฏิบัติงาน 2.เพื่อเสริมสร้าง ระบบสนับสนุนการ ทำงานในพื้นที่ 3.เพื่อสร้าง เครือข่ายการ ทำงานร่วมกันอย่าง ต่อเนื่อง	1. จัดอบรมสัมมนาและพัฒนา ทักษะอาสาสมัคร 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างอาสาสมัคร 3.สนับสนุนระบบความ ปลอดภัยในการลงพื้นที่	1.อาสาสมัครเข้าร่วม อบรมไม่น้อยกว่า 100 คน 2.จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี	1.อาสาสมัครมีความรู้ และความมั่นใจในการ ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น 2.เกิดเครือข่ายการ ทำงานร่วมกันอย่างมี ประสิทธิภาพ	1. อาสาสมัคร ชุม ประเพณี 2.ภาคี เครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง จำนวน ประมาณ 100 คน	1. อาสาสมัคร ชุม ประเพณี 2.ภาคี เครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง จำนวน ประมาณ 100 คน	1. อาสาสมัคร ชุม ประเพณี 2.ภาคี เครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง จำนวน ประมาณ 100 คน	1. อาสาสมัคร ชุม ประเพณี 2.ภาคี เครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง จำนวน ประมาณ 100 คน	1. อาสาสมัคร ชุม ประเพณี 2.ภาคี เครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง จำนวน ประมาณ 100 คน	180,000 บาท/ ปี	1.สำนักงานคุม ประพฤติจังหวัด พะเยา 2.กรมคุมประพฤติ 3.สำนักงาน ยุติธรรมจังหวัด พะเยา 4.สำนักงานพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพะเยา 5.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 6.สถาบันการศึกษา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
												7.ภาคประชาสังคม และองค์กร สาธารณประโยชน์ 8.เครือข่าย อาสาสมัครคุม ประพฤติระดับ อำเภอและจังหวัด
1.ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การสร้างสังคม ไม่ตีตรา 2.ยุทธศาสตร์ที่ 7 : การพัฒนากลไก เครือข่ายและ การบูรณาการ	โครงการบูรณา การเครือข่าย ชุมชน	1.เพื่อสร้างความ ร่วมมือระหว่าง หน่วยงานและภาคี เครือข่ายในการ ดูแลผู้พ้นโทษและผู้ ถูกคุมความ ประพฤติ 2.เพื่อพัฒนาระบบ การประสานงาน และการส่งต่อใน ระดับพื้นที่ 3.เพื่อเสริมสร้าง กลไกเครือข่าย ชุมชนให้เข้มแข็ง	1.ประสานความร่วมมือกับ สำนักงานคุมประพฤติ อปท. โรงเรียน และโรงพยาบาล 2.จัดประชุมเครือข่ายระดับ อำเภอ 3.พัฒนาเครือข่าย Smart อ.ส.ค. ในทุกอำเภอ	1.มีหน่วยงานและภาคี เครือข่ายเข้าร่วมไม่ น้อยกว่า 30 หน่วยงาน 2.เกิดเครือข่าย Smart อ.ส.ค. ครบทุก อำเภอ	1.หน่วยงานในพื้นที่มี การบูรณาการการ ทำงานร่วมกันอย่าง เป็นระบบ 2.ผู้พ้นโทษและผู้ถูก คุมความประพฤติ ได้รับการช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่อง	1. หน่วยงาน ภาครัฐ 2.องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น 3. อาสาสมัคร คุม ประพฤติ 4.ผู้พ้นโทษ และผู้ถูก คุมความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 300 คน	1. หน่วยงาน ภาครัฐ 2.องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น 3. อาสาสมัคร คุม ประพฤติ 4.ผู้พ้นโทษ และผู้ถูก คุมความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 300 คน	1. หน่วยงาน ภาครัฐ 2.องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น 3. อาสาสมัคร คุม ประพฤติ 4.ผู้พ้นโทษ และผู้ถูก คุมความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 300 คน	1. หน่วยงาน ภาครัฐ 2.องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น 3. อาสาสมัคร คุม ประพฤติ 4.ผู้พ้นโทษ และผู้ถูก คุมความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 300 คน	1. หน่วยงาน ภาครัฐ 2.องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น 3. อาสาสมัคร คุม ประพฤติ 4.ผู้พ้นโทษ และผู้ถูก คุมความ ประพฤติ จำนวน ประมาณ 300 คน	250,000 บาท / ปี	1.สำนักงานจังหวัด พะเยา 2.สำนักงานคุม ประพฤติจังหวัด พะเยา 3.สำนักงานพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพะเยา 4.สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด พะเยา 5.องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพะเยา 6.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
												7.สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัด พะเยา 8.โรงเรียน โรงพยาบาล และ หน่วยงานในพื้นที่ 9.สภาองค์กรชุมชน ตำบล 10.เครือข่ายภาค ประชาสังคม 11.เครือข่าย Smart อ.ส.ค. ระดับอำเภอและ จังหวัด

5.กลุ่มเครือข่ายเยาวชนและครอบครัว

เป้าหมาย (Goal)

1. ครอบครัวและชุมชนเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้
2. เด็กและเยาวชนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและสิทธิประโยชน์อย่างเท่าเทียม
3. ลดปัญหาสังคม เช่น ความรุนแรงในครอบครัว การใช้สารเสพติด และความยากจน
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานรัฐ-เอกชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ครอบครัวเข้มแข็ง เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เข้าถึงสิทธิ และเติบโตอย่างปลอดภัย โดยชุมชนเป็นกลไกหลักในการดูแลและพัฒนา”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนากลไกการทำงานระดับจังหวัด
- ยุทธศาสตร์ที่ 2: เสริมศักยภาพครอบครัวและชุมชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3: เพิ่มการเข้าถึงสิทธิและบริการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 1: บูรณาการทรัพยากรและแหล่งทุน

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
1.ยุทธศาสตร์ที่ 1	1.โครงการ พัฒนา เครือข่ายและ กลไกชุมชน	1. เพื่อพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ เครือข่ายภาคีใน ชุมชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะในการ ดำเนินงานด้านเด็ก เยาวชน และ ครอบครัวอย่างมี ประสิทธิภาพ 2. เพื่อสร้างและ พัฒนากลไกความ ร่วมมือระหว่าง หน่วยงานและภาคี เครือข่ายในระดับ พื้นที่ให้เกิดการบูร ณาการทำงาน ร่วมกันอย่างเป็น ระบบ 3. เพื่อส่งเสริมให้ ชุมชนมีส่วนร่วมใน การดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพ ชีวิตเด็ก เยาวชน	- จัดตั้งคณะทำงาน ระดับตำบล - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เครือข่าย - พัฒนาศักยภาพแกน นำชุมชน ระบบพี่เลี้ยงพื้นที่ ต้นแบบ	เกิดการจัดกิจกรรม พัฒนาเครือข่ายอย่าง ต่อเนื่อง มีภาคีเข้าร่วม และเกิดการขับเคลื่อน งานในพื้นที่	เครือข่ายมีความเข้มแข็ง เกิดการบูรณาการความ ร่วมมือ และสามารถ ขับเคลื่อนการดูแลเด็ก เยาวชน และครอบครัว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้ง 9 อำเภอ	เชื่อมโยง เครือข่าย คนทำงาน ด้านเด็ก เยาวชน	เกิดภาคี ความ ร่วมมือจาก ภาคส่วน อื่นๆ	เสริม ศักยภาพ กลไกการ ทำงาน ชุมชน	เกิดพื้นที่ เรียนรู้ ตำบล ต้นแบบ	ขยาย ความ ร่วมมือ ภาคีใน พื้นที่	1,000,000 (บาท)	พมจ.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		และครอบครัวอย่าง เข้มแข็ง										
2.ยุทธศาสตร์ที่ 2	1.โครงการ											
3.ยุทธศาสตร์ที่ 3	1.โครงการ พัฒนาทักษะ ครอบครัว	1. เพื่อส่งเสริม และพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ รวมถึง ทักษะในการดูแล สมาชิกในครอบครัว อย่างเหมาะสม 2. เพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี ภายในครอบครัว และส่งเสริมการ สื่อสารที่สร้างสรรค์ ระหว่างสมาชิกใน ครอบครัว 3. เพื่อพัฒนา ศักยภาพครอบครัว ให้สามารถดูแล แก้ไขปัญหา และ ปรับตัวต่อ สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็ง	- อบรมทักษะการเลี้ยง ดูเด็กเชิงบวก - โรงเรียนพ่อแม่ / โรงเรียนครอบครัว - กิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ใน ครอบครัว	1 จัดกิจกรรมพัฒนา ทักษะครอบครัว 50 ครอบครัว 2 ครอบครัว กลุ่มเป้าหมายได้รับ การพัฒนาและ เสริมสร้างทักษะ 3. มีการติดตามผลใน การจัดกิจกรรม	1 ครอบครัวมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในการดูแลสมาชิกใน ครอบครัวเพิ่มขึ้น 2 สมาชิกในครอบครัวมี การสื่อสารและสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มากขึ้น 3 ครอบครัวสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน การแก้ไขปัญหาและ จัดการสถานการณ์ ภายในครอบครัวได้อย่าง เหมาะสม 4 ครอบครัวมีความ เข้มแข็ง สามารถพึ่งพา ตนเอง และสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การพัฒนาเด็กและ เยาวชนได้	พัฒนา ทักษะ ครอบครัว ต้นแบบ	ขยายการมี ส่วนร่วม ของ ครอบครัว	เสริม ศักยภาพ การดูแล เด็กและ เยาวชน	สร้าง เครือข่าย ครอบครัว เข้มแข็ง	เกิด ครอบครัว ต้นแบบที่ พึ่งพา ตนเองได้	1,000,000 (บาท)	พมจ.
4.ยุทธศาสตร์ที่ 4	1.โครงการ ป้องกันภัย ออนไลน์และ	1. เพื่อส่งเสริม ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้สื่อ ดิจิทัลอย่าง	อบรมรู้เท่าทันสื่อและ ภัยออนไลน์	1. จัดกิจกรรมอบรม/ ให้ความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันภัยออนไลน์	1. ผู้เข้าร่วมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภัย ออนไลน์และสามารถ ป้องกันตนเองจากภัย	สร้าง ความรู้ พื้นฐาน	พัฒนา ทักษะการ ใช้สื่อดิจิทัล	เสริม ทักษะการ รู้เท่าทัน สื่อดิจิทัล	ขยาย เครือข่าย การเฝ้า	เกิด ต้นแบบ ชุมชน ดิจิทัล	1,000,000 (บาท)	พมจ.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
	พัฒนาทักษะ ดิจิทัล	ปลอดภัยและ สร้างสรรค์ 2. เพื่อพัฒนา ทักษะในการ ป้องกันตนเองจาก ภัยคุกคามออนไลน์ การหลอกลวงทาง ไซเบอร์ และการใช้ ข้อมูลส่วนบุคคล อย่างเหมาะสม 3. เพื่อเสริมสร้าง ทักษะดิจิทัลให้เด็ก เยาวชน และ ครอบครัวสามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการ เรียนรู้ การ ดำรงชีวิต และการ พัฒนาตนเองได้ อย่างมี ประสิทธิภาพและ ปลอดภัย		และทักษะดิจิทัล จำนวน 5 ครั้ง 2. เด็ก เยาวชน ผู้ปกครอง และ ประชาชนเข้าร่วม กิจกรรม จำนวน 50 คน 3. ผู้เข้าร่วมผ่านการ ประเมินความรู้ความ เข้าใจหลังการอบรมไม่ น้อยกว่าร้อยละ 70 4. มีการเผยแพร่สื่อ ประชาสัมพันธ์/องค์ ความรู้ด้านความ ปลอดภัยออนไลน์ จำนวน 2 ช่องทาง/ ครั้ง	คุกคามทางไซเบอร์ได้ดี ขึ้น 2. ผู้เข้าร่วมสามารถใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลอย่าง สร้างสรรค์ ปลอดภัย และเหมาะสม 3. เด็ก เยาวชน และ ครอบครัวมีทักษะในการ รู้เท่าทันสื่อและข้อมูล ข่าวสารบนโลกออนไลน์ เพิ่มขึ้น	ด้านภัย ออนไลน์	อย่าง ปลอดภัย		ระวังภัย ออนไลน์	ปลอดภัย และ สร้างสรรค์		
5.ยุทธศาสตร์ที่ 5	1.โครงการ ระบบคุ้มครอง เด็กและ ครอบครัว	1. เพื่อพัฒนาและ เสริมสร้างระบบ การคุ้มครองเด็ก และครอบครัวให้มี ประสิทธิภาพ	- จัดตั้งทีมสหวิชาชีพ ระดับตำบล/อำเภอ - พัฒนาระบบส่งต่อ ช่วยเหลือ (Case Referral)	1. จัดกิจกรรม ประชุม/อบรม/พัฒนา ศักยภาพด้านระบบ คุ้มครองเด็กและ	1. เด็กและครอบครัว ได้รับการคุ้มครอง ดูแล และเข้าถึงบริการ ช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และทันทั่วถึง	พัฒนา ระบบเฝ้า ระวังและ คัดกรอง	เสริม ศักยภาพ คณะทำงาน คุ้มครอง เด็ก	ขยายการ ช่วยเหลือ ครอบครัว กลุ่ม เปราะบาง	พัฒนา การบูร ณาการ เครือข่าย ในพื้นที่	เกิดระบบ คุ้มครอง เด็กและ ครอบครัว	1,000,000 (บาท)	พมจ.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		ครอบคลุม และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง 2. เพื่อส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ป้องกันช่วยเหลือ และคุ้มครองเด็กและครอบครัวที่ประสบปัญหาหรืออยู่ในภาวะเปราะบาง 3. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเด็ก ครอบครัว และชุมชนให้สามารถป้องกัน แก้ไขปัญหา และดูแลคุ้มครองกันเองได้อย่างเข้มแข็ง	จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเด็กและครอบครัวระบบเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว	ครอบครัว จำนวน 2 ครั้ง 2. เด็ก ครอบครัว และภาคีเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน 3. ครอบครัวกลุ่มเปราะบางหรือกลุ่มเสี่ยงได้รับการดูแลช่วยเหลือ และติดตามจำนวน 25ครอบครัว/ราย 3. มีการลงพื้นที่เฝ้าระวัง ติดตาม และให้ความช่วยเหลือจำนวน 3 ครั้ง 4. มีการจัดตั้งหรือพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กและครอบครัวในพื้นที่จำนวน 10 พื้นที่ตำบลต้นแบบ	2. ภาคีเครือข่ายมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานด้านการคุ้มครองเด็กและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. เกิดระบบการเฝ้าระวังและประสานความช่วยเหลือที่มีความเข้มแข็งและเป็นรูปธรรมในระดับพื้นที่ 4. ชุมชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกัน เฝ้าระวัง และคุ้มครองเด็กและครอบครัวมากขึ้น 5. เด็กและครอบครัวมีคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง					ที่เข้มแข็งและยั่งยืน		

6.กลุ่มเครือข่ายสมาคมชีวิตที่ปลอดภัย

เป้าหมาย (Goal)

สร้างชุมชนและสังคมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน โดยเด็ก ผู้สูงอายุ และสตรีเข้าถึงสิทธิพื้นฐาน มีความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน และมีระบบเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สังคมปลอดภัย เคารพสิทธิ มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาความรู้และทักษะด้านสิทธิและความปลอดภัยให้ประชาชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 2: สร้างพื้นที่ชุมชนปลอดภัยและระบบเตรียมพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉิน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3: บูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย
- ยุทธศาสตร์ที่ 4: ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมด้านความปลอดภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 5: พัฒนาศักยภาพองค์กรและสมาชิก

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
1. ยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาความรู้และทักษะด้านสิทธิและความปลอดภัยให้ประชาชน	1.โครงการฟื้นฟูเยียวยาและเสริมพลังเด็ก-เยาวชนที่เผชิญปัญหา ในครอบครัว ชุมชน สังคม	1.เพื่อให้เด็กเยาวชนมีสภาพจิตใจที่ดีขึ้นหลังจากเผชิญปัญหาในครอบครัว 2.เพื่อให้เด็กมีความปลอดภัย	1.) การฟื้นฟูทางจิตใจและสร้างความปลอดภัย (Healing & Safety) (ก่อนจะไปถึงการพัฒนาทักษะ เด็กจำเป็นต้องรู้สึก ว่า "พื้นที่นี้ปลอดภัย" และ "เขามีคุณค่า")	1.จำนวนเด็กเยาวชนในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ (อ.เชียงคำ ,อ.อุซางและอ.จุน) จำนวน 200 คน	1.เด็กเยาวชนที่มีพื้นที่ปลอดภัยที่เป็นเกราะป้องกันตัวเองในยามที่มีปัญหา	100คน -อบรมรุ่นที่ 1	100 คน -อบรมรุ่นที่ 2	100 คน -อบรมรุ่นที่ 3	100 คน -อบรมรุ่นที่ 4	100 คน -อบรมรุ่นที่ 5	325,000	-โรงเรียน -อปท..ในพื้นที่ -พมจ. -บ้านพักเด็กฯ -โรงพยาบาล (งาน
						ติดตามหลังอบรม	ติดตามหลังอบรม จำนวน 4 ครั้ง	ติดตามหลังอบรม จำนวน 4 ครั้ง	ติดตามหลังอบรม จำนวน 4 ครั้ง	ติดตามหลังอบรม จำนวน 4 ครั้ง		

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		และมีคุณค่าต่อสังคม	1.1กิจกรรม Check-in & Safe Space: ใช้กิจกรรมสุนทรียสนทนา หรือ ศิลปะบำบัด (Art Therapy) ง่ายๆ เช่น การวาดภาพระบายสี ความรู้สึก เพื่อให้เด็กได้ระบายสิ่งที่ค้างคาใจโดยไม่ต้องใช้คำพูด 1.2 กลุ่มประคับประคอง (Support Group): ให้เด็กที่มีประสบการณ์คล้ายกันได้มานั่งคุยกัน เพื่อให้เขาารู้สึกว่า "เขาไม่ได้ตัวคนเดียว" โดยมีพี่เลี้ยงหรือนักจิตวิทยาคอยดูแลทิศทาง 2.) การสร้างพลังบวก ด้วยกระบวนการ MI (Motivational Interviewing) ใช้หลักการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เด็กอยากเปลี่ยนแปลงตัวเองจากภายใน	2. จำนวนเด็กเยาวชน ที่ในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ(อ.เชียงคำ ,อ.ภูซาง และอ.จุน) จำนวน 300 คน มีสภาพจิตใจที่ดีขึ้น(ปรับเปลี่ยนตัวเอง -เห็นคุณค่าในตัวเอง)	2.เด็กเยาวชน มีสภาพจิตใจที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าในตัวเองมากขึ้น	จำนวน 4 ครั้ง						สุขภาพจิต) 3 อำเภอ -รพ.สต.ในพื้นที่ -ทีมสหวิชาชีพ อ.เชียงคำ ภูซางและอำเภอจุน -ปกครองอำเภอเชียงคำ ภูซางและอำเภอจุน -ผู้นำชุมชน 3 อำเภอ -สพป.พะเยาเขต 2 -สพม.พะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			4.1 Workshop ระยะสั้น: เช่น การทำอาหาร, งานฝีมือ DIY, หรือพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล (เช่น การตัดต่อวิดีโอสั้น) 4.2 กิจกรรมอาสา/จิตอาสา: ให้เด็กได้ลงเป็นผู้ให้บ้าง เพื่อเปลี่ยนบทบาทจาก "ผู้ถูกกระทำ" เป็น "ผู้ที่มีพลังในการช่วยเหลือผู้อื่น" 5.โครงการอบรมความปลอดภัยใน ชีวิตประจำวันของกลุ่มเปราะบาง (เด็ก-เยาวชน) -ภัยทางสังคม -ภัยพิบัติ (แผ่นดินไหว น้ำท่วม) -PM 2.5 -NCD 6. การจัดทำสื่อความรู้ (คู่มือ/คลิป/ Infographic)									
	2.โครงการพัฒนาศักยภาพ	1.เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็ก	1. อบรมให้ความรู้เด็กเยาวชน เพื่อให้เป็นคนดี	1. จำนวนเด็กเยาวชน ในพื้นที่	1. เด็กเยาวชนเห็น	100คน	110 คน -อบรมรุ่นที่ 2	120 คน -อบรมรุ่นที่ 3	120 คน อบรมรุ่นที่ 4	120 คน -อบรมรุ่นที่ 5	450,000	

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			-เด็กเยาวชนทำคลิปลีวีดีโอ การทำความดี และนำมา ลง -ประกวดผลงานผ่านการ ให้คะแนน			-ถอดบทเรียน กระบวนการ ทำงาน 1 ครั้ง	-ถอดบทเรียน กระบวนการ ทำงาน 1 ครั้ง	ถอดบทเรียน กระบวนการ ทำงาน 1 ครั้ง	ถอดบทเรียน กระบวนการ ทำงาน 1 ครั้ง	ถอดบทเรียน กระบวนการ ทำงาน 1 ครั้ง		
2.ยุทธศาสตร์ ที่ 2: สร้าง พื้นที่ชุมชน ปลอดภัยและ ระบบ เตรียมพร้อม รับมือภาวะ ฉุกเฉิน	1.โครงการ "ชุมชนตื่นรู้ ช่วยเหลือปลอดภัย (Smart & Safe Community Network)" ในสถานะ ปัจจุบันที่ภัย ภัยและภาวะ ฉุกเฉิน (ทั้งจาก ภัยธรรมชาติ ความรุนแรง หรือวิกฤต สุขภาพ) สามารถเกิดขึ้น ได้ทุกเมื่อ ชุมชน ที่เข้มแข็งที่สุด ไม่ใช่ชุมชนที่มี อุปกรณ์ทันสมัย	1.เพื่อให้เกิด "พื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone)" ที่มีจุดเช็คอิน และอุปกรณ์ พื้นฐานพร้อมใช้ งาน 2.เพื่อจัดทำ "แผนที่ความ เสี่ยงชุมชน" แบบมีส่วนร่วม 3.เพื่อให้คนใน ชุมชนทุกวัย (โดยเฉพาะเด็ก และผู้สูงอายุ) มี ทักษะการเอาตัว รอดพื้นฐาน	เฟสที่ 1: การสำรวจและ วางระบบ (Mapping & Setup) -กิจกรรม "เดินเท้าส่อง จุดเสี่ยง": ชวน อาสาสมัครและเด็กๆ ใน พื้นที่ เดินสำรวจชุมชน เพื่อทำ Interactive Map ระบุดอันตราย (เช่น จุดอับสายตา, ทาง ระบายน้ำ) และจุด ปลอดภัย (บ้านที่สามารถ ขอความช่วยเหลือได้) -จัดตั้ง "ตู้ปลอดภัย ชุมชน" (First-Aid Hub): ติดตั้งกล่อง อุปกรณ์ฉุกเฉินพื้นฐานใน จุดที่คนพลุกพล่าน พร้อม	1.จำนวนพื้นที่ ปลอดภัย เพื่อให้ เด็กเยาวชนใช้ ป้องกัน หรือ แก้ไขปัญหาของ ตัวเอง . 2. จำนวนเด็ก เยาวชนที่ใช้พื้นที่ ปลอดภัยในการ แก้ไขปัญหา	1.เด็กเยาวชน มีพื้นที่ ปลอดภัยใน ชุมชน เพื่อ ป้องกันตัวเอง โดยไม่เกิด ปัญหา 2.เด็กเยาวชน สามารถแก้ไข ปัญหาด้วย ตัวเองได้	100 คน	100 คน	100 คน	100 คน	100 คน	345,000	โรงเรียน -อปท..ใน พื้นที่ -พมจ. -บ้านพักเด็กฯ -โรงพยาบาล (งาน สุขภาพจิต) 3 อำเภอ -รพ.สต.ใน พื้นที่ -ทีมสห วิชาชีพ อ. เชียงคำ ภูซาง และอำเภอจุน -ปกครอง อำเภอเชียง คำ ภูซางและ อำเภอจุน -ผู้นำชุมชน 3 อำเภอ

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
	ที่สุด แต่คือ ชุมชนที่ "สื่อสารกันไว รู้ หน้าที่ และมี พื้นที่ปลอดภัยที่ ทุกคนเข้าถึงได้" โครงการนี้จึง มุ่งเน้นการสร้าง ระบบนิเวศความ ปลอดภัยที่เริ่ม จากคนในพื้นที่ เอง		เบอร์ดิตต่อตัววันที่ ตัวหนังสือใหญ่ชัดเจน เฟสที่ 2: การเสริมทักษะ แบบลงมือทำ (Skill Building) -Workshop "5 นาที เอาตัวรอด": ฝึกทักษะที่ ใช้ได้จริง เช่น การปฐม พยาบาลเบื้องต้น (CPR/Choking), วิธีแจ้ง เหตุฉุกเฉินให้ชัดเจน, และการใช้อุปกรณ์ แจ้งเหตุ -ซ้อมแผนฉุกเฉินแบบ Table-top: ไม่ต้องซ้อม ใหญ่โต แต่ใช้การจำลอง สถานการณ์บนโมเดล จำลอง เพื่อให้แกนนำ ชุมชนรู้ว่า "ถ้าเกิดเหตุ A ใครต้องทำหน้าที่ B" เฟสที่ 3: ระบบการ สื่อสาร (Communication)									-สพป.พะเยา เขต 2 -สพม.พะเยา -ผู้แทนเด็ก แกนนำ

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
3.ยุทธศาสตร์ ที่ 3: บูรณา การความ ร่วมมือกับภาคี เครือข่าย	1.โครงการสร้าง ความร่วมมือกับ ภาคีเครือข่าย เพื่อแก้ไขปัญหา เด็กอย่างมีส่วน ร่วม	เพื่อร่วมกันหา แนวทางแก้ไข ปัญหาเด็ก เยาวชนในพื้นที่ ร่วมกับภาคี เครือข่าย	1.)กิจกรรม "สภากาแฟ: จิตกาแฟแชร์ลิตี" (Safety Coffee Talk) ลดความเป็นทางการลง เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ แท้จริง -รูปแบบ: จัดวงคุยที่ไม่ใช่นั่ง เรียงหน้ากระดาน แต่จัดเป็นโต๊ะกลมเล็กๆ ตามร้านกาแฟหรือได้ต้นไม้นั้นที่ว่าการอำเภอ -การลงมือทำ: ชวนคุยเรื่อง สิทธิพื้นฐานที่ชาวบ้านควรได้รับ (เช่น สิทธิการถูกคุ้มครองจากความรุนแรง) โดยใช้ "Case Study" สั้นๆ มาคุยกันว่า "ถ้าเกิดเหตุแบบนี้ในตำบลเรา ใครจะช่วยเป็นคนแรก?" 2.)กิจกรรม "Design Thinking: อดรอยรั้วอำเภอเรา" ใช้	จำนวน 75 คน (อำเภอละ 25 คน) 1.จำนวนภาคีที่เข้าร่วมสร้าง ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา เด็กเยาวชน 2.เกิดกลไกการทำงานเป็น รูปธรรมอำเภอละ 1 กลไก (บูรณาการกับกลไกเดิมที่มีอยู่คือทีมสหวิชาชีพระดับอำเภอ)	1.ภาคีเครือข่ายเกิด ความร่วมมือในการแก้ไข ปัญหาเด็กเยาวชน 2.มีโมเดลต้นแบบที่ดีในการทำงาน และแนวทางการขยายผล	75 คน	75 คน	75 คน	75 คน	75 คน	115,000	โรงเรียน -อปท..ในพื้นที่ -พมจ. -บ้านพักเด็กฯ -โรงพยาบาล (งาน สุขภาพจิต) 3 อำเภอ -รพ.สต.ในพื้นที่ -ทีมสหวิชาชีพ อ. เชียงคำ ภูซาง และอำเภอจุน -ปกครอง อำเภอเชียงคำ ภูซางและ อำเภอจุน -ผู้นำชุมชน 3 อำเภอ -สพป.พะเยา เขต 2 -สพม.พะเยา -ผู้แทนเด็ก แกนนำ

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
4.ยุทธศาสตร์ ที่ 4: ส่งเสริม งานวิจัยและ นวัตกรรมด้าน ความ ปลอดภัย	1.โครงการวิจัย และพัฒนาให้ เกิดพื้นที่ ปลอดภัยสำหรับ เด็กเยาวชน	เพื่อค้นหาพื้นที่ ปลอดภัยสำหรับ เด็กเยาวชน	1. กิจกรรม "Mapping the Pulse of Safety" (วิจัยด้วยแผนที่ ความรู้สึกรู้สึก)ใช้เครื่องมือ งานวิจัยเชิงพื้นที่ (GIS) แบบเข้าใจง่าย -กิจกรรม: ให้คนในพื้นที่ เดินสำรวจชุมชนแล้วใช้ สติ๊กเกอร์ 3 สี (เขียว- ปลอดภัย, เหลือง-ควร เฝ้าระวัง, แดง-อันตราย) ปักหมุดลงบนแผนที่ ขนาดใหญ่ของหมู่บ้าน เพื่อดูว่าในหมู่บ้านมีพื้นที่ ไหนที่ควรพัฒนา 2.)กิจกรรม "Innovation Pitching: นวัตกรรม ป้องกันภัยจากไอเดีย ชาวบ้าน"ส่งเสริมให้คน ในพื้นที่เป็นนักวิจัยเอง	จำนวน 500 คน 1.จำนวน "แผนที่ ความปลอดภัยดิจิทัล (Digital Safety Map)" ที่อัปเดต 2. จำนวน นวัตกรรม ที่ใช้ สำหรับป้องกัน ภัยสำหรับเด็ก เยาวชน 3.จำนวน นวัตกรรมที่เป็น คู่มือเอาตัวรอด ฉบับชุมชน" ที่ เป็นภาษาถิ่น และมีรูปภาพ เข้าใจง่าย แจกจ่ายให้ทุก ครัวเรือน	1.เกิดแผนที่ ความ ปลอดภัย สำหรับเด็ก เยาวชน ที่ ผ่านการ พัฒนาจากทุก ภาคส่วน 2. เกิด นวัตกรรมใน ชุมชน เพื่อ เป็นพื้นที่ ปลอดภัย สำหรับเด็ก เยาวชน หลากหลาย รูปแบบ เพื่อให้ นำไปใช้ใน การปรับตัวใน ชุมชน	100 คน	100 คน	100 คน	100 คน	100 คน	353,000	โรงเรียน -อปท..ใน พื้นที่ -พมจ. -บ้านพักเด็กฯ -โรงพยาบาล (งาน สุขภาพจิต) 3 อำเภอ -รพ.สต.ใน พื้นที่ -ทีมสห วิชาชีพ อ. เชียงคำ ภูซาง และอำเภอจุน -ปกครอง อำเภอเชียง คำ ภูซางและ อำเภอจุน -ผู้นำชุมชน 3 อำเภอ -สพป.พะเยา เขต 2 -สพม.พะเยา -ผู้แทนเด็ก แกนนำ

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			-กิจกรรม: จัดวงล้อมคุย "เรื่องเล่า...เกือบไม่ ปลอดภัย" เพื่อถอด บทเรียนว่า "ในอดีตเรา เคยรอดพ้นจากอันตราย มาได้อย่างไร" เพื่อใช้ เป็นแนวทางการสร้าง ความปลอดภัยจากภัย ธรรมชาติ หรือสิ่งต่างๆ ในชุมชน									
5.ยุทธศาสตร์ ที่ 5: พัฒนา ศักยภาพ องค์กรและ การสร้าง เครือข่าย	1.โครงการ พัฒนาศักยภาพ องค์กรและ เครือข่ายให้มี ความยั่งยืน	เพื่อพัฒนา ศักยภาพ คณะกรรมการที่ ขับเคลื่อนเรื่อง ปัญหาเด็ก เยาวชน	1. พัฒนาศักยภาพ คณะทำงาน ให้มีทักษะ เข้าถึงเด็กเยาวชน ได้ทุก สภาพ และแก้ไขปัญหา เด็กเยาวชนในพื้นที่ 2. ขยายเครือข่ายสมาชิก เพื่อให้สามารถเป็นตา สับปะรด วิเคราะห์เด็ก เยาวชนที่มีปัญหา และ สามารถนำปัญหามาร่วม กันวางแผนเพื่อหาแนว ทางแก้ไขปัญหา 3. ระดมทุนทรัพยากร จากหน่วยงาน ภาคเอกชน เพื่อแก้ไข	1.คณะกรรมการ จำนวน 100 คน (3 อำเภอคือภู ซาง เชียงคำและ อำเภอจุน)ที่มี ทักษะการเข้าใจ เข้าถึง เด็ก เยาวชน เพื่อ แก้ไขปัญหา 2. จำนวน สมาชิกเครือข่าย ที่เพิ่มขึ้น 3. จำนวน งบประมาณที่เข้า มาสนับสนุนงาน	1. เกิด เครือข่าย องค์กรที่มา ร่วมกันแก้ไข ปัญหาเด็ก เยาวชนใน พื้นที่มากขึ้น 2. เด็ก เยาวชนที่มี ปัญหา ได้รับ การช่วยเหลือ แก้ไข ไม่เกิด ปัญหาที่ รุนแรง	150 คน	150 คน	150 คน	150 คน	150 คน	220,000	โรงเรียน -อปท..ใน พื้นที่ -พมจ. -บ้านพักเด็กๆ -โรงพยาบาล (งาน สุขภาพจิต) 3 อำเภอ -รพ.สต.ใน พื้นที่ -ทีมสห วิชาชีพ อ. เชียงคำ ภูซาง และอำเภอจุน

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			ปัญหาเด็กเยาวชนในพื้นที่	แก้ไขปัญหาเด็ก เยาวชนในพื้นที่								-ปกครอง อำเภอเขียง คำ ภูซางและ อำเภอจุน -ผู้นำชุมชน 3 อำเภอ -สพ.พะเยา เขต 2 -สพม.พะเยา -ผู้แทนเด็ก แกนนำ

6.กลุ่ม เครือข่ายแม่หญิงพะเยา

เป้าหมาย (Goal)

1. ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนอย่างน้อย 50%
2. เสริมสร้างเครือข่ายแม่หญิงพะเยาให้เข้มแข็ง ครอบคลุมทุกพื้นที่
3. กลุ่มเปราะบางได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและทั่วถึง
4. ส่งเสริมบทบาทสตรีในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน
5. พัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สังคมดี สตรีเด่น ปลอดภัย ความรุนแรง ครอบครัวยุติธรรมอย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายแม่หญิงพะเยา
- ยุทธศาสตร์ที่ 2: ป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3: คุ้มครองและช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง
- ยุทธศาสตร์ที่ 4: สร้างการมีส่วนร่วมและเครือข่ายความร่วมมือ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5: ส่งเสริมสังคมเข้มแข็งและครอบครัวอบอุ่น

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้าง ศักยภาพ เครือข่ายแม่หญิง พะเยา	โครงการอบรม ผู้นำสตรีและ จิตอาสา	1.เพื่อพัฒนา ศักยภาพผู้นำสตรี และจิตอาสาใน ชุมชน 2.เพื่อเสริมทักษะ การทำงาน เครือข่ายและการ ช่วยเหลือ ประชาชน 3.เพื่อสร้างแกน นำสตรีในระดับ พื้นที่	1. จัดอบรมภาวะผู้นำสตรี 2.อบรมทักษะการทำงานจิตอาสา และการประสานงานชุมชน 3.ฝึกปฏิบัติการทำงานเป็นทีม และการวางแผนกิจกรรมชุมชน	1.ผู้นำสตรีและจิต อาสาเข้าร่วมไม่น้อย กว่า 80 คน 2.จัดอบรมไม่น้อยกว่า 2 รุ่น	1 ผู้เข้าร่วมมีความรู้ และทักษะการทำงาน ชุมชนเพิ่มขึ้น 2.เกิดแกนนำสตรีที่ สามารถดำเนินกิจกรรม ในพื้นที่ได้	ผู้นำสตรี จิตอาสา และสมาชิก เครือข่าย แม่หญิง พะเยา					120,000 บาท	1.สำนักงาน พัฒนาสังคม และความ มั่นคงของ มนุษย์จังหวัด พะเยา 2.องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น 3.สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัดพะเยา 4.สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดพะเยา
ยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้าง ศักยภาพ เครือข่ายแม่หญิง พะเยา	โครงการ เสริมสร้างพลัง เครือข่ายแม่ หญิงพะเยาสู่ การพัฒนา ชุมชน	1.เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การ ทำงานของ เครือข่าย 2.เพื่อพัฒนา ความร่วมมือ ระหว่างพื้นที่	1.จัดเวทีเสวนาและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2.นำเสนอผลงานต้นแบบของแต่ ละพื้นที่ 3. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ วางแผนร่วมกัน	2.สมาชิกเข้าร่วมไม่ น้อยกว่า 100 คน 3. จัดเวทีอย่างน้อยปี ละ 2 ครั้ง	1.เครือข่ายมีความ ร่วมมือเข้มแข็งขึ้น 2.เกิดแนวทางการ ทำงานร่วมกันในระดับ จังหวัด	สมาชิก เครือข่าย แม่หญิง พะเยา					80,000 บาท	1.องค์กร บริหารส่วน จังหวัดพะเยา 2.พัฒนา ชุมชนจังหวัด 3.องค์กรสตรี และภาค ประชาสังคม

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้าง ศักยภาพ เครือข่ายแม่หญิง พะเยา	โครงการ พัฒนาระบบ บริหารจัดการ เครือข่ายแม่ หญิงพะเยา	1.เพื่อพัฒนา ระบบบริหาร จัดการเครือข่าย 2.เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ประสานงาน	1. จัดทำฐานข้อมูลสมาชิก เครือข่าย 2. พัฒนาช่องทางสื่อสารออนไลน์ 3.ประชุมวางระบบการติดตาม งาน	1. มีฐานข้อมูลสมาชิก ครบทุกอำเภอ 2.มีช่องทางสื่อสาร กลางอย่างน้อย 1 ระบบ	การประสานงานรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมาก ขึ้น	คณะทำงาน เครือข่าย แม่หญิง พะเยา					100,000 บาท	1.อบจ.พะเยา 2.องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น 3.หน่วยงาน ด้านดิจิทัล ชุมชน
ยุทธศาสตร์ที่ 2: ป้องกันและแก้ไข ปัญหาความ รุนแรงใน ครอบครัวและ ชุมชน	โครงการเฝ้า ระวังความ รุนแรงใน ครอบครัวและ ชุมชน	1.เพื่อเฝ้าระวัง และป้องกัน ปัญหาความ รุนแรง 2.เพื่อสร้างระบบ ช่วยเหลือใน ชุมชน	1.อบรมเครือข่ายเฝ้าระวัง 2. ลงพื้นที่ติดตามกลุ่มเสี่ยง 3.ประชุมวิเคราะห์สถานการณ์ใน ชุมชน	1. มีทีมเฝ้าระวังครบ ทุกอำเภอ 2. ครีวเรือนกลุ่มเสี่ยง ได้รับการติดตามไม่ น้อยกว่า 100 ครัวเรือน	ชุมชนมีความตระหนัก ในการป้องกันความ รุนแรงเพิ่มขึ้น		ครอบครัว กลุ่มเสี่ยง สตรี เด็ก และ เยาวชน				150,000 บาท	1.พมจ.พะเยา 2.สถานีตำรวจ 3.โรงพยาบาล ส่งเสริม4. สุขภาพตำบล อปท.
ยุทธศาสตร์ที่ 2: ป้องกันและแก้ไข ปัญหาความ รุนแรงใน ครอบครัวและ ชุมชน	โครงการยุติ ความรุนแรง ในครอบครัว และคุ้มครอง สตรีและเด็ก	1.เพื่อสร้างการ รับรู้เรื่องสิทธิสตรี และเด็ก 2.เพื่อรณรงค์ลด ปัญหาความ รุนแรง	1.เดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์ 2.จัดนิทรรศการและเวทีเสวนา 3.ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์	1.ประชาชนเข้าร่วมไม่ น้อยกว่า 300 คน 2.ผลิตสื่อ ประชาสัมพันธ์ไม่น้อย กว่า 500 ชุด	ประชาชนมีความเข้าใจ เรื่องการป้องกันความ รุนแรงมากขึ้น		ประชาชน ทั่วไป สตรี เด็ก เยาวชน				500,000 บาท	1.บ้านพักเด็ก และครอบครัว จังหวัดพะเยา 2.สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัด 3.สถานศึกษา 4. อปท.
ยุทธศาสตร์ที่ 2: ป้องกันและแก้ไข ปัญหาความ	โครงการจัดตั้ง เครือข่ายจิต อาสาเฝ้าระวัง	1.เพื่อสร้างทีมเฝ้า ระวังในระดับ พื้นที่	1.คัดเลือกและอบรมจิตอาสา 2. จัดตั้งทีมประจำตำบล	1.มีทีมจิตอาสาครบ ทุกตำบลเป้าหมาย	ชุมชนมีระบบเฝ้าระวัง และช่วยเหลือที่เข้มแข็ง		จิตอาสา และผู้นำ ชุมชน				200,000 บาท	1. อปท. 2.พมจ. พะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
รุนแรงใน ครอบครัวและ ชุมชน	ปัญหาสังคม ระดับชุมชน	2.เพื่อช่วยเหลือผู้ ประสบปัญหา เบื้องต้น	3.ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านและติดตาม ปัญหา	2. จัดอาสาผ่านการ อบรมไม่น้อยกว่า 50 คน								3. รพ.สต.
ยุทธศาสตร์ที่ 3: คุ้มครองและ ช่วยเหลือกลุ่ม เปราะบาง	โครงการ ช่วยเหลือ เร่งด่วนกลุ่ม เปราะบาง	1. เพื่อช่วยเหลือผู้ ประสบปัญหา เร่งด่วน 2.เพื่อบรรเทา ความเดือดร้อน เบื้องต้น	1. จัดตั้งยังชีพและเครื่องอุปโภค บริโภค 2. ลงพื้นที่ช่วยเหลือฉุกเฉิน 3. ประสานหน่วยงานส่งต่อการ ช่วยเหลือ	ช่วยเหลือกลุ่ม เปราะบางไม่น้อยกว่า 150 ราย	ผู้ได้รับความช่วยเหลือ สามารถเข้าถึงบริการ ภาครัฐได้			ผู้สูงอายุ ผู้ พิการ เด็ก สตรี และ ผู้ด้อยโอกาส			200,000 บาท	1. พมจ. พะเยา 2. อบจ.พะเยา 3.เหล่ากาชาด จังหวัด 4.อปท.
ยุทธศาสตร์ที่ 3: คุ้มครองและ ช่วยเหลือกลุ่ม เปราะบาง	โครงการ พัฒนาระบบ แจ้งเหตุและ ส่งต่อการ ช่วยเหลือกลุ่ม เปราะบาง	1.เพื่อพัฒนา ระบบแจ้งเหตุ และส่งต่อ 2.เพื่อให้ผู้ประสบ ปัญหาเข้าถึง บริการรวดเร็ว	1. จัดตั้งช่องทางแจ้งเหตุ 2. พัฒนาระบบประสานงานส่ง ต่อ 3.อบรมผู้รับแจ้งเหตุ	1.มีช่องทางแจ้งเหตุ อย่างน้อย 2 ช่องทาง 2.ผู้ประสบปัญหา ได้รับการส่งต่อไม่น้อย กว่า 80%	ระบบช่วยเหลือมีความ รวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ			ประชาชน และกลุ่ม เปราะบาง			200,000 บาท	1.พมจ.พะเยา 2.โรงพยาบาล 3. สถานี ตำรวจ 4. อปท.
ยุทธศาสตร์ที่ 3: คุ้มครองและ ช่วยเหลือกลุ่ม เปราะบาง	โครงการ พัฒนาระบบ การให้ คำปรึกษาและ ดูแลด้านจิต สังคมในชุมชน	1.เพื่อฟื้นฟูสภาพ จิตใจผู้ประสบ ปัญหา 2.เพื่อให้ คำแนะนำด้าน สังคมและสิทธิ	1.จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา 2.จัดทีมให้คำปรึกษาเคลื่อนที่ 3.ประสานนักจิตวิทยาและนัก สังคมสงเคราะห์	1.เกิดศูนย์ให้ คำปรึกษา 9 ศูนย์ 9 อำเภอ 2.ผู้เข้ารับคำปรึกษาไม่ น้อยกว่า 100 ราย	ผู้รับบริการมีคุณภาพ ชีวิตและสภาพจิตใจดี ขึ้น			ผู้ประสบ ปัญหา ครอบครัว และกลุ่ม เปราะบาง			1,0000,000 บาท	1.โรงพยาบาล พะเยา 2.พมจ.พะเยา 3. หน่วยงาน สาธารณสุข 4. มหาวิทยาลัย พะเยา
ยุทธศาสตร์ที่ 4: สร้างการมีส่วน ร่วมและเครือข่าย ความร่วมมือ	โครงการ เสริมสร้าง ความร่วมมือ ระหว่าง	1.เพื่อสร้างความ ร่วมมือระหว่าง ภาคส่วน	1. จัดประชุมคณะทำงานและ หน่วยงานภาคีเครือข่าย ระดับจังหวัด	หน่วยงานเข้าร่วมไม่ น้อยกว่า 15 หน่วยงาน	เกิดความร่วมมือในการ ทำงานระดับจังหวัด				หน่วยงาน ภาครัฐและ ภาค ประชาชน		200,000 บาท	1.จังหวัด พะเยา 2.อบจ.พะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
	ภาครัฐและ เครือข่ายแม่ หญิงพะเยา	2.เพื่อบูรณาการ การช่วยเหลือ ประชาชน	- ประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และเครือข่ายแม่หญิงพะเยา - กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการบูรณาการความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนการทำงานเครือข่าย - นำเสนอผลการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ - แลกเปลี่ยนปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขร่วมกัน - สรุปข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนางานด้านสตรีครอบครัว และชุมชน 3. ลงพื้นที่ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายในระดับอำเภอ/ตำบล									3.พมจ.พะเยา 4.หน่วยงาน ภาครัฐทุกภาค ส่วน

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			- กิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์งานเครือข่ายในระดับจังหวัด 6. สรุปผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการ - ประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย - จัดทำรายงานเสนอหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง									
ยุทธศาสตร์ที่ 4: สร้างการมีส่วนร่วมและเครือข่ายความร่วมมือ	โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเครือข่ายแม่หญิงพะเยาในระดับจังหวัด”	เพื่อสร้างความสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเครือข่าย	1. เข้าร่วมประชุมและกิจกรรมสำคัญระดับจังหวัด - เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการและเวทีเครือข่ายด้านสตรีครอบครัว และสังคม - เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันสตรีสากล วันยุติความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก และกิจกรรมพัฒนาสังคมของจังหวัด	เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 6 ครั้งต่อปี	เครือข่ายมีบทบาทในระดับจังหวัดเพิ่มขึ้น				คณะทำงานและสมาชิกเครือข่าย		100,000 บาท	1.จังหวัดพะเยา 2.อบจ.พะเยา 3.ภาคประชาสังคม

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			การดำเนินกิจกรรม สาธารณะ - ร่วมจัดกิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมเพื่อสังคมใน ระดับจังหวัด 5. ประชุมสรุปบทเรียนและ วางแผนการดำเนินงาน เครือข่าย - สรุปผลการเข้าร่วม กิจกรรม - จัดทำข้อเสนอแนะและ แนวทางการพัฒนาการ ดำเนินงานเครือข่ายใน อนาคต									
ยุทธศาสตร์ที่ 4: สร้างการมีส่วน ร่วมและเครือข่าย ความร่วมมือ	โครงการขยาย และพัฒนา เครือข่ายแม่ หญิงพะเยา ระดับตำบล	เพื่อขยาย เครือข่าย ครอบคลุมทุก พื้นที่	1. สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ เป้าหมายในการขยาย เครือข่าย - สำรวจข้อมูลสตรี กลุ่ม องค์กร และผู้นำชุมชนใน แต่ละตำบล - คัดเลือกตำบลเป้าหมายใน การจัดตั้งหรือขยาย เครือข่ายแม่หญิงพะเยา	มีเครือข่ายเพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า 10 ตำบล	เครือข่ายมีความ เข้มแข็งและทำงาน ต่อเนื่อง				สตรีและ ผู้นำชุมชน ระดับตำบล		100,000 บาท	1.อปท. 2.พัฒนา ชุมชน 3.ผู้นำชุมชน

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 5: ส่งเสริมสังคม เข้มแข็งและ ครอบครัวอบอุ่น	โครงการ ส่งเสริม ครอบครัว อบอุ่นและ ชุมชนเข้มแข็ง	1.เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี ในครอบครัว 2.เพื่อส่งเสริม ครอบครัวเข้มแข็ง	1. จัดอบรมเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ในครอบครัว - อบรมเรื่องการสื่อสารเชิง บวกในครอบครัว - อบรมการสร้างความเข้าใจ ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุตรหลาน - ส่งเสริมการใช้เวลาร่วมกัน ในครอบครัว 2. จัดกิจกรรมค่ายครอบครัว สัมพันธ์ - กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกในครอบครัว - กิจกรรมสร้างความรัก ความอบอุ่น และการทำงาน ร่วมกัน - กิจกรรมสันทนาการและ การเรียนรู้ร่วมกันของ ครอบครัว 3. จัดเวทีให้ความรู้ด้านการ ดูแลครอบครัวและการเลี้ยง ดูเด็ก - ให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงดู เด็กเชิงบวก - ให้ความรู้ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และการป้องกัน	ครอบครัวเข้าร่วมไม่ น้อยกว่า 80 ครอบครัว	สมาชิกในครอบครัวมี ความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น					ครอบครัว ในชุมชน	150,000 บาท	1.พมจ.พะเยา 2.โรงเรียน 3. อปท. 4. หน่วยงาน สาธารณสุข

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			- กิจกรรมจิตอาสาครอบครัวสัมพันธ์ร่วมกับชุมชน 7. สรุปผลและประเมินผลการดำเนินโครงการ - ประเมินความพึงพอใจและการเปลี่ยนแปลงของการประกอบครัวที่เข้าร่วม - จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน									
ยุทธศาสตร์ที่ 5: ส่งเสริมสังคม เข้มแข็งและ ครอบครัวอบอุ่น	โครงการ ส่งเสริมทักษะ ชีวิตและความ เข้มแข็งของ ครอบครัว	เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตและ การแก้ปัญหาใน ครอบครัว	1. จัดอบรมทักษะชีวิตสำหรับสมาชิกในครอบครัว - อบรมการสื่อสารเชิงบวกภายในครอบครัว - อบรมการจัดการอารมณ์และความเครียด - อบรมการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจอย่างเหมาะสม 2. จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะเด็กและเยาวชน - กิจกรรมสร้างความมั่นใจและภาวะผู้นำ - กิจกรรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ยาเสพติด ความรุนแรง และการตั้งครรภ์ไม่พร้อม	ผู้เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 100 คน	ครอบครัวสามารถจัดการปัญหาได้ดีขึ้น					พ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน	200,000 บาท	1.โรงเรียน 2.รพ.สต. 3. อบท. 4. พมจ. พะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			- ให้คำแนะนำและประสานการช่วยเหลือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6. จัดเวทีสรุปบทเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ - สรุปผลการดำเนินกิจกรรม - แลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาครอบครัวเข้มแข็งในชุมชน 7. ประเมินผลและจัดทำรายงานโครงการ - ประเมินความรู้และทักษะของผู้เข้าร่วมกิจกรรม - จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอหน่วยงานสนับสนุน									
ยุทธศาสตร์ที่ 5: ส่งเสริมสังคมเข้มแข็งและครอบครัวอบอุ่น	โครงการส่งเสริมศักยภาพและบทบาทสตรีในการพัฒนาชุมชน	1. เพื่อส่งเสริมบทบาทสตรีในการพัฒนาชุมชน 2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคม	1. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพสตรีและผู้นำชุมชน - อบรมภาวะผู้นำสตรีและการทำงานจิตอาสา - อบรมทักษะการบริหารจัดการกลุ่มและการทำงานเครือข่าย - อบรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม	สตรีเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 120 คน	สตรีมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้น					สตรีและสมาชิกเครือข่ายแม่หญิงพะเยา	800,000 บาท	1. สำนักงานพัฒนาชุมชน 2. อบท. 3. กศน. 4. กลุ่มสตรีและภาคประชาชน

8.กลุ่ม กลุ่มผู้ใช้สารเสพติดทุกวิธี

เป้าหมาย (Goal)

1. ลดจำนวนผู้ใช้สารเสพติดรายใหม่ และลดอันตรายจากการใช้สารเสพติดในจังหวัดพะเยาอย่างเป็นรูปธรรม
2. ผู้ใช้สารเสพติดสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การบำบัด และการดูแลด้านจิตใจได้อย่างทั่วถึงและเป็นมิตร
3. ลดการตีตรา และสร้างการยอมรับผู้ใช้สารเสพติดในชุมชน
4. พัฒนาระบบการดูแลแบบองค์รวม (สุขภาพ-สังคม-อาชีพ) ครอบคลุมทุกอำเภอ
5. ส่งเสริมการฟื้นฟูและคืนคนสู่สังคมให้มีอาชีพ รายได้ และคุณภาพชีวิตที่ดี

วิสัยทัศน์ (Vision)

“พะเยาเป็นจังหวัดต้นแบบด้านการลดอันตรายจากการใช้สารเสพติดแบบบูรณาการ ผู้ใช้สารเข้าถึงบริการอย่างเป็นมิตร ไม่ถูกตีตรา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกจังหวัด
- ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาระบบข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์
- ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาระบบบริการแบบลดอันตราย (Harm Reduction)
- ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาระบบดูแลรายบุคคล (Case Management)
- ยุทธศาสตร์ที่ 5: เสริมสร้างระบบสุขภาพจิตในชุมชน

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
1.ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบ บริหารจัดการ และกลไกจังหวัด	1.โครงการ Phayao Sandbox Local Governance	1.เพื่อสร้างพื้นที่ ทดลองรูปแบบการ บริหารจัดการแบบ มีส่วนร่วม 2.เพื่อปลดล็อก ข้อจำกัดทาง ระเบียบและ กฎหมาย 3.เพื่อสร้างระบบ จัดสรรทรัพยากรที่ คล่องตัวและเป็น ธรรม 4.เพื่อพัฒนา ต้นแบบการบริหาร จัดการท้องถิ่นที่ ยั่งยืน	จัดตั้งคณะกรรมการร่วม ภาครัฐภาคประชาสังคม และใช้ระบบ e-Meeting ตัดสินใจงบประมาณ	มีธรรมาภิบาล ร่วมมือ 1 ฉบับ "สัดส่วนของ คณะกรรมการ" ต้องมีภาคประชา สังคมและกลุ่มผู้ใช้ สาร (Peer) ไม่น้อย กว่าร้อยละ 50	การอนุมัติ โครงการรวดเร็ว ขึ้น 50%	Sandbox	ขยายผล ครบ 9 อำเภอ	ขยายผลครบ 9 อำเภอ	ขยายผลครบ 9 อำเภอ	ขยายผล ครบ 9 อำเภอ	500,000	จังหวัดพะเยา , มูลนิธิ กวีานสีรุ้ง และ เครือข่าย NGO ใน จังหวัดพะเยา , อบจ.
	2.โครงการDigital Command Center	1.เพื่อบูรณาการ ข้อมูลและระบบ สารสนเทศจัดสร้าง ฐานข้อมูลกลางที่	พัฒนา Dashboard ติดตามสถานการณ์ ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน	จำนวนการเข้าใช้ ระบบ > 500 ครั้ง/ ปี	ข้อมูลมีความ ปลอดภัยและเป็น ความลับตาม PDPAในการทำ	พัฒนา ระบบ	ใช้จริง และ	ใช้จริงและ ปรับปรุง AI	ใช้จริงและ ปรับปรุง AI	ใช้จริงและ ปรับปรุง AI	800,000	สถิติจังหวัด, ม.พะเยา , มูลนิธิ กวีานสีรุ้ง

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
	(ศูนย์ปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการจัดการปัญหาเสพติด)	เชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ป.ป.ส.) และหน่วยงานภาคประชาสังคม 2.เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามและเฝ้าระวังเชิงรุก 3.เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ด้วยข้อมูลส่งต่อและช่วยเหลือแบบไร้รอยต่อและยกระดับความโปร่งใส	ภาครัฐ ตำรวจ รพ.ฯ และ NGO		ข้อตกลง e-MOU เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐไปยังภาคประชาสังคมมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ อัตโนมัติเมื่อบรรลุเงื่อนไขกิจกรรม		ปรับปรุง AI					และเครือข่าย NGO ในจังหวัดพะเยา อบจ.พะเยา
2.ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบข้อมูลและการ	1.โครงการPhayao Data Hub (ระบบฐานข้อมูลกลางภาคีเครือข่าย)	1.เพื่อบูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วน (สาธารณสุข, ตำรวจ, NGO) เข้าสู่	1. Data Standard Setup: กำหนดมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลร่วมกัน เพื่อให้ข้อมูลจากแต่ละหน่วยงานเชื่อมต่อกันได้	1.จำนวนหน่วยงานภาคีที่เชื่อมต่อข้อมูลครบ 100%	ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน (Real-time) และถูกต้องแม่นยำเพื่อการตัดสินใจ	รวบรวมและวางมาตรฐานข้อมูล	เชื่อมต่อระบบครบทุกอำเภอ	เชื่อมต่อระบบครบทุกอำเภอ	พัฒนาสู่ระบบ Big Data เต็มรูปแบบ	พัฒนาสู่ระบบ Big Data เต็มรูปแบบ	800,000	สถิติจังหวัด, ม.พะเยา, ป.ป.ส., สสจ. ,มูลนิธิน้ำกวีานสีรุ้ง

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
วิเคราะห์ สถานการณ์		ระบบเดียวกันอย่างเป็นระบบ 2.เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลหลักในการวางแผนยุทธศาสตร์และจัดสรรทรัพยากรให้ตรงจุด	2. NGO Data Entry Portal: พัฒนาช่องทางให้ภาคประชาสังคมบันทึกข้อมูลการให้บริการแบบไม่ระบุตัวตน (Anonymous)	2.มีชุดข้อมูลครอบคลุม 9 อำเภอ								และ เครือข่าย NGO ใน จังหวัดพะเยา
	2.โครงการ AI Predictive Analysis (วิเคราะห์แนวโน้มและจุดเสี่ยง)	1.เพื่อคาดการณ์พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายที่มีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดหรือการใช้ยาเกินขนาด 2.เพื่อเปลี่ยนการทำงานจากเชิงรับ (Reactive) เป็นเชิงรุก (Proactive)	1. Risk Mapping: นำข้อมูลภูมิสารสนเทศ (GIS) มาซ้อนทับกับสถิติการใช้สารเพื่อสร้างแผนที่จุดเสี่ยง 2. AI Trend Modeling: ใช้ระบบประมวลผลวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงประเภทของสารเสพติดในพื้นที่	1.รายงานวิเคราะห์ความเสี่ยงรายไตรมาส 4 ฉบับ/ปี 2.ความแม่นยำในการคาดการณ์จุดเสี่ยง > 80%	สามารถระบุพื้นที่เฝ้าระวังพิเศษได้ล่วงหน้าเพื่อการป้องกันเชิงรุก	พัฒนา Model วิเคราะห์	ทดสอบการใช้ AI ในพื้นที่นำร่อง	ทดสอบการใช้ AI ในพื้นที่นำร่อง	ใช้ AI วิเคราะห์ครอบคลุมทั้งจังหวัด	ใช้ AI วิเคราะห์ครอบคลุมทั้งจังหวัด	400,000	ม.พะเยา (คณะ ICT), ป.ป.ส., สสจ., ตำรวจ ภูธรจว.มูลนิธิ น้ำกวีวน สิริ’,NGOใน จังหวัดพะเยา
	3.โครงการ Digital Monitoring Dashboard	1.เพื่อรายงานสถานการณ์และ	1. Interactive Dashboard: พัฒนาหน้าจอแสดงผลสถิติสำคัญ	1. จำนวนการเข้าใช้งานระบบของ	ผู้บริหารสามารถสั่งการได้ทันทีบนพื้นฐานข้อมูลที่	ออกแบบ Dashboard	ติดตั้งระบบแจ้งเตือนภัย	ติดตั้งระบบแจ้งเตือนภัย	ขยายผลสู่ Dashboard	ขยายผลสู่ Dashboard ระดับ	400,000	จังหวัดพะเยา, ม.พะเยา, สถิติจังหวัด

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		ผลงานแบบ Real-time ให้ผู้บริหาร 2.เพื่อสร้างความโปร่งใสและติดตามความคืบหน้าของยุทธศาสตร์ต่างๆ	2.Alert System: ระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติเมื่อพบความผิดปกติ	ผู้บริหาร > 500 ครั้ง/ปี 2.มีหน้าจอบอร์ด Dashboard ครบทุกยุทธศาสตร์	ชัดเจนและโปร่งใส				ระดับอำเภอ/อปท.	อำเภอ/อปท.		
3.ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบบริการแบบลดอันตราย (Harm Reduction)	1.โครงการSmart Drop-in Center	1.เพื่อจัดตั้งพื้นที่ปลอดภัยที่เป็นมิตรและเข้าถึงง่ายและยกระดับการให้บริการด้วยระบบดิจิทัล 2.เพื่อสนับสนุนแนวทางการลดอันตรายจากการใช้สารเสพติดและเชื่อมโยงผู้ใช้สารเข้าสู่ระบบการดูแลอย่างต่อเนื่อง 3.เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการโดย	จัดตั้งศูนย์บริการชุมชนที่มีระบบนัดหมายผ่าน Line OA และให้บริการอุปกรณ์สะอาด พร้อมพื้นที่พักผ่อน (Co-working space)	จำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต่อปี	ผู้ใช้สารรู้สึกปลอดภัยและได้รับการที่มีมาตรฐานสากล	สร้างระบบ Digital และพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร NGO ในพื้นที่นำร่อง 2 อำเภอ	ขยายผลศูนย์ Smart Drop-in ให้ครบ 9 อำเภอ และเริ่มระบบ Peer Mentor เต็มรูปแบบ	ขยายผลศูนย์ Smart Drop-in ให้ครบ 9 อำเภอ และเริ่มระบบ Peer Mentor เต็มรูปแบบ	ประเมินผลความสำเร็จเชื่อมโยงข้อมูลทุกระดับ และผลักดันเป็น "ธรรมนูญการลดอันตรายพะเยา"	ประเมินผลความสำเร็จเชื่อมโยงข้อมูลทุกระดับ และผลักดันเป็น "ธรรมนูญการลดอันตรายพะเยา"	1,000,000	สสจ. พะเยา (สนับสนุนวิชาการ/อุปกรณ์), พมจ. พะเยา (สวัสดิการสังคม), อปท. มูลนิธิ/NGO ด้านยาเสพติดในพื้นที่, เครือข่ายผู้ใช้สารเสพติด พะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		ภาคีเครือข่ายภาคประชาชน										
	2.โครงการ Mobile Peer-to-Peer Delivery	เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่อับสายตา 2.เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตและการแพร่กระจายของโรค 3.เพื่อสร้างความไว้วางใจผ่านกระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อนและเป็นช่องทางส่งต่อเข้าสู่ระบบการดูแล	1.อาสาสมัครกลุ่มเพื่อน (Peer) นำชุดอุปกรณ์ สะอาดและยา Naloxone กระจายส่งถึงจุดเสี่ยงโดยใช้รถจักรยานยนต์ เคลื่อนที่เร็ว 2.คัดเลือกและฝึกอบรมอาสาสมัคร Peer Mentor 20 คนแรก และเริ่มนำร่องในพื้นที่ อ.เมือง อ.เชียงคำ และอำเภอปาง 3.นำระบบ GPS และ Application มาใช้ในการวางแผนเส้นทางส่งของ และเก็บข้อมูลการให้บริการแบบ Real-time 4.ขยายหน่วยเคลื่อนที่ให้ครอบคลุม 9 อำเภอ โดยเพิ่มจำนวนอาสาสมัครเป็น 50 คน และเชื่อมโยงกับร้านยาชุมชน	จำนวนอุปกรณ์ที่แจกจ่าย > 3,000 ชุด/ปี	ลดการใช้เข็มฉีดยา และลดอัตราการเสียชีวิตจากการใช้ยาเกินขนาด	อัตราการเข้าถึงผู้ใช้สารเสพติดใหม่เพิ่มขึ้น 10% ในพื้นที่นำร่อง	จำนวนอุปกรณ์สะอาดที่แจกจ่ายผ่านหน่วยเคลื่อนที่ > 2,000 ชุด/ปี		อาสาสมัครสามารถเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ภายใน 15-20 นาที	เกิดเครือข่ายอาสาเพื่อนช่วยเพื่อนที่เข้มแข็งครอบคลุมทุกตำบลในพะเยา	1,800,000	สสจ. พะเยา (สนับสนุนวิชาการ/อุปกรณ์), พมจ. พะเยา (สวัสดิการสังคม), อปท. มูลนิธิ/NGO ด้านยาเสพติดในพื้นที่, เครือข่ายผู้ใช้สารเสพติด พะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
4.ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบดูแล รายบุคคล (Case Management)	1.โครงการ" Phayao Care Connect"	1.เพื่อพัฒนา แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ เชื่อมโยงข้อมูลการ ดูแลผู้ใช้สารเสพติด ระหว่างหน่วยงาน รัฐและภาคประชา สังคมอย่างไร รอยต่อ 2.เพื่อคุ้มครอง ความเป็นส่วนตัว และรักษาความลับ ของผู้รับบริการผ่าน ระบบการเข้ารหัส ข้อมูลที่ได้มาตรฐาน	1.พัฒนาระบบ Case Management App: จัดทำแอปพลิเคชันให้ Case Manager (CM) ใช้ บันทึกการติดตามผลและ ส่งต่อเคสผ่าน QR Code ส่วนตัวของผู้รับบริการ 2.อบรมการใช้ข้อมูล (Data Literacy): ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และ NGO เรื่องความปลอดภัย ของข้อมูล (PDPA) และ การวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้นเพื่อประเมินความ เสี่ยงรายบุคคล 3.ระบบ Smart Refer: ระบบส่งต่อฉุกเฉิน ออนไลน์ที่แจ้งเตือน หน่วยงานภาคีทันทีเมื่อ ผู้รับบริการต้องการความ ช่วยเหลือเร่งด่วน	1. แพลตฟอร์มเปิด ใช้งาน 100% 2.เคสในระบบ ได้รับการติดตาม > 90%	1.ข้อมูลมีความ ปลอดภัย (Privacy-First) และส่งต่อเคสได้ ไร้รอยต่อ	พัฒนา ระบบ Cloud	ขยายสู่ ระดับ ตำบล	ขยายสู่ระดับ ตำบล	ใช้ AI วิเคราะห์ แนวโน้ม	ใช้ AI วิเคราะห์ แนวโน้ม	1,200,000	สถิติจังหวัด, ม.พะเยา, กสทช.,มูลนิธิ น้ำกวันสีรุ้ง และ เครือข่าย NGO ใน จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
	2.โครงการโครงการ "Peer Mentor Academy" ปั่นพี่ เลี้ยงเพื่อนช่วย เพื่อน	1.เพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพให้อดีด ผู้ใช้สารเสพติด และแกนนำภาค ประชาสังคมให้เป็น "ผู้ช่วยจัดการราย กรณี" 2.เพื่อสร้างอาชีพ และรายได้ที่มั่นคง ให้กับกลุ่มผู้อยู่ใน กระบวนการฟื้นฟู ผ่านบทบาทการ เป็นที่ปรึกษาใน ชุมชน	1.หลักสูตรนั้จัดการราย กรณีภาคประชาชน: อบรมทักษะการรับฟัง อย่างลึกซึ้ง (Deep Listening), การให้ คำปรึกษาขั้นพื้นฐาน และ การประเมินความต้องการ รายคน 2.ระบบเงาเสียง (Coaching & Supervision): จัดทีม นักจิตวิทยาหรือ CM มี อาชีพเป็นพี่เลี้ยงให้กลุ่ม Peer Mentor ในการลง พื้นที่จริง 3.จัดตั้งกองทุนจ้างงาน Peer Mentor: สนับสนุน งบประมาณจ้างงาน อาสาสมัครเหล่านี้เป็นราย เดือนผ่านมูลนิธิหรือ NGO ในพื้นที่	1.จำนวน Peer Mentor ที่ผ่านการ อบรม 20 คน/ อำเภอ 2.การจ้างงาน Peer อย่างน้อย 50 ตำแหน่ง	Peer Mentor ได้รับความ ไว้วางใจจากผู้ใช้ สารสูงกว่า เจ้าหน้าที่รัฐ	ร่างและ จัดทำ หลักสูตร อบรม	นำร่อง จ้างงาน Peer	ผลักดันเป็น อาชีพเฉพาะ ทาง	ผลักดันเป็น อาชีพเฉพาะ ทาง	ผลักดันเป็น อาชีพ เฉพาะทาง	2,500,000	พมจ., NGO ด้านลด อันตราย, กรมจ้างงาน

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
	3.โครงการโครงการ "Life Recovery Path" (เส้นทางฟื้นฟูและสวัสดิการรายบุคคล)	1.เพื่อสนับสนุนให้ผู้ไ้สารเสพติดเข้าถึงสิทธิสวัสดิการขั้นพื้นฐานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความต้องการเฉพาะบุคคล 2.เพื่อลดช่องว่างในการกลับเข้าสู่สังคมผ่านการสนับสนุนด้านการศึกษา อาชีพ และการยอมรับจากครอบครัว	1.แผนชีวิตรายบุคคล (Individualized Care Plan): ร่วมกับผู้รับบริการออกแบบเป้าหมายชีวิต (เช่น อยากรเรียนต่อ, อยากรประกอบอาชีพ) และมี CM คอยประสานทรัพยากรให้ 2. Mobile Welfare Unit: หน่วยเคลื่อนที่ร่วมกับภาคประชาสังคมในการช่วยทำบัตรประชาชน หรือลงทะเบียนรับสิทธิสวัสดิการต่างๆ ในจุดที่ผู้ใช้สารพักอาศัย 3.ครอบครัวสัมพันธ์ (Family Therapy Group): จัดกิจกรรมกลุ่มออนไลน์และออฟไลน์เพื่อให้ครอบครัวเข้าใจ	1.จำนวนเคสที่เข้าถึงสิทธิสวัสดิการรัฐเพิ่มขึ้น 50% 2.อัตราการกลับไปใช้ซ้ำลดลง 20%	ผู้รับบริการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีอาชีพ และมีที่ยืนในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี	จัดทำแผนรายบุคคล	จัดทำแผนรายบุคคล	เชื่อมโยงตลาดแรงงาน	เชื่อมโยงตลาดแรงงาน	ประเมินความสำเร็จเชิงสังคม	1,500,000	หอการค้าจังหวัด, กองทุนยุติธรรม, มูลนิธิน้ำกวีานสีรุ้ง และเครือข่าย NGO ในจังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
5.ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างระบบ สุขภาพจิตใน ชุมชน	1.โครงการ "Community Mental Health Heroes" (อสม./อพ ม. นักเหยียวยา ชุมชน)	1.เพื่อพัฒนาทักษะ อาสาสมัคร (อสม./ อพม.) และแกนนำ ภาคประชาสังคมให้ เป็น "ผู้ช่วยเหลือ ทางใจเบื้องต้น" (Psychological First Aid) ในชุมชน 2.เพื่อสร้างระบบ คัดกรองและส่งต่อ ผู้ไ้สารที่มีปัญหา สุขภาพจิตเข้าสู่ กระบวนการดูแลได้ อย่างรวดเร็ว	1. Training 4.0: อบรม ทักษะการรับฟังอย่าง ลึกซึ้ง (Deep Listening) และการใช้เครื่องมือ ประเมินสุขภาพจิตดิจิทัล 2. Peer Support Group: จัดตั้งกลุ่มเพื่อน ช่วยเพื่อนเพื่อให้ผู้ไ้สาร และครอบครัวได้ระบาย ความเครียดโดยมี อาสาสมัครเป็นผู้อำนวยความสะดวก 3. Mental Health Mapping: อาสาสมัครลง พื้นที่ทำแผนที่ ความเครียดในชุมชนเพื่อ ระบุกลุ่มเสี่ยงที่ต้องการ ความช่วยเหลือเร่งด่วน	1.จำนวน อาสาสมัครที่ผ่าน การอบรม 100% 2.จำนวนผู้ได้รับ บริการคัดกรอง > 2,000 ราย/ปี	ชุมชนมีทัศนคติที่ ดีขึ้นต่อผู้ไ้สาร และลดการตีตรา (Stigma)	อบรมและ ทำ Mapping นำร่อง	ขยายผล ครอบคลุม 9 อำเภอ	ขยายผล ครอบคลุม 9 อำเภอ	ประเมินผล ความสขมวล รวมชุมชน	ประเมินผล ความสข มวลรวม ชุมชน	1,500,000	สสจ. พะเยา, พมจ., มูลนิธิ น้ำกวันสีรุ้ง และ เครือข่าย NGO ใน จังหวัดพะเยา สุขภาพจิต, ม.พะเยา
	2.โครงการ "Phayao Safe Space Cafe"	1.เพื่อจัดตั้งคลินิก สุขภาพจิตชุมชนใน รูปแบบพื้นที่ที่เป็น มิตร (Safe Space)	1. Pop-up Counseling: จัดพื้นที่ปรึกษาในร้าน กาแฟหรือศูนย์เรียนรู้ ชุมชนที่บริหารโดย NGO	1.จำนวนผู้เข้าใช้ บริการ Safe Space > 1,200 ราย/ปี	ผู้รับบริการมี ความรู้สึ ปลอดภัยและกล้า	ออกแบบ และจัดตั้ง Safe	ติดตั้ง ระบบ Tele- Health	ติดตั้งระบบ Tele- Health	พัฒนาสู่ โมเดลความ ยั่งยืนโดย ชุมชน	พัฒนาสู่ โมเดลความ ยั่งยืนโดย ชุมชน	2,000,000	อปท. (เทศบาล/ อบต.), มูลนิธิ น้ำกวันสีรุ้ง

ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
	(พื้นที่ปลอดภัยในใจชุมชน)	เพื่อลดการตีตราและทำให้การปรึกษาเป็นเรื่องปกติ 2. เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการปรึกษาเชิงจิตสังคมสำหรับผู้ใช้สารเสพติดและครอบครัว	เพื่อให้บรรยากาศไม่เป็นทางการเกินไป 2. Tele-Counseling Station: ติดตั้งระบบให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-Health) เชื่อมโยงกับนักจิตวิทยาจากสถานพยาบาลหลัก 3. Creative Therapy: กิจกรรมบำบัดผ่านศิลปะดนตรี หรือกีฬา โดยให้เยาวชนและคนในชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อสร้างการยอมรับ	2.จำนวนกิจกรรมบำบัดสร้างสรรค์ 12 ครั้ง/ปี	เปิดใจรับบริการสุขภาพจิตมากขึ้น	Space นำร่อง						และเครือข่าย NGO ในจังหวัดพะเยา , รพ.พะเยา, ภาศิรร้านกาแฟชุมชน
	3.โครงการ "Digital Soul Support" (ระบบดูแลสุขภาพจิตออนไลน์ 24 ชม.)	1.เพื่อใช้เทคโนโลยีแชทบอท (AI Chatbot) และสื่อออนไลน์ในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและประเมินสุขภาพจิตด้วยตนเอง	1.Phayao Mind Chatbot: พัฒนาแชทบอทบน Line OA ที่ให้คำแนะนำเรื่องการจัดการความเครียดและการถอนพิษยาเบื้องต้น 2. Virtual Support Room: ห้องสนทนากลุ่ม	1. จำนวนการเข้าใช้ Chatbot > 5,000 ครั้ง/ปี 2.จำนวนสื่อที่ผลิต > 24 ชิ้น/ปี	ผู้รับบริการเข้าถึงข้อมูลและการช่วยเหลือได้ทันที โดยรักษาความเป็นส่วนตัว	พัฒนาระบบ/สื่อนำร่อง	ขยายฐานผู้ใช้งาน	ขยายฐานผู้ใช้งาน	ใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาสื่อ	ใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาสื่อ	1,000,000	สสจ.พะเยา, ม.พะเยา, มูลนิธิน้ำกว้านสีรุ้ง และเครือข่าย NGO ในจังหวัดพะเยา

9.กลุ่มผู้สูงอายุ

เป้าหมาย (Goal)

1. ผู้สูงอายุในจังหวัดมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านสุขภาพกาย ใจ สังคม และเศรษฐกิจ
2. ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการ สวัสดิการ และการดูแลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
3. ผู้สูงอายุมีบทบาทในสังคม มีคุณค่า และมีส่วนร่วมในชุมชน
4. ครอบครัวและชุมชนมีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม
5. สังคมมีความพร้อมรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตนเองได้ เข้าถึงบริการอย่างทั่วถึง มีคุณค่าในสังคม และอยู่ในชุมชนที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนงานระบบรองรับสังคมสูงวัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ เพื่รองรับสังคมสูงวัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 ปฏิรูประบบบริการสุขภาพด้านการบริบาลผู้สูงอายุ

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพ ผู้สูงอายุและการ เตรียมความพร้อม ของประชากรเพื่อ วัยสูงอายุที่มี คุณภาพ	โครงการเตรียม ความพร้อมเข้าสู่ สังคมสูงวัย จังหวัดพะเยา	สร้างความรู้ความ เข้าใจให้กับ ผู้เข้าร่วมโครงการ ในการเตรียมความ พร้อมเข้าสู่สังคมสูง วัย ใน 4 มิติ	1)จัดทำฐานข้อมูลประชากรใน พื้นที่จังหวัดพะเยา ช่วงอายุ 45-59 ปี 2)พัฒนาศักยภาพความรู้ความ เข้าใจการเตรียมความพร้อม สำหรับสังคม ผู้สูงวัย 4 มิติ และ ระบบบริการสาธารณะรองรับ สังคมสูงวัย 3)สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพ ผู้สูงอายุให้ครอบคลุม 4 มิติ	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่ น้อยกว่าร้อยละ 80 มี ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึง ความสำคัญของการ เตรียมความพร้อมก่อน เข้าสู่วัย	ผู้สูงอายุ สามารถนำ ความรู้ด้านการดูแล สุขภาพกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจไปปรับใช้ใน การดำเนินชีวิตได้อย่าง เหมาะสม และเกิดชุดองค์ ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการถ่ายทอดสู่คนรุ่น หลัง	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	2,500,000	พมจ. พอช. อปท. อบจ.
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องกับการ ขับเคลื่อนงาน ระบบรองรับสังคม สูงวัย	โครงการจัดทำ ธรรมนูญ รองรับสังคมสูง วัยจังหวัด พะเยา	ผลักดันและ ขับเคลื่อนธรรมนูญ รองรับสังคมสูงวัย ระดับตำบล อำเภอ และ จังหวัด เป็น เครื่องมือหลักใน การขับเคลื่อนงาน ระบบรองรับสังคม สูงวัย	1. การจัดตั้งกลไกคณะทำงาน ขับเคลื่อนธรรมนูญพื้นที่ตำบล 2. จัดเวทีวิเคราะห์ตำบล สถานการณ์ ปัญหา ความ ต้องการ 3. กิจกรรมประชุมยกร่าง ธรรมนูญสุขภาพผู้สูงอายุ 4. กิจกรรมเวทีประชาคมรับฟัง ความคิดเห็นธรรมนูญสุขภาพ ผู้สูงอายุ 5. ประชุมคณะทำงานปรับปรุง ธรรมนูญ 6. กิจกรรมประกาศใช้ธรรมนูญ สุขภาพผู้สูงอายุ	เกิดธรรมนูญร้อยละ 100 ของพื้นที่ ดำเนินการ	ผู้สูงอายุและประชาชนใน พื้นที่มีกรอบทิศทางหรือ ข้อตกลงร่วมกันที่เกิดจาก การมีส่วนร่วมของ ผู้สูงอายุ ชุมชน สังคม และหน่วยงานภาคีทุก ภาคส่วน เพื่อใช้เป็น แนวทางร่วมในการพัฒนา สุขภาพของผู้สูงอายุใน พื้นที่จังหวัดพะเยาอย่าง เป็นรูปธรรม	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	11 ตำบล	7,100,000	พมจ. สสจ. อบจ. อปท. สช. สสส.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบการ คุ้มครองและ พิทักษ์สิทธิ ผู้สูงอายุ	โครงการ คุ้มครองและ พิทักษ์สิทธิ ผู้สูงอายุจังหวัด พะเยา	1. เพื่อให้เกิด การคุ้มครอง และพิทักษ์ สิทธิผู้สูงอายุ 2. เพื่อเกิดการ สื่อสาร สาธารณะ เพื่อสร้างการ รับรู้และ ตระหนักถึง การร่วมมือ กันแก้ไข ปัญหา เกี่ยวกับความ เหลื่อมล้ำที่ เกิดขึ้นในกลุ่ม ผู้สูงอายุอย่าง มี ประสิทธิภาพ ตลอดจน เสริมสร้าง พลเมืองที่มี ส่วนร่วม (Engage Citizen) พลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen)	1. อบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุว่า ด้วยเรื่องความรู้เรื่องการบริหาร จัดการทรัพย์สินของผู้สูงอายุ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายมรดก 2. อบรมให้ความรู้เรื่องการวาง แผนการใช้ชีวิต เพื่อวาง แผนการรองรับเข้าสู่สังคมสูงวัย 3. ให้ความรู้เรื่องการใช้เครื่องมือ สื่อสารเทคโนโลยี/สารสนเทศ ที่ เหมาะสมกับผู้สูงอายุ 4. สร้าง และสนับสนุนเครือข่าย อาสาสมัคร เฝ้าระวัง ป้องกัน การถูกหลอกลวง ของผู้สูงอายุ	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80 เกิดความรู้ความ เข้าใจ	เกิดการสื่อสารสาธารณะ เพื่อสร้างการรับรู้และ ความตระหนักในการร่วม แก้ไขปัญหาความเหลื่อม ล้ำของผู้สูงอายุ ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของ พลเมือง อาสาสมัคร และ จิตอาสาในการพัฒนา สังคม พร้อมทั้งขับเคลื่อน มาตรฐานการดูแล ผู้สูงอายุและระบบ คุ้มครองพิทักษ์สิทธิให้ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะ กลุ่มพึ่งพิง ได้รับการดูแล และคุ้มครองอย่างทั่วถึง	15 ต่ำบล	15 ต่ำบล	15 ต่ำบล	15 ต่ำบล	11 ต่ำบล	7,100,000	พมจ. สสจ. อบจ. อปท. สช. สสส. ม.พะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
		อาสาสมัคร พัฒนาสังคม จิตอาสา เพื่อ สร้างการมี ส่วนร่วมใน การพัฒนา สังคม										
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องกับการ ขับเคลื่อนงาน ระบบรองรับสังคม สูงวัย	โครงการเชื่อม ประสานภาคี เครือข่ายเพื่อ ขับเคลื่อนงาน ระบบรองรับ สังคมสูงวัยใน พื้นที่จังหวัด พะเยา	เพื่อพัฒนา เครือข่ายที่ เกี่ยวข้องกับการ ขับเคลื่อนงาน ระบบรองรับสังคม สูงวัยอย่างมีส่วน ร่วม	1. การประชุมคณะกรรมการ คณะทำงาน ภาคีเครือข่าย พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ 2. อบรมปฏิบัติการ “นวัตกรรมสูง วัย ... ผู้นำขับเคลื่อนระบบ รองรับสังคมสูงวัย” 3. เวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหาจัดทำข้อเสนอเชิง นโยบายและการสื่อสารทาง สังคม 4. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การ ดูแลผู้สูงอายุระยะยาว การ พัฒนานวัตกรรมดูแล สุขภาพ การบำบัดฟื้นฟู สุขภาพ เพื่อผู้สูงอายุ 5. จัดเวทีทบทวน/ถอดบทเรียน พื้นที่ต้นแบบ 6. การขับเคลื่อนงานเพื่อรองรับ ระบบสังคมสูงวัย	พื้นที่ดำเนินการร้อยละ 80 เกิดกลไกการทำงาน ในระดับพื้นที่แบบมี ส่วนร่วม	เกิดกลไกการทำงานใน ระดับพื้นที่แบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม สูงวัยเป็นวิทยากรต้นแบบ ก่อให้เกิดกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการ จัดการเรียนรู้ในพื้นที่ รวมทั้งเกิดนวัตกรรมด้าน การดูแลและฟื้นฟูสุขภาพ ผู้สูงอายุ พร้อมทั้งมีชุด ความรู้และคู่มือเพื่อ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบ รองรับระบบสังคมสูงวัย อย่างเป็นรูปธรรม	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	11 ตำบล	7,100,000	พมจ. สสจ. อบจ. อปท. สข. สสส.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องกับการ ขับเคลื่อนงาน ระบบรองรับสังคม สูงวัย	โครงการ สนับสนุนการ พัฒนาและ ขับเคลื่อน นโยบาย สาธารณะด้าน สุขภาพผ่าน กระบวนการ สมัชชาสุขภาพ จังหวัดพะเยา	เพื่อกำหนด ข้อเสนอเชิง นโยบายสาธารณะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อ ผลักดันให้เป็น นโยบายสาธารณะใน ระดับชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงาน ในระดับจังหวัด เกิดการบูรณาการ หน่วยงาน องค์กร ภาคีเครือข่ายต่างๆ ในจังหวัด ทั้ง ภาครัฐ ภาค วิชาการ และภาค ประชาสังคม ให้ เข้าร่วมในกลไก และ กระบวนการพัฒนา และขับเคลื่อน นโยบายสาธารณะ อย่างต่อเนื่อง เพื่อ นำไปสู่สุขภาพที่ดี 4 มิติ ของผู้สูงอายุ ในจังหวัด	จัดเวทีสมัชชา เชียงประเด็น “ระบบ รองรับสังคมสูงวัยคุณภาพชีวิตดี 4 มิติ”	สามารถจัดเวทีสมัชชา เชิงประเด็น “ระบบ รองรับสังคมสูงวัย คุณภาพชีวิตดี 4 มิติ” ได้จำนวน 1 ครั้ง มี ผู้แทนจากหลายภาค ส่วนเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 300 คน และนำไปสู่ การจัดตั้งกลไก ขับเคลื่อนนโยบาย สาธารณะด้านสังคมสูง วัย จำนวน 1 ชุด	เกิดเวทีสมัชชาเชิง ประเด็น “ระบบรองรับ สังคมสูงวัยคุณภาพชีวิตดี 4 มิติ” ที่สร้างความตื่นตัว และการมีส่วนร่วมของ พลเมืองในการเสนอ แนวทางพัฒนาสังคมสูงวัย และนำไปสู่การจัดตั้งกลไก ขับเคลื่อนนโยบาย สาธารณะด้านสังคมสูงวัย	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	1 ครั้ง	2,500,000	พมจ. สสจ. อบจ. อปท. สช. สสส. พอช.
ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพ	โครงการพัฒนา และแก้ไข	เพื่อพัฒนาแก้ไข ปัญหาที่อยู่อาศัย	1) สํารวจข้อมูลผู้เดือดร้อนด้านที่ อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน	ผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่ อาศัยได้รับการ	ผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย ได้รับสนับสนุนการ	500 ครัวเรือน	500 ครัวเรือน	500 ครัวเรือน	500 ครัวเรือน	500 ครัวเรือน	100,000,000	พมจ. สสจ.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ชีวิตด้าน สภาพแวดล้อมที่ เหมาะสม	ปัญหาที่อยู่ อาศัย ที่ดินทำ กินให้เกิดความ มั่นคง และ ปลอดภัย	ที่ดินทำกินให้เกิด ความมั่นคง และ ปลอดภัย	2) จัดทำแผนพัฒนาผู้เดือดร้อน ด้านที่อยู่อาศัย 3) ประสานเชื่อมโยงหน่วยงาน อปท. หน่วยงานและภาคีเพื่อ เข้ามามีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือผู้เดือดร้อน 4) ดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุง สภาพแวดล้อมตามกรอบ งบประมาณที่วางไว้ 5) ติดตามประเมินผล	สนับสนุนซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม หรือ ก่อสร้างที่อยู่อาศัย จำนวน ครึ่งเรือน ส่งผลให้มีความมั่นคงใน ที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น และ มีคุณภาพชีวิตรวมถึง สภาพแวดล้อมความ เป็นอยู่ที่เหมาะสมและ ปลอดภัยยิ่งขึ้น	ซ่อมแซม/ปรับปรุง/ต่อ เติม/สร้างที่อยู่อาศัย โดย มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย มีคุณภาพชีวิตและ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม น่าอยู่							อบจ. อปท. พอช.
ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพ ชีวิตด้าน สภาพแวดล้อมที่ เหมาะสม	โครงการจัดการ สถานการณ์ภัย พิบัติเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต สังคมสูงวัย	เพื่อสนับสนุนให้ เกิดการรับมือ เผ่า ระวัง และ บริหาร จัดการสถานการณ์ ภัยพิบัติที่เหมาะสม โดยชุมชน	1) การสำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อนที่ ได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์ภัยพิบัติ 2) สนับสนุนเครือข่ายจิตอาสา แก้ไขสถานการณ์ภัยพิบัติโดย ชุมชน 3) การจัดตั้งศูนย์ประสานงาน จัดการภัยพิบัติโดยชุมชน 4) การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ ได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์ภัยพิบัติ	ข้อมูลผู้เดือดร้อนที่ ได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์ภัยพิบัติ และ มีศูนย์ประสานงาน จัดการภัยพิบัติโดยชุมช ร้อยละ 100	มีข้อมูลผู้เดือดร้อนที่ได้รับ ผลกระทบจาก สถานการณ์ภัยพิบัติ เกิด การขับเคลื่อนการแก้ไข สถานการณ์ภัยพิบัติโดย เครือข่ายจิตอาสา มีศูนย์ ประสานงานจัดการภัย พิบัติโดยชุมชน และมีการ จัดตั้งและใช้ประโยชน์จาก กองทุนช่วยเหลือผู้ได้รับ ผลกระทบจาก สถานการณ์ภัยพิบัติ	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	11 ตำบล	2,000,000	พมจ. สสจ. อบจ. อปท. สช. สสส.
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพ ชีวิตด้านเศรษฐกิจ เพื่อรองรับสังคมสูง วัย	โครงการ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อรองรับ ระบบสังคมสูง วัย	เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ส่งเสริมการมีงาน ทำ ลดรายจ่ายของ กลุ่มผู้สูงอายุ	1. สนับสนุนการรวมกลุ่ม สมาชิก 2. อบรมพัฒนาอาชีพ 3. ส่งเสริมพัฒนาระบบ การตลาด	ผู้สูงอายุมีการรวมกลุ่ม อาชีพและได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 70 ของพื้นที่ดำเนินการ	ผู้สูงอายุมีการรวมกลุ่ม อาชีพและได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ส่งผลให้เกิด อาชีพ รายได้ และการมี งานทำ รวมทั้งเกิดการจ้าง	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	15 ตำบล	11 ตำบล	2,000,000	พมจ. สสจ. อบจ. อปท. พอช.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			4. ผลักดันนโยบายในเรื่องการส่งเสริมการจ้างงานให้กับกลุ่มประชากรผู้สูงอายุ		งานในกลุ่มประชากรผู้สูงอายุ							
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	โครงการสนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างรายได้และความมั่นคงหลังเกษียณ	เพื่อสร้างโอกาสรายได้เพิ่มเติมให้ผู้สูงอายุหลังเกษียณ	1. กิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่มประกอบอาชีพหรือกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ 2. กิจกรรมฝึกอบรมทักษะอาชีพและการสร้างรายได้ 3. กิจกรรมอบรมความรู้ด้านการตลาดและการขายสินค้า 4. กิจกรรมศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้หรือกลุ่มอาชีพต้นแบบ 5. สนับสนุนเงินทุนตั้งต้นแบบกองทุนหมุนเวียน 6. กิจกรรมให้คำปรึกษาด้านการเริ่มต้นอาชีพ/ธุรกิจขนาดเล็ก 7. กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจและถอดบทเรียนความสำเร็จ	ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่ได้รับและมีกิจกรรมที่ดำเนินต่อเนื่องหลังสิ้นสุดโครงการ ร้อยละ 80	ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้นสร้างโอกาสรายได้เพิ่มเติมให้ผู้สูงอายุหลังเกษียณ	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	11 สภา องค์กร ชุมชน	3,000,000	1.พมจ. 2.สสส. 3.บ้านพักเด็ก และครอบครัว อปท.
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	โครงการเตรียมความพร้อมทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มเตรียมสูงวัยและผู้สูงวัยแบบมีพลัง (Active) จังหวัดพะเยา	เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและรายได้ให้แก่กลุ่มเตรียมสูงวัยและผู้สูงวัยแบบมีพลัง (Active)	1. พัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มรายได้ พัฒนาทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับวัย 45-69 ปี เพื่อต่อยอดผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนเดิม (การสร้างเอกลักษณ์จากอัตลักษณ์เดิมของสินค้า ,ทำเรื่องราวสินค้า	1. กลุ่มเป้าหมายจำนวนร้อยละ 80 มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 2000 บาท / เดือน 2. สามารถจำหน่ายสินค้าชุมชนได้ผ่านช่องทางตลาดและช่องทาง	ผู้สูงอายุ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและรายได้ให้แก่กลุ่มเตรียมสูงวัยและผู้สูงวัยแบบ มีพลัง (Active)	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	11 สภา องค์กร ชุมชน	5,000,000	1.หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนา บรรจุภัณฑ์) ■ สร้างระบบส่งเสริมการตลาด และช่องทางออนไลน์ เพื่อ รองรับผลผลิต (วิเคราะห์ กลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ สินค้า) ■ พัฒนากลไกด้านการบริหาร จัดการกลุ่มเป็นผู้ประกอบการ ทางสังคม 2. ลดรายจ่ายในครัวเรือน ■ ให้ความรู้เรื่องการวางแผน การเงิน และใช้บัญชีครัวเรือน เป็นเครื่องมือในการจัดการ รายจ่าย ■ ลดรายจ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น การส่งเสริมให้ปลูกผักไว้ บริโภคเอง ส่งเสริมการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ในครัวเรือน ■ สร้างแรงจูงใจโดยใช้วิธีการให้ รางวัล (สิ่งของ ของกำนัล ให้ สิทธิพิเศษ) 3. ส่งเสริมการออมวางแผนการเงิน เช่นจัดอบรมการออมส่วนบุคคล และครัวเรือน /พัฒนาสมุดบัญชี ครัวเรือน / จัดทำแผนออมทรัพย์ ระดับกลุ่ม,ชุมชน 4. จัดการหนี้โดยชุมชน	ออนไลน์อย่างน้อย 2 ช่องทาง 3. มีผู้ประกอบการ ทางสังคม อย่าง น้อย 10 กลุ่ม 4. ครัวเรือนร้อยละ 80 สามารถวางแผนการจัดการ การเงินและหนี้สิน								2.หน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้อง • สำนักงาน พัฒนาสังคม และความ มั่นคงของ มนุษย์จังหวัด พะเยา (พมจ. พะเยา) / สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด (พช.) • องค์กร บริหารส่วน ตำบล (อบต.) / เทศบาล • อำเภอและ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน • เครือข่าย ภาคประชา สังคม • องค์กรชุมชน / สภาองค์กร ชุมชน • ธนาคาร (ธกส./ออม

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
			▪ จัดเวทีวิเคราะห์หนี้ ▪ สนับสนุนการปรับโครงสร้างหนี้ร่วมกับสถาบันการเงิน ▪ พัฒนากลไกจัดการหนี้โดยชุมชน/สภาองค์กรชุมชน 5. ติดตาม-ประเมินผล ▪ ติดตามรายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเป้าหมาย ▪ ประเมินผลลัพธ์ด้านอาชีพการออม และคุณภาพชีวิต									สิน/SME Bank) • หอการค้า / สำนักงานพาณิชย์จังหวัด • มหาวิทยาลัยพะเยา • กลุ่ม OTOP / วิสาหกิจชุมชน
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ปฏิรูประบบบริการสุขภาพด้านการ บริบาลผู้สูงอายุ	โครงการส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขเพื่อรองรับระบบสังคมสูงวัยโดยชุมชน	1. เพื่อพัฒนากลไกคณะทำงานจิตอาสาในการจัดบริการสาธารณสุข 2. เพื่อขับเคลื่อนงานบริการสาธารณสุขรองรับสังคมสูงวัยที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในแต่ละชุมชน	1. พัฒนาศักยภาพกลไกคณะทำงานจิตอาสาในการจัดบริการสาธารณสุข 2. การจัดบริการสาธารณสุขรองรับสังคมสูงวัยที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในแต่ละชุมชน 3. การจัดตั้งกองทุนบริการสาธารณสุขรองรับสังคมสูงวัยโดยชุมชน	ร้อยละ 70 ของพื้นที่เป้าหมายมีกลไกคณะทำงานจิตอาสาที่สามารถจัดบริการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 70 ของชุมชนมีการจัดบริการสาธารณสุขตามความต้องการของพื้นที่และร้อยละ 100 มีการจัดตั้งและใช้ประโยชน์จากกองทุนบริการสาธารณสุขรองรับสังคมสูงวัยโดยชุมชน	1. มีกลไกคณะทำงานจิตอาสาที่มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณสุข 2. เกิดการจัดบริการสาธารณสุขตามความเหมาะสมและความต้องการของแต่ละพื้นที่ 3. เกิดการจัดตั้งและใช้ประโยชน์จากกองทุนบริการสาธารณสุขรองรับสังคมสูงวัยโดยชุมชน	5 พื้นที่	5 พื้นที่	5 พื้นที่	5 พื้นที่	5 พื้นที่	3,000,000	พมจ. สสจ. อบจ. อปท. สข. สสส.

ยุทธศาสตร์	แผนงาน โครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ		กลุ่มเป้าหมายเป้าหมาย 5 ปี					งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน/ ภาคี
				เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	71	72	73	74	75		
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ปฏิรูประบบบริการ สุขภาพด้านการ บริบาลผู้สูงอายุ	โครงการจัดตั้ง ศูนย์บริการ ผู้สูงอายุระดับ ชุมชนแบบ บูรณาการ	เพื่อสร้าง ศูนย์บริการ ผู้สูงอายุในระดับ ชุมชนที่มีระบบ ดูแลแบบองค์รวม ทั้งสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม	1. สำรวจและจัดทำข้อมูลความต้องการบริการของผู้สูงอายุ 2. จัดตั้งศูนย์บริการชุมชนต้นแบบ และออกแบบรูปแบบการ ให้บริการ 3. อบรมบุคลากรและอาสาสมัคร ดูแลผู้สูงอายุ 4. ให้บริการแก่ผู้สูงอายุตาม กิจกรรมที่ออกแบบ	ศูนย์บริการผู้สูงอายุ ระดับชุมชน ในพื้นที่ที่ เข้าร่วมโครงการ 100 เปอร์เซ็นต์	มีศูนย์บริการผู้สูงอายุใน ระดับชุมชนที่มีระบบดูแล แบบองค์รวม ทั้งสุขภาพ กาย จิตใจ และสังคม	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	15 สภา องค์กร ชุมชน	11 สภา องค์กร ชุมชน	3,000,000	พมจ. สสส. บ้านพักเด็ก และครอบครัว อปท.

บทที่ 5 การนำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบางจังหวัดพะเยาสู่ปฏิบัติการ

การนำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มเปราะบางจังหวัดพะเยาไปสู่การปฏิบัติ มิใช่เพียงการดำเนินโครงการตามแผนงานที่กำหนดไว้เท่านั้น แต่เป็นกระบวนการขับเคลื่อนเชิงระบบที่ต้องอาศัยความร่วมมือ ความเข้าใจ และความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วน ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ที่ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างรอบด้านแล้ว หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อน คือ การทำให้ “แผนของประชาชน” กลายเป็น “แผนของจังหวัด” และถูกแปลงไปสู่การปฏิบัติจริงผ่านกลไกที่มีอยู่ ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น โดยต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม และการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างยืดหยุ่น

แนวทางการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 การศึกษา รวบรวม และสังเคราะห์ข้อมูล เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลแผนชุมชนตำบล ฐานข้อมูลครัวเรือน กลุ่มเปราะบาง ทรัพยากร และศักยภาพของพื้นที่ เพื่อนำมาสังเคราะห์และยกร่างเป็นแผนพัฒนาจังหวัดของประชาชน โดยมีสภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกหลักในการจัดการข้อมูลและเชื่อมโยงเสียงจากพื้นที่

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทแวดล้อม สังเคราะห์สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง นโยบาย โอกาส และภัยคุกคาม ทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถตอบโจทย์ปัญหาเชิงโครงสร้างได้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 การรับฟังความคิดเห็นและรับรองแผน (แผน 5 ปี) จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน เพื่อสร้างฉันทามติร่วม และประกาศรับรองเป็นแผนพัฒนาจังหวัดของประชาชนระยะ 5 ปี

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงนโยบาย ศึกษาและเปรียบเทียบความสอดคล้องของแผนพัฒนาประชาชน กับแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อเพิ่มโอกาสในการบูรณาการงบประมาณและการสนับสนุนจากภาครัฐ

ขั้นที่ 5 การผลักดันเข้าสู่กลไกจังหวัด นำเสนอแผนพัฒนาของประชาชนเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.) และกลุ่มจังหวัด เพื่อให้บรรจุในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 6 การจัดทำรายละเอียดโครงการและงบประมาณ จัดทำข้อเสนอโครงการ แผนงาน และงบประมาณอย่างเป็นรูปธรรม โดยขบวนองค์กรชุมชนร่วมกับภาคี เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแหล่งทุนอื่น ๆ

ขั้นที่ 7 การติดตาม ประเมินผล และทบทวนแผน พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม โดยให้ชุมชนมีบทบาทในการสะท้อนผลลัพธ์ ปัญหา อุปสรรค และบทเรียนที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กลไกสนับสนุนการขับเคลื่อน

การขับเคลื่อนแผนจะมีความยั่งยืนได้ จำเป็นต้องมีกลไกสนับสนุนที่เข้มแข็ง ได้แก่

- **กลไกข้อมูลและองค์ความรู้** พัฒนฐานข้อมูลระดับตำบลและจังหวัดให้เป็นปัจจุบัน ใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์และตัดสินใจ
- **กลไกการสื่อสารสาธารณะ** สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในวงกว้าง ผ่านเวทีสาธารณะ สื่อชุมชน และเครือข่ายออนไลน์
- **กลไกการพัฒนาศักยภาพแกนนำ** เสริมสร้างทักษะด้านการบริหารจัดการ การวางแผน การเงิน และการประสานงาน เพื่อให้แกนนำชุมชนสามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- **กลไกการบูรณาการงบประมาณ** เชื่อมโยงงบประมาณจากหลายแหล่ง ทั้งงบจังหวัด งบท้องถิ่น กองทุนชุมชน และแหล่งทุนภายนอก เพื่อใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดความซ้ำซ้อน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. คน เครือข่าย และกลไกองค์กรชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถจัดการตนเองและกำหนดทิศทางการพัฒนาได้
2. เกิดพื้นที่รูปธรรมของการจัดการตนเองแบบบูรณาการ
3. หน่วยงานระดับจังหวัดและท้องถิ่นบรรจุแผนพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคมไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด พร้อมสนับสนุนงบประมาณสู่การปฏิบัติ
4. ประชาชนทุกกลุ่มได้รับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของรัฐอย่างทั่วถึง
5. เกิดระบบการวางแผนพัฒนาที่มีฐานข้อมูลเดียวกันทั้งจังหวัด สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจเชิงนโยบาย
6. ชุมชนมีศักยภาพในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ สามารถผลักดันประเด็นสำคัญเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจของภาครัฐได้อย่างมีพลัง
7. เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องระหว่างชุมชน หน่วยงานรัฐ และภาคีอื่น ๆ ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานแบบบูรณาการ และลดความขัดแย้งในพื้นที่
8. เกิดการพัฒนาแกนนำรุ่นใหม่และผู้นำชุมชนที่มีทักษะด้านการบริหารจัดการ การสื่อสารสาธารณะ และการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ ทำให้ขบวนการองค์กรชุมชนมีความต่อเนื่องและยั่งยืน
9. ระบบสวัสดิการชุมชนและกลไกการดูแลกลุ่มเปราะบางมีความเข้มแข็งมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงกับบริการภาครัฐ และลดช่องว่างการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน

10. เกิดความเชื่อมั่นระหว่างประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น จากการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและติดตามผลการดำเนินงานร่วมกัน
11. จังหวัดพะเยามีภาพลักษณ์ของจังหวัดที่มีต้นแบบการพัฒนาฐานรากแบบมีส่วนร่วม สามารถขยายผลเป็นพื้นที่เรียนรู้ให้กับจังหวัดอื่น ๆ
12. เกิดความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่อย่างสมดุล ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- 1) ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของทุกภาคส่วน ทั้งคน งาน งบประมาณ และทรัพยากร
- 2) การจัดการข้อมูล องค์ความรู้ และการสื่อสารสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นของสังคม การมีข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และเข้าถึงได้ เพื่อใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์ วางแผน และตัดสินใจเชิงนโยบาย ลดการทำงานบนฐานความรู้สึกหรือข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน
- 3) การเรียนรู้และปรับตัวอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องของแกนนำและเครือข่าย ทั้งด้านการบริหารจัดการโครงการ การเงิน การสื่อสาร การเจรจาต่อรอง และการทำงานเชิงนโยบาย เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้บทเรียนจากการปฏิบัติจริงเป็นฐานในการพัฒนา
- 4) ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และต่อเนื่อง ทั้งในระดับชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัด ที่สามารถประสานความร่วมมือสร้างแรงบันดาลใจ และขับเคลื่อนงานอย่างไม่หยุดชะงัก แม้มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรหรือผู้บริหาร
- 5) ระบบธรรมาภิบาลและความโปร่งใส ในการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากร สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและภาคีเครือข่าย ลดข้อขัดแย้ง และเสริมสร้างความไว้วางใจระยะยาว
- 6) การสื่อสารสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดข้อมูล ความก้าวหน้า และผลลัพธ์ของการดำเนินงานสู่สาธารณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในวงกว้าง
- 7) การสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ เพื่อให้เกิดการสืบทอดภารกิจของขบวนการองค์กรชุมชน และนำพลังความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา
- 8) ความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตเศรษฐกิจ ภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป โดยใช้บทเรียนและข้อมูลเป็นฐานในการปรับแผนอย่างทันทางที่